

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az állandó kötelezettség.

Irta: Mezei Ernő.

Közöttünk van a királyi aggastyán, hogy újra legombolyítsa a válsághallgatások sorozatát. Mert bizony a válságok gombolyaga is már folyton ismétlődő, mindig megakadó, mindig előlről kezdődő feladatot kezd számára jelenteni, önkénytelen Penelopeszövedéket, amelyben az ő kötözését mások tépik fel untalan És mintha ez a megújuló feladat maradt volna az ő késő éveire az egyetlen kapocsnak, amely őt királyi hivatásának eleven tanusításául a magyar fővárosba hozza. Meg fognak most jelenni előtte körülbelül ugyanazok, akiket a nemzeti ellentállás komor évében, mint a viharzó közvélemény illetékes tolmácsait több-kevesebb érdeklődéssel és kifáraszthatatlan türelmességgel meghallgatott, anélkül, hogy tanácsait figyelembe vette volna. Hogy most ismét a válság jegyében kell az ily illetékes véleményeket csokorba gyűjtenie, ez egyik oldalon sem kelthet meleg emlékezést, maga az audiencia-teremben való új találkozás aligha járhat kellemes benyomással akár a felséges urnál, akár a kihallgatott politikusoknál. Különösen az utóbbiakra nehezedhetik a feszélyezettség nyomása. Nem lesz-e olyan is, akinek a szó megakad a torkán?

Már csak valljuk meg, azoknak a magyar politikusoknak, akiknek a koalíziós uralom három éves multját kell képviselniük, csak erősen lefokozott tekintéllyel lehet a király elé lépniük. Miképen fejtik ki, magyarázzák és igazolják a mai válságot, amelynek azért kellett kitörnie, mert a koalíziós többség nem volt képes beváltani azokat a szoros kötelezettségeket, amelyeket az összes koalíziós pártok egyetemlegesen és ünnepélyesen a király irányában vállaltak? Csak valljuk meg, a trón előtt való magyar és férfias önértetnek, melyet költőink legszebb szavaival szerezünk dicsőíteni, itt nem marad sok szerepe. A király ugyan megnyugvással veheti észre, hogy azok a nagy és kemény elvi álláspontok, amelyek a paktumos megegyezésre is nehéz árnyékot vetettek, immár felette ruganyosakká és összeszuszorítottakká váltak. De ha bizonyos válsághősöknek a király előtt vallomást kell tenniük, hogy a kölcsönös paktumos kötelezettségek felfogatását és egy világos helyzet összeállítását közönséges személyes okokból és vak indulatokból idézték elő, ezt bizony nem lehet fölemelő érzéssel tenniük és az udvari kegyekre való pályázáshoz sem lehet éppen a nemzeti közvélemény dörgő páthoszáat választaniok.

Azt gondoljuk, hogy a király, amint nem láthatja a válság természetes okát,

igen egyszerűnek találhatja a válság megoldását. Nagyon jogos beszéd volna, ha azt mondaná az audienciára méltatott parlamenti tekintélyeknek: Önök valamennyien lekötötték magukat irányomban a paktumos menetrend feltétlen lerovására, mindenkifölött az új választói törvény megalkotására, önöknek együttesen szavuk mellett kell állaniok, szavukon össze is kell törniök. Sőt arra is utasíthatná a király, hogy éppen a választási törvényre nézve utólagos haladékot is nyújtott és a nemzeti szempontokba való belenyugvásával lényegesen megkönnyítette a magyar törvényhozás feladatát. Tehát tessék csak újra egyenként és összesen a paktum kiinduló pontjához visszatérni. És mit gondolnak, ha a király véletlenül így fogna szólani — mondják, hogy már eddig is így beszélt — az ilyen kijelentése belcütöknék a magyar közvélemény érzületébe? Vigyázzanak nagyon azok a vállalkozó urak, akik ma örökön a parlamenti többség hirdetett jogán ágaskodnak, ez a mámoros képzelgésekben fogantatott parlament, amelyek eredete szerint a legerősebb nemzeti akaratot kellene képviselnie, oly végzetes szorosba tévedhet, hogy maga ellen egyesíti a két szembenálló végletet is, egyszerre és egyazon okon ellentétbe kerül az uralkodóval is, a nemzettel is, holott ezek a válságos helyzet alapjaira

Berlini följegyzések.

Irta: Bárdos Artur.

Berlin, május hó.

Berlinnek nemcsak az életét, de a művészetét sem a muzeumokban kell keresni. És valóban, ez a kettőnek, az életnek és a művészetnek, erős összefüggését jelenti. Mondhatjuk így is: a művészet demokratizálódását.

Igen, a ruszini eszmének modern realizálását itt kell keresni. Nem Angliában, még kevésbé Franciaországban. Ez eredménye Berlinnek; viszont gyöngeségének jellemzése is. Azt jelenti, hogy ez nem termő talaja, csak virágzó piacza a művészetnek. A művészet keletkezése mindig arisztokratikus jellegű (a művészet lényege is ilyen). Demokratizálni ott lehet legkönnyebben, ahol nem izzott a támadat, a kibontakozás forró processzusa, ahol nem fáj intím értékek elkalódása (minden demokratizálás ezzel jár). Berlinbe úgy telepítették át más országok (és más német városok) java művészetét hatóságai asszisztenciával. Mindent: „was gut und theuer“. (Igazán tiszteltetreméltó, — bámulatos akarással és áldozatra készséggel.) Angliából az építészeti és iparművészetet, Franciaországból a pikturát. Mindjárt a legjobbat és a legujabbat. Az áttelepített irányok elméletével hamar tisztában vannak. Bizonyára sokkal jobban, mint maguknak ez irányoknak születése helyén. De az, amiben a forma (bizonyos formabeli és színbeli kul-

tura) dönt, az a németben csak nagyon-nagyon nehezen válik vérré. Tehát minden, ami képzőművészet...

Zenében és építészetben vitték legtöbbször. (Érdekes, hogy éppen ennek a két művészetnek már ősidőktől fogva tudvalévő a rokonsága. És lehet, hogy ebben a rokonságban — a geometriai és aritmetikai elemek közösségében — találkozik ez a két művészet a német diszpozícióval.) A demokratizálás munkája is a zenében és az építészetben jutott legtovább. A népszerű hangversenyeknek ez a hazája. A legjobb zenéhez potom pénzért juthat mindenki. (És följegyzendő, hogy élnek is ezzel a lehetőséggel). Van egy terem (a Mozartsaal), ahol állandóan egy-két márkás belépési díjak mellett hangversenyek a legnagyobb világjárók. Az orkesztrális zene népszerűsítésének is megvan a maga külön épülete.

Az építészet és vele a dekoratív iparművészet népszerűsítésének nagyszerű eredményeit látom az áruházakban és a vendéglőházakban. Itt ezek többet és mást jelentenek, mint egyebütt. Az áruházak itt a modern építészetnek legnevezetesebb eredményei. Vértelmi kor-problémáknak itt-ott nagyszerű megoldásai. A Wertheim-áruház Berlin építészetének is új fejezetét jelenti. Építője, Messel, innen indult el arra a nagy városépítő feladatra, mely a korszerűségleték művészi organizálásában tudja a mai architektura leggyökeresebb problémáját. Végtelenül szerves, abszolút logikus Messel áruháza — tehát a cél szerinti igényeket egy pillanatra sem szem elől tévesztő — de mégsem igazi áruház. Intimebb és kevésbé monumentális,

mint aminőnek az áruház végső típusát gondolom. Nem felkiáltó jel, nem forró, összehalmozott emberenergiák harsanó felkiáltása... Emil Schaut Kaufhaus des Westens-e nyilván már fejlődöttebb típus. Mindenesetre távolabb áll az itt zavaró asszociációkat keltő történelmi formáktól, melyek Messel művének roppant nemes tartalmat adnak, de megfosztják az igazi áruház akklamativ hatásától. Az új áruházak már — Messel és Schaut nyomán — tradíciókat érvényesíthetnek. Az átjáróháznak érdekes áruházi megoldása az új Passage-áruház.

Ezek az áruházak a város életében is többet jelentenek, mint másutt. Egy darab berlini élet játszik itt tipikus megnyilatkozásaiban. Ide nemcsak vásárolni járnak a berliniek, hanem a délutánt eltölteni, szórakozni, társas életet élni, — élni. A teaszalonban zenekar játszik, légyottok effektuálódnak és nem sikerülnek, epizód-szerelmek születnek és mulnak ki. Alakok, párok tűnnek fel, tűnnek el. Gyors egymásutánban. Gyors felvillanások. Mozgóképek. Élet. Berlini élet. És mindez választékosan művészi keretben. Az áruház élet-keret, nem kiállítási tárgy. Mindenki részesülhet benne, élhet benne. Művészet, mely sok ezer életnek válhatik részévé.

A vendéglőház mag speczialisabb berlini eredmény. Három-négy emelet, csupa vendéglő. Egyetlen félórán, egyetlen épületben négy-ötezer ember vacsorázhatik egyszerre. A gasztronómia templomai; és fölöttébb látogatott templomok. A legtöbb ilyen tápláló-kolosszus csakis a gasztronómia terén jelent fejlődést. De ez is fejlődés; nem ki-

nézve a legteljesebb harcban állának egymással.

Mert a nemzet dehogyan is felejtje el a mai helyzet megítélésében azt a lényegyet, amit a parlamenti stréberség oly gyorsan és oly gyökeresen elfelejtett. Azt tudniillik, hogy a mai politikai viszony alapján csak fegyverszünet, hogy a kormányzati és parlamenti helyzet tisztán átmeneti jellegű és hogy minden a paktumon tulmenő nagy feladat a nemzeti akarat egy új korszakos kinyilatkoztatásának, a szélesebb, teljesebb alapon végbemenő választási döntésnek van fentartva. Igenis, fegyverszünet a paktum teljes lerovásáig, fegyverszünet nemzet és korona között, szintugy fegyverszünet az egyes pártok között! Ezen a föltevésen sarkall ma a paktum és az átmeneti kormányzat, ezen még a többségi jog érvényesítése is. Egy pillanatig sem volna szabad beszélni olyan dolgokról, minőket most, mint a válság megoldására való módozatokat és terveket tálnak a közvélemény elé: új paktumot, új párt-programokat, az 1917-en tul való szerződéses viszonyokat stb. A pártok valamennyien természetes vezető hivatásuknál fogva mindenkor, minden irányban megtehetik ugyan előkészületeiket arra nézve, hogy az eljövendő nagy átalakulással szemben új feladataikat tisztába hozzák, új kapcsolataikat is megállapítsák, de nincsenek jogosítva arra, hogy lényeges törvényalkotásokra nézve a már kijelölt teljesebb nemzeti fórum elébe vágjanak. Erre nézve a mai többség, sőt az egész mai parlament már születésekor kifejezetten és ünnepélyesen abdikált a jövendő többség javára. Ellenben a mai parlamentnek és többségnek legszentebb kötelezettsége a nemzet iránt, hogy a fegyverszünetben biztosított egyetlen előnyünket erélyesen kihasználja és oktanalán tétova nélkül az

csinylendő. Nyolczvan német fillérért tengeri rákot, csigát, angol sültet, harminczért ananászt, parfét és banánt lehet kapni. Ez is kultúra; nem kicsinylendő.

De néhány év előtt ennek a berlini intézménynek is megszületett a művészi foglaltata: a Rheingold, Bruno Schmitznek erről, már a koncepczió nagysága révén is a cinquecento-ba illő alkotásáról, mely új anyagoknak oly nagyszerű revelációjával gazdagította az építészeti nyelvet, most nem művészi jelentőségéről akarok szólni, arról a jelentőségéről, mely a művészet demokratizálásának útján illeti meg. A művészet eszközeivel díszített étkező helyiségek másutt is vannak: a legelőkelőbbek, a legexkluzívebbek. A Rheingoldnak az a jelentősége, hogy ott nyolczvanöt fillérbe kerül egy husétel. Ugyanegy időben négyezer kispolgár élheti bele magát egy művészi keret erudicziójába. Anélkül, hogy tehetőségén felül kellene megterölködni. Minden hétköznapon ebben a keretben töltheti el az étkezés idejét. Schmitz-féle arányok középett, Metzner dekoratív szobrászatának szemléletében. Művészi és a berendezés egészével összhangot tartó minden sőtartó és minden villa, melyet a kezébe vesz. Az asztalt, mely mellett ül, aggodalmas művészi gond tervezte arra a helyre a helyiség egészével harmoniában... Párisban el sem képzelhető az ilyesmi. Ott minden művészet arisztokratikus, intim, a saját köldökét néző. A pénz kiváltságosaié, mint ahogyan a Lajosok korában az arisztokratáké volt. Ott esodálatos művészet nyilvánul meg abban, ahogyan a művészet minden területét folyton szűkebbre vonják, körülgubózzák, magas kínai fallal építik körül, mely csak

új választási törvény megteremtésével betömje azt a tátongó rést, amelyen át a darabont kormányzat legirtózatosabb rohamát intézhette a nemzeti szabadság ellen. Allania kell mihamar a nemzeti akarat háromszoros köfalának, amelyről minden bécsi darabont roham összezuzott fejjel fog a mélységbe visszahanyatlani. Csak ez lehet ma az igaz hazafiság becsvágya.

Hogyan nézzen még a magyar közvélemény azokra a legújabb jelmezű szószólóira, akik két korszak nagy elválásakor, a mult és a jövő válságos fordulóján egyszerre elejtenek régi pártelveket és új, koalíziós kötelezettségeket is, teljesen elfelejtik a helyzetnek mindama kötelezettségeit, amelyeket, nemcsak a nemzeti jog általános parancsa, hanem személyszerint a férfibelesület tartozása fedez, és semmi, de semmi egyebet nem látnak, mint hogy egy föltételezett függetlenségi többség jogán miniszteri tárczákra és egyéb szép állásokra tarthatnak igényt. Függetlenségi többség! Oh csak jöjjön el a teljes uralmadnak országa mentül korábban! De isten óvjon az olyan ugymondott többségtől, mely Bécsből tárczákat koldul. Hogy függetlenségi többség mellett koalíziós kormányzat jött létre, ez a parlamentáriszmus szempontjából kétségtelenül rendellenes alakulás. Elfogadni csak annyiban lehetett, amennyiben a koalíziós pártok együtt szavatosságot vállaltak a paktum kötelezettségeire és tehát együtt kellett helytállaniok végrehajtásukért is. Mégis teljesen érthetőnek találtuk volna, ha mindjárt kezdetben a függetlenségi többség magának követeli a paktumos uralom teljes felelősségét. Amde hároméves közös uralom után megbontani a vállalt kötelezettségért való, még be nem végzett szavatosságot, elzüllesztetni válsághiharokkal a koalíció legfontosabb feladatát csak azért,

az arany közérthetően esengő jelszavacska-ára nyit rést...

Egy bemutatón voltam a Hebbel-színházban, mely arról volt nevezetes, hogy majdnem a Kammerspiele-ben esett meg. Csehov „Sirály”-át (Die Moeve) ugyanis éppen Reinhardt készült előadni, mikor Robert Jenő — mindössze egy-két héttel megelőzte. De nem is ez a nevezetes, hanem az, hogy ez a két jóízű színház egy nagyon gyenge darabért versengett. Nyilván az irodalomnak akartak áldozatot bemutatni (vagyis inkább a kritikának... itt a kritika nagyon komoly ur. Bizonyos időközökben megkövetel egy-egy hősi irodalmi bukást. Aztán lehet megint detektiv-drámákat játszani.) Csakhogy kissé összetévesztették az irodalmi kvalitást az unalmassággal. Némelyek számára talán rokon a két fogalom, de hát azért...

Nem, Csehov darabja abszolút irodalmi szempontokból sem értékes. En még azt is megbocsátánám, ha értékes novellákat kapnánk össze nem függő sorozatban. De esodálatos, hogy egy rossz drámában mennyire el tudnak rejőzni a novella kvalitásai is... Talán vissza kellene írni novellába ezt a novellás drámát: akkor rájuk bukkannánk. Bizonyosan, ha Csehov írná. Emberek járnak-kelenek, sőhajtoznak — és teljes jóhiszeműséggel kérdezzük: miért? miért sir ez a kisasszony? miért lövi főbe magát ez a tehetséges, fiatal író?...

Robert Jenő rendezte a darabot és szép orosz stílusokat tudott; főként: szép butorokat láttunk. A szímszék diszkurten játszottak és úgy, mint akik jobban értik a darabot nálunk.

hogy némi kielégítetlen ambíciók jobban érvényesülhessenek, úgy véljük, ez nemcsak politikai, de társadalmi szempontból is az illojalitás bélyegét érdemelné. A forradalmi harc idején egy góbé-katona úgy magyarázta az április 14-iki függetlenségi nyilatkozatot: Nincs király, dupla lénung. Azt csak nem hihetjük, hogy vannak függetlenségi, kik a függetlenségi uralmat úgy értenék: Nincs elv, dupla lénung?

A király és a válság.

— Az audienciák megkezdése. —

A krízis elhuzódása.

Budapest, május 4.

A király ma este Budapestre érkezett e holnap megkezdődnek a politikusok audienciái, amelyek eredményeképpen a válság megoldását várják. Ez a megoldás azonban, úgy látszik, most nem fog megérni. Az udvar köréből — tehát osztrák forrásból — érkező hírek mind azt hangsúlyozzák, hogy a király mostani, különben is rövid budapesti időzése alatt a döntés nem fog bekövetkezni. Ugy látják, hogy a helyzet még nem elég tisztázott s így a kibontakozás erőltetése inkább hátrányos lehet. Ők tehát úgy számítanak, hogy a király a jövő kedden, miután itt meghallgatta a meghívott politikusokat, visszatér Bécsbe, ahol a német császár látogatása után történnek meg a döntő audienciák. Így tehát a király döntése csak május vége felé várható. Ha azonban addig nem sikerül megtalálni a kibontakozás alapját, hosszabb provizórium várható, mert a király már június első hetében Ischlbe utazik, nyári üdülése alatt pedig nem fog dönteni a válság dolgában. A helyzet tehát az, hogy amennyiben ennek a hónapnak végéig nem lesz meg a kibontakozás, a válság el fog huzódni egész őszig.

Ezt az osztrák forrásból eredő hírt sok tekintetben kiegészíti a bécsi „N. Fr. Pr.” következő formában közölt budapesti távirata:

Jól értesült politikai körökből azt halljuk, hogy az uralkodó a magyar politikusoknak holnap kezdődő kihallgatása alkalmával ki fogja jelenteni, hogy nem volna abban a helyzetben, hogy az ügyek vitelét csupán a függetlenségi pártra bizza, hanem jobbnak látja azt, hogy új választás útján megkérdezze az országot, hogy mit akar? Az új választást mindenesetre egy a hatvanhetes pártokból alakítandó kormány vezetné.

Szóval az osztrákok a legnagyobb nyomatékkal hirdetik, hogy a király nem fog hozzájárulni egy tisztán függetlenségi kormány alakításához és inkább elhalasztja a válság megoldását őszig. Viszont azonban igen nagy figyelmet érdemel az a más forrásból eredő bécsi hír, amely azt mondja, hogy oly helyen, ahol ő felsége intenzióiról is kell hogy alapos tájékozással birjanak, nyomatékosan figyelmeztettek arra, hogy nagy kételkedéssel kell fogadni ennek a bécsi lapnak ama budapesti jelentését, amely szerint ő felsége a nála megjelenő politikusokkal szemben ki fogja jelenteni, hogy függetlenségi kabinethez hozzá nem járulhat és inkább új választást rendel el. Figyelmeztettek arra, hogy ő felsége épp azért megy le Budapestre, hogy tájékoztassa magát a helyzetről. Nem szabad róla föltételezni, hogy előre megalkotott itélettel utazik Budapestre, amint kétségtelen, hogy nem is tett ő felsége senki előtt sem oly nyilatkozatot, amelyből oly szándéokra lehet következtetni, aminőt a bécsi lap budapesti tudósítása neki imputál.

Igy tehát az audienciák után fog elmondani, hogy a király mire határozza el magát, de feltűnő, hogy a külügyminisztérium lapja, a „Fremdenblatt“, is hasonló szellemben ír és szintén ma.

Az audienciák sorát holnap délelőtt — mint már megírtuk — Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatása nyitja meg. A miniszterelnök jelentést fog tenni a kibontakozásra irányuló tárgyalások eddigi menetéről és a pártok állásáról, azután pedig tudomásul veszi, hogy a király kiket és milyen sorrendben kíván meghallgatni. Beavatott körökben azt hiszik, hogy a király első sorban *Justh* Gyulát és gróf *Desseuffy* Aurélt, mint az országgyűlés két házának elnökét fogja meghallgatni, akik után a koalíció három pártjának vezetői: *Kossuth* Ferencz, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Andrássy* Gyula és gróf *Zichy* Aladár fognak a király elé járulni. Ezekon kívül azt várják, hogy meghívást kapnak még: a függetlenségi párt részéről *Thaly* Kálmán, *Hoitsy* Pál és *Barabás* Béla, aki a delegációnak volt elnöke; az alkotmánypárt részéről *Széll* Kálmán és *Nagy* Ferencz, *Szivák* Imre is kombinációban volt, de ő most súlyosan beteg; a néppárt részéről gróf *Zichy* Nándor, *Rakovszky* István és *Molnár* János; továbbá gróf *Tisza* István, báró *Bánffy* Dezső, gróf *Khuen-Héderváry* Károly, *Lukács* László és végül gróf *Zichy* János. Körülbelül ez a névsora a meghívandóknak és ez a husz név előreláthatólag nagyon kevés változást fog szenvedni.

A holnapi audienciával kapcsolatos az a tanácskozás, mely ma délelőtt tizenegy órakor kezdődött a kereskedelemügyi minisztériumban. A tanácskozásban részt vettek *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Kossuth* Ferencz, gróf *Apponyi* Albert és gróf *Andrássy* Gyula miniszterek. Két óra hosszat tárgyalt a négy miniszter arról, hogy minő módon lehetne elősegíteni a békés megoldást és hogy a király előtt holnap minő előterjesztést tegyen *Wekerle*. A tanácskozás után gróf *Apponyi* Albert még *Kossuth*-nál maradt. Eljött később *Günther* Antal igazságügyminiszter is és a három függetlenségi miniszter még körülbelül félóra hosszat tárgyalt együtt. A miniszterek tanácskozásán részt vett gróf *Zichy* János is, akít *Szterényi* József államtitkár kísért a tanácskozó terembe. A politikai világban gróf *Zichy* János jelenlétét nagyjelentőségűnek mondják, mert azt hiszik, hogy mint a trónörökös közalmi embere vesz részt a kibontakozási tárgyalásokon.

A trónörökös a királynál.

Bécsből táviratozzák, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös közvetlenül a királynak Budapesten való elindulása előtt kihallgatáson volt a felségénél s ez az audiencia jó másfél óráig tartott. A kihallgatás után a trónörökös báró *Adventhalhoz* sietett és a külügyminiszterrel egy félóráig tanácskozott, míg a király báró *Bienerth* osztrák miniszterelnököt fogadta öt-egyed óráig kihallgatáson.

A pártokból.

A függetlenségi párt tagjainak egy része ma délután egy városligeti vendéglőben újra politikai jellegű ebédre gyűltek össze. A képviselők a leghatározottabban tiltakoztak az ellen a híresztelés ellen, hogy a függetlenségi párt, elveinek eszerbenhagyásával, a hatalom birtokáért fölkinálkozik és hangsúlyozták, hogy a függetlenségi párt esetleges kormányvállalásának oly elvi föllételei vannak, amelyek a nemzet ügyét a párt programja értelmében kívánják előre vinni. Ugyanez a felfogás jutott

kifejezésre este a pártkörben is, ahol *Justh* Gyula házelnök köré csoportosulva folytatták eszecsereit a párt tagjai.

Az alkotmánypárt ma este pártvacsorát tartott, amelyen részt vett a párt vezetője, gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, a kabinét tagjai közül *Darányi* Ignác és *Jekelfalussy* Lajos miniszterek, gróf *Desseuffy* Aurél, a főrendiház elnöke, *Széll* Kálmán pártelnök, *Nagy* Ferencz, a párt alelnöke, gróf *Hodók* János és *Bolgár* Ferencz államtitkárok s a pártnak igen sok képviselő és kültagja. A vacsorán *Náday* Lajost, a képviselőház alelnökét, aki betegsége óta most jelent meg először a párt tagjainak körében, belépésekor az összegyűlekezettek szívesen üdvözölték.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett az az ebéd, amelyet *Molnár* János, a néppárt alelnöke adott ma s amelyen résztvettek gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, gróf *Hodók* János államtitkár, továbbá *Széll* Kálmán és *Rakovszky* István.

Politikai hangulatok.

Tehát megjött a király. Legbelsőbb környezetébe vele érkezett Bécsből és az uralkodó beköltözött a várakba, ahol kényelméről, életmódja szokásainak megtartásáról ugy gondoskodnak, akárcsak otthon volna Bécsben a Burghan. Napi időtöltésének programját akként állapítják meg, ahogyan részére kedvesnek gondolják, tanácskoznak felőle, megtudakolják, hogy mit szabad felvenni a programba, mit nem. Mi, magyarok, ugy szeretnők persze, hogyha az uralkodót mindenütt ott látnók ily látogatásainak ideje alatt, ha valamennyi nemzeti, kulturális, gazdasági, humánus és társadalmi intézményei iránt érdeklődése fokozott mértékben megnyilvánulva, éreznők a királyi szeretet melegét és vallhatnók, hogy ő felsége itthon van, a mi királyunk, a magyarok pátronusa. Amiképen éppen ma olvassuk egy negyvennyolczas államférfiu nyilatkozatát, melyben az foglaltatik, hogy a magyaroknak egy barátjuk van Bécsben s ez az uralkodó. Ezt az érzését bizonyára elhozza Budapestre is és semmi se változik a jóindulatban amiatt, hogy már régi szokás szerint az uralkodó Budapesten elzárkózottabb életet él, mint Bécsben.

De különösebb reménységekkel kár volna kecsgetelni magunkat. Mondhatnók, hogy az uralkodó mostani látogatását hálavizitnek is lehetne tekinteni. Amikor a nagyhatalmi állás becsületét meg kellett menteni a külpolitikai veszedelmek most mult idejében, az uralkodó Magyarországra támaszkodott, innen mentek szét az annexióra vonatkozó intézkedések és a külföldi nagyhatalmak támadásai közben Magyarország minden más vitális kérdést félretett, belső ügyeit nem forszírozta, amikor előnyököt szerezhetett volna, ezekről nem beszélt, hanem feltétel nélkül, hiven és lelkesedéssel késznek mutatkozott, hogy az uralkodó és a dinasztia érdekeiért harezba menjen. Ugy-e bár, ezért, hogyha nem volna politikai válság, egy királyi látogatást megérdemelne a nemzet. Dehát válság van és az uralkodó azért jött, hogy a megoldás érdekében itt hallgassa meg a tényezőket, akiknek véleményére súlyt fektet, s akiket ilyenkor meghallgatni alkotmányos kötelessége mielőtt a döntésre rászánná magát. És most egyáltalán nem kerülhet szóba a hála kérdése semmiféle vonatkozásában, mert ami elmúlt, az elmúlt, tán már el is felejtették, s amit az ember elfelejtett, az, mintha sohasem történt volna meg.

Ezenkívül pedig mi jórészt korainak tartjuk az örömet, ami afelett keletkezik, hogy a király Budapesten hallgatja meg a kiszemelt tanácsosokat a válság ügyében. A színhely megváltoztatása csak a formalitás dolgában lehet szembeötölő. Ami pedig formalitás, az legyen ennek kategóriájában bármilyenre fontos, a lényegét különösképen nem befolyásolhatja. Vajjon a királyi vár levegője, az onnan nyíló kilátás előidézhette olyan hangulatváltozást, amelyik befolyásolhat princípiumokat és ha az uralkodó a megoldás dolgában már Bécsben bizonyos elhatározásokra jutott, miután a magyar illetékes államférfiak már ott megjelentek előtte és miután az osztrák miniszterelnökkel szegrevégre megtanácskozta a teendőket, vajjon ily előzmények után következhet-e lényeges változás csak amiatt, mert az uralkodó most Budapesten is fog kihallgatásokat adni és itt is meghallgatja a politikusokat. Persze az lenne az igazi paritás, hogyha Magyarország ügyeit mindig nálunk intézné a király is az évek egy részét rendszeren itt töltene magyar udvartartás körében. De mert ez mincs így, formalitás marad az ily válságoldó látogatás. Am akár Bécsben, akár Budapesten esnek az ily kihallgatások, egyetlen lényeges bennük az, hogy akik a király elé járulnak, azok kerülgetés nélkül, szépitgetés nélkül, féltékenység és meghunyászkodás nélkül a való igazságos helyzetet ismertessék meg az uralkodóval. De egységesen. Ne a széthúzó viszálykodások jussanak a trón elé visszhang gyanánt, mert akkor okvetlen elvesz a nemzet ügye, mivel ebben az esetben az osztrákok ellenséges információinak megerősítését találja itt a felséges ur és ama tapasztalatai igazolódnak, hogy csak embereket kell keresni és minden akarat végrehajtható. Ismételjük tehát, nem attól függ a megoldás, hogy az uralkodó Budapesten tárgyal tanácsosaival, hanem attól függ, hogy ezek a tanácsosok valóban hiven, bátran és önzetlenül a nemzet érdekeit képviselik a trón előtt teendő nyilatkozatokban.

A bonyodalmak közé ma elhelyeződött egy másodosztályu, nem nagyon idegen és nem is ismeretlen bomba: az új választásokkal való ijesztés. Bécsi újság budapesti forrásból és feltűnő alakban közli, hogy a király budapesti látogatása s ez alatt a politikusok kihallgatása nem fog változtatni egy elhatározáson, amit az uralkodó már készen hoz magával és ami abból áll, hogy mintsem a függetlenségi pártból valókra bizza a kormányzást, egyszerűen új választásokra fog utasítást adni azzal a feltevéssel, hogy az új választások folytán a vitás kérdések kiküszöbölhetők lesznek.

A bécsi hír inkább lakónikus és mégis sokat mondó. A hatvanhetes alapra való kormányzásban a koalíció vállalkozása rendjén akadályok merültek fel. Az a program, melyet a koalícionális kormány az uralkodóval egyetértésben megállapított és amelyre a legutóbbi választások révén a nemzetől felhatalmazást kapott, nem valósítható meg. Ennekellőzve az alkotmányos felfogásokkal egybevé, hogy a nemzetől kapott megbízás teljesítése lehetetlenné válván, újból a nemzethez kell fordulni s a választásokon döntene az ország, hogy a kormányban helyet foglaló miniszterek közül kiknek ad igazat. Ez vonatkoznék a bankkérdésre, mert hisz az ellentétek ebben a kérdésben keletkeztek.

Ez idő szerint azonban az új választások

elrendelését nem lehet úgy tekinteni, mint ami az alkotmányos felfogások rendjébe beillik. Mert a koalíció programja nincs kimerítve. A programban nem volt benne a bankkérdés, ellenben benne van a választási reform. Mindaddig tehát, amíg lehetőség nyílik, hogy a választási reformot le lehet tárgyalni, a képviselőház nem osztható fel. E tárgyalásra pedig van még egy esztendőnyi idő anélkül, hogy a bankot alterálná.

Következik belőle, hogy mindenekelőtt meg kell kísérteni a választói reform letárgyalását és csak azután lehet a nemzetre appellálni.

Budapest, május 4.

Vértessy államtitkár Budapesten. Vértessy Géza, a király személye körüli minisztérium államtitkára ma délben Budapestre érkezett.

Báró Bánffy a helyzetről. Báró Bánffy Dezső szombaton Szegedre utazik, ahol vasárnap beszámoló választóinak a politikai helyzetről.

Az önálló bank mellett. Somogyvármegye kedden tartotta közgyűlését, melyen gróf Széchényi Aladár következő érdekes indítványt terjesztette elő:

„Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt, mint ez idő szerint az ország legnagyobb pártja, tehát a nemzet többsége, elveihez híven életbe akarja léptetni az önálló magyar nemzeti jegybankot, miután a közös Osztrák-Magyar Bank szabaddalma a közel jövőben lejár. Minden vitán felül áll, hogy a nemzetnek ehhez megvan szentesített törvényben foglalt joga és mégis a törvényhozás másik faktora, a király nem adja meg hozzá beleegyezését. Kérdéses, vajjon akkor is megtagadná-e a király beleegyezését, ha az egész magyar nemzet, mint egy ember, követelné jogát. Volt-e arra eset, hogy a magyar nemzet, dacára dicsőséges szabadságharcainak a mohácsi vésztől napjainkig szerencsétlen közjogi helyzeténél fogva, tudta volna hosszabb időre érvényesíteni a hatalommal szemben törvényes jogait? Nem volt erre eset, sőt, amint a legutóbbi események tanúsítják, a lemondott hazafias kormány azon igyekezete is, hogy a kartellbankot föllássa, hajótörést szenvedett az osztrákok perfid és ellenséges magatartásán. És miért mindez? Mert a magyarság soha egyetérteni nem tudott. Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága okulván a nemzet dicsőséges, de szomorú múltjából, arra kéri a magyar országgyűlés hazafias pártjait, tömörüljenek végre pártalakulásra való tekintet nélkül, hogy a nemzet törvényes jogai a király beleegyezésével érvényesülhessenek.”

Gróf Széchényi a közgyűlésen meggyőző beszédben dokumentálta indítványát, melyet lelkes éljenzéssel fogadtak és az indítványhoz egyhangúlag hozzá is járultak. A somogy megyei függetlenségi 48-as párt ugyanazon a napon tartott értekezletén szintén hozzájárult gróf Széchényi Aladár indítványához.

Polónyi nyilatkozata. Wekerle Sándor miniszterelnöknek a nevezetes Sas-köri beszédre vonatkozó észrevételeire ma délben igen terjedelmes nyilatkozatban válaszolt Polónyi Géza. Kifogásolja, hogy beszédéért azok itélik meg, akik azt az igazos kivonatokkal értelméből kiforgatták. Azt állítja ma Polónyi, hogy beszédében a legtávolabbról még csak cizellést se tett arra, mintha megbízásból beszélt volna, és hogy Wekerle egy függetlenségi kormánynak legyen a miniszterelnöke, ezt nem mint Wekerle öhajítását, hanem mint a maga egyéni öhajítását említette. Polónyi tiltakozik az ellen is, mintha ő tegnap a Park-Klubban a miniszterelnökkel és Széll Kálmánnal tanácskozott volna. Végezetül azt az aggodalmát fejezi ki Polónyi, hogy kizáróan a választási reform megalkotása céljából átmeneti kormányt fognak kinevezni, amely azután egy vagy ha kell, két választás után lehetetlenné akarja tenni azt, hogy a képviselőházi többség 1911-re az önálló bank szervezését elrendelhesse.

A román nemzeti konferencia. Mint a „Lupta” jelenti, a román képviselők a legutóbb tartott pártértekezleten a román nemzeti konferencia összehívásának eszméjével is foglalkoztak. Az összes felszólaló képviselők hangoztatták, hogy a je-

len viszonyok között okvetlenül egybe kell hívni a román nemzeti konferenciát, mert ennek kell megszabnia azt a politikai irányt, amelyet a román képviselőknek a jövőben követniük kell. A végleges határozathozatalt ebben a kérdésben a legközelebbi konferenciának tartották fenn.

A török események.

Budapest, május 4.

Az ifju-törökök ugylátszik alapos nagy-takarítást végeznek Konstantinápolyban, hogy a reakziós párt feltámadását örökre lehetetlenné tegyék. A letartóztatások most is napirenden vannak és a haditörvényszék szünet nélkül működik. A Yildiz átkutatása meglepő eredménnyel végződött, amennyiben a sok becses lelet között kincseket érő aranykészleteket találtak. Abdul Hamid hosszú uralkodása alatt összeharagosított rengeteg vagyont most az állam tulajdonába megát és ugy látszik éppen kapóra jött, mert az új kormány, mely egy nagyobb kölcsön érdekében folytatott tárgyalásokat az ottomán bankkal, nem reflektál már a kölcsönre.

Mahmud Sefket pasa a macedóniai csapatok főparancsnoka, hirdetményt tesz közé, melyben ismét hangsúlyozza, hogy a hadsereg egyik politikai párthoz sem tartozik és feltétlen engedelmséget tanúsít bármely kormány iránt, amíg az az alkotmány keretén belül működik. Ha a jövőben tudomására jutna, hogy akármelyik tiszt valamely politikai klubnak kötelékébe tartozik, intézkedést fog tenni, hogy az illetőt azonnal távolítsák el a hadsereg kötelékéből.

Mai hireink a következők:

Abdul Hamid fogsága.

Az Allatini-villát, hol a detronizált szultán most napjait éli, kétszáz ember őrzi, akik közül ötven ember állandó őrzőfeladatot teljesít. Minden szükséges intézkedést megtettek, hogy gyanus elemek a villa közelébe ne férközhessenek. A villa berendezése még nagyon hiányos, különösen a kíséret nélküli a legszükségesebb dolgokat is, miért is egy tisztet tegnap Konstantinápolyba küldtek, hogy a legnékülözhetőbb dolgokat ideszállíttassa Abdul Hamid környezete a villában egy tizenhétéves és egy négyéves fiából, tizenkét háremhölgyből és ugyanennyi más személyből áll. Abdul Hamid nagyon levert, sokszor órákig álmodozva mered maga elé, majd hirtelen felugrik és nyugtalanul jár ide-oda, hogy aztán ismét valami karosszékre vagy a pamlagra üljön. Arcvonásai bágyadtak és petyhüdték, de remélik, hogy az ex-szultán néhány nap alatt megnyugszik. Abdul Hamid jelenlegi tartózkodási helyét nem tartják teljesen biztosnak a szöktetési kísérletek ellen. Most szigorúan őrzik ugyan, de féltik, hogy ez a szigor később lankadni fog. Az úszkúbi és monasztiri ifju-török bizottságok felszólították a szalonikii bizottságot, tegyen intézkedéseket, hogy a szalonikii lapok hagyják abba a detronizált szultán gyalázását és heves támadását, amely nagy izgalmat okoz a mohame'ánok körében. A helyi bizottságok szerint a lapok, ha támadásaikat nem szüntetik be, el fognak koboztatni.

Szaloniki-i jelentések szerint alighogy Abdul Hamid kíséretével megérkezett az Allatini palotába, nyomban elhívatta a harmadik hadtest parancsnokának helyettesét és azt kérdezte tőle, hogy *kezeskedik-e életéért, mert Konstantinápolyban neki megígérték, hogy nem lesz bántódása.*

Újabb jelentések szerint alaptalanok a híresztelések, hogy a volt szultán Monasztirba internálják, vagy hogy külön bíróság fog feleltetni. Csak akkor történne vele valami változás, ha bebizonyosodnék, hogy hívei, akiknek száma még ma is nagy, az ő érdekében intrikálnak.

Mahmud Sefket hirdetménye.

Mahmud Sefket pasa főparancsnok a következő hivatalos hirdetményt teszi közzé:

Bár a köztudomásra hoztatott, hogy a hadsereg egyetlen politikai párttal sincs összeköttetésben, napról-napra tapasztalni, hogy eziránt kételyeket támasztanak. Ezért kategorikusan kijelentjük, hogy a hadsereg a legutóbbi műveleténél egyáltalában nem volt valamely párt vagy a bizottság eszköze. A hadsereg ezújra csupán az alkotmány erősítése és konszolidálása volt akkor, amidőn azt komoly veszedelem fenyegette. Habár a hadsereg egy egység és haladás bizottság törekvésével összhangban cselekedett, amely bizottság a júliusi fordulat óta az abszolutizmus megsemmisítésén dolgozott, a hadsereg, az alkotmány helyreállása óta az abszolutizmus megsemmisítésén dolgozott, a hadsereg, az alkotmány helyreállása óta, mégis minden kapcsolatot megszakított az említett bizottsággal. Most a hadsereg nemzeti hadsereg és végrehajtó eszköze minden kormánynak, bármely párthoz tartozzék is az, ha csak alkotmányos és bírja a nemzet képviselőinek bizalmát. Egyáltalában nem fogják megengedni, hogy a hadsereg összeköttetésben álljon vagy rokonszenvezzék politikai pártokkal és azok, akik ezt mégis megcselekszik, *el fognak távolítani a hadsereg kötelékéből.* Az egész nemzet legyen meggyőződve a hadsereg ezen pártatlan magatartásáról.

Szerbia tiltakozása.

A szerb kormány konstantinápolyi követi útján jegyzéket intézett a portához, melyben tiltakozását fejezi ki a porta abbéli intézkedése ellen, melylyel O-Szerbia felé elzárta a szerb határt. A szerb határ mentén sűrű katonai konfrontáltak és Szerbiából senkit sem, még utlevéllel ellátott utazókat sem bocsátanak át. A szerb kormány sérelmesnek találja ezt a tulszigort, mely megakasztja a szomszédos O-Szerbiával fennálló kereskedelmi összeköttetéseket és a kisebbmértvű állatkereskedést. A török hatóságok azzal okolják a porta eljárását, hogy a szerb bandáknak és agent-provokatóroknak O-Szerbiába, illetőleg a szandzsákhba való átkeletését a lakosság nyugalma és a béke érdekében megakadályozza.

Dsavid bey a helyzetről.

Dsavid bey, Konstantinápoly képviselője, aki az áprilisi forradalom napjaiban halálosan beteg volt és üdüléséből most tért haza, a Matin tudósítója előtt akként nyilatkozott, hogy a reakció mindörökké le van verve s ha ezután valahol fel találná ütni fejét, az már nem lehet veszedelmes. Sikerült gyökeresen eltávolítani a mérges fekélyt, most már csak az van hátra, hogy az államkormányzat minden ágát megszabadítsák a reakció settenkedő alakjaitól. Az ifjutörökök a nagy sikert az idegen hatalmak jóindulatának is köszönhetik, különösen Anglia és Franciaország irányában nem lehet eléggé hálás a török birodalom. E nyilatkozat kapasan föl kell jegyezni, hogy a hangulat Párisban és Londonban távolról sem ilyen optimisztikus. A Petit Parisien egyenesen azt jósolja, hogy a törökországi válság még mindig nem éri véget, sőt ellenkezőleg még sok a nehézség.

A Yildiz kincsel.

Az a készpénz amelyet a vizsgálatkor a Yildizben találtak, vastag borszákokban volt s elvitték a hadügyminisztériumba. Nadir aga főcunuchnak, aki halálra volt ítélve, megkegyelmeztek s a halálos ítéletet életfogytig tartó fogságra változtatták át. Találtak a Yildizben ötszáz Browning- és tizezer katonai revolvert, amelyeket Abdul Hamid halmozott össze. A volt szultán háremének egyrésze még a Yildizben van s a hölgyek naponta kikocsikáznak Stambulba. Tegnap a hárem 43 hintója volt sétakocsisáson, valamennyiben gyalogkocsik voltak. Abdul Hamid több kedvezés háremhölgye a volt szultán egyik vejének háremében talált menedéket.

A bizottság jelentése szerint Abdul Hamid magánlakosztályában megtalálták azon pénzek

és értékek sorozatát, amelyeket Abdul Hamid a német bankban és az Ottomán bankban helyezett el. Megtalálták továbbá a 136,000 török font értékű ékszereket és bankjegyeket, egy másik szobában pedig 300,000 fontnyi értékű papírokat. Egy másik szobában három pénztár arannyal és ékszerrel volt megtöltve. Ennek lajstromozása most lesz. A bankjegyeket és a pénzt a hadügyminisztériumba vitték. A kamara elhatározta, hogy felszólítja a kormányt, tegyen lépéseket az Abdul Hamid által külföldi pénzügyintézeteknél letétbe helyezett pénzek visszaszerzésére, nehogy a vagyon eltűnjék. Egyben felhatalmazta 138 szavazattal 3 ellenében a kormányt, hogy az Ausztria-Magyarország által fizetendő összeg terhére az Ottomán-banktól sürgős kiadások fedezésére egy félmillió font kölcsönt vegyen fel.

A titkos okmányok.

Az ifju-törökök által a Yildiz-kioszkban lefoglalt levelek közt állítólag néhány nagyon fontos politikai tartalmu levelet találtak, melyeket Abdul Hamid Miklós csárral és Edward királlyal váltott. Megtalálták továbbá a meggyilkolt Sándor szerb király egy igen érdekes levelét, amelyikben ez arra kéri az ex-szultánt, hogy mentse meg őt azoktól az intrikáktól, amelyeket Milán ex-király és a nemrég Berlinben fellépett Krisztics volt trónpretendens anyja ellene folytatnak. A porta tárgyalásait az Ottomán- és német bankkal 300,000 font előleg felvétele végett, hirtelen félbeszakították, állítólag azért, mert a Yildiz-kioszkban tegnap tartott vizsgálat alkalmával több arannyal és bankjegyekkel megtöltött zsákokat találtak.

A kivégzések.

Tizenhárom zendülőnek tegnap reggel Konstantinápolyban történt kivégzése a főváros reakcionáriusai között nagy rémületet okozott. A tett intézkedések következtében valamennyi kivégzés rendezés nélkül ment végbe. Az összes elítéltek nyugodtan, megadással és büniüket megháruva váltak meg az élettől. A „Daily Chronicle” tudósítója jelen volt annál az öt kivégzésnél, amelyet a parlament előtt levő téren hajtottak végre. Itt akasztották föl az ősz-szakállu Jusuf efendi nyugalmazott őrnagyot és Hamid szaliniki-i vadászörmezt, akik a zendülő katonákat a parlamenthez vezették. Ezek ketten voltak azok, akik Nazim basa igazságügyminisztert meggyilkolták és Arszlán bég képviselőt megsebesítették. A kivégzés reggel háromnegyed négy órakor kezdődött és negyedóra alatt befejeződött. Az éjjel folyamán öt bitófát állítottak föl s mindegyik elítéltnak hurokkal a nyakán a bitófa alatt levő székre kellett állnia. Mindnyájára fehér bluzt és nadrágot adtak s kezüket hátra kötötték. Rauf bég, a katonai bíróság tagja, fölolvasta a szultán által megerősített halálos ítéletet, azután katonák ollózták a széket, amelyen az elítéltek álltak s a szerencsétlen emberek percekig tartó haláltusát vívtak, amíg végre megváltak az élettől. Jusuf őrnagynak az volt az utolsó kérése, hogy fia előtt, aki szintén a vádlottak között van, titkolják el kivégzését. Ezt megígérték neki s az öreg ember könnyező szemmel intett köszönetet.

Legújabb híreink.

A Yildiz kioszk titkaiból érdekes adat, hogy több helyütt viaszbabokat találtak, melyek hasonlítottak Abdul Hamidhoz, hogy helyét eltitkolják. Azonkívül sok védőeszközt találtak. A helyi sajtóval szemben hatalmas mozgalmat indítottak, hogy helytelen és nem igaz hírek ne jöjjenek forgalomba. A hadseregről semmit sem szabad írni. Új sajtótörvényt fognak hozni. A mai kivégzésről kiszivárgó hírek alaptalanok.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár Bécsben. Bécsi jól értesült körökben azt hiszik, hogy a német császár fogadásának programjában hirtelen tett változtatás magának Vilmos császár kívánságára történt. Vilmos császár attól félt, hogy az a csöndes fogadás, amelyet eredetileg terveztek, nem felelne meg azoknak a nagy szolgálatoknak, amelyeket Ausztriának és Magyarországnak a legutóbbi válság alatt tett.

Bülów herceg a német császár elé Salzburgba utazik, ahol a császárnak jelentést fog tenni a politikai helyzetről és javaslatot fog előterjeszteni a válság megoldásáról. Bülów herceg a császártól meghatalmazást fog kérni, hogy a konzervatívok ellen eljárhasson és ha ezt a meghatalmazást nem kapja meg, akkor meg fog válni állásától.

Olasz féltékenykedés. A „Globe” római tudósítója közli, hogy az olasz kormány abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország hét Dreadnoughtot épít, lelemez vagy tíz ilyen hajóbróást készül építeni, de legalább kettővel többet, semmint az osztrák-magyar monarchia.

A Reichsrath ülése. Az osztrák képviselőház mai ülésén Fiedler képviselő hangsúlyozta, hogy a kormány pénzügyi terve első pillanatra káprázatosnak mondható. A söradó felemelése azonban Csehországot a legérzékenyebben sújtaná. Továbbá a Csehország számára átutalni szándékozott összeg sem fedezné Csehország deficitjét. A tartományi pénzügyek szanálására szükséges volna, hogy az állam az adósságok bizonyos hányadát magára vállalja. A tartományi pénzügyek teljes és kielégítő rendezése nélkül nem lehet szó a söradó felemeléséről.

Steinwender képviselő aggodalommal látja a kormány pénzügyi javaslatait, amelyek sem az állami, sem a tartományok pénzügyi helyzetének szanálására nem elegendők. Az állami vasutak tarifaemelésének nem lesz kielégítő eredményük. A javasolt adófelemelések elhatározása előtt mérlegelni kellene, nem volna-e lehetséges, mint Németországban a tantümekek, az értékelkedéseket súlyosabban megadóztatni, továbbá az agglagényadó és más adóknak behozatalával foglalkozni.

Freundlich képviselő a szociáldemokraták nevében a leghatározottabban az adójavaslatok ellen foglal állást. A javaslatokat a dolgozó nép kizsákmányolására irányuló merényletnek tekinti. Miután Seidl képviselő a német agráriusok nevében és Chaloupka a cseh agráriusok nevében a sör és pálinkaadónak felemelése ellen szólaltak fel, a tárgyalást félbeszakították. A következő ülés május hó 7-én.

A császár szolgálati szabályzata. A hadügyminisztérium az egyes csapatok között kiosztotta azt a szolgálati szabályzatot angol nyelven, amelyet Vilmos császár dolgozott ki a német hadsereg számára. A brit hadügyminisztérium lefordította a szabályzatot, amelynek érdekes ujtása az, hogy a katonák bizonyos esetekben parancsnokaiktól függetlenül a saját belátásuk szerint tartoznak eljárni. Az angol sajtó élesen kikelt a hadügyminisztérium ellen s veszedelmesnek tartja ezt az ujtást.

Az angol költségvetési vita. Az alsóházban a költségvetésre vonatkozó általános vitát tegnap kezdték meg és az egész héten át folytatják.

Balfour élesen bírálta a kormány különböző pénzügyi javaslatait, főleg a földadójavaslatot és a magas italmérsi illetékeket. Kijelentette, hogy a szeszszel való kereskedésre vonatkozó javaslatok célja a politikai ellenfelek megsemmisítése és politikai boszu aktusa volna azoknak életbeléptetése.

Burton a kormány nevében válaszolt és szembeszállt azzal a kijelentéssel, hogy a szeszszel való kereskedésre vonatkozó intézkedések politikai boszu művének és igazságtalanoknak tekinthetők. A külföldi sör csak igen kis mennyiségben lesz importálva. Ha azonban az ellenzék a kormányt reá szorítja, e kérdés rendezhető lesz.

Churchill kereskedelmi miniszter nyomatékkal védi a kormány javaslatát és rámutat arra, hogy a tett intézkedések nemcsak arról tesznek ta-

nuságot, minő egészséges Anglia gazdasági és kinostári politikája, hanem milyen erős Anglia gazdasági és kinostári és pénzügyi ereje is, ami nem marad hatás nélkül az európai diplomáciai viszonyokra és talán a flottaviszonyokra sem.

Perzsia alkotmánya. A perzsa miniszterelnök a sah utasítására megtáviratozta az összes kormányoknak, hogy az alkotmány helyreállítása legelőször várható s a néphez manifesztumot intézett, hogy nyugodt és csendes maradjon. A sah elfogadta ugyan az angol-orosz reformprogramot, de arról hivatalos közleményt még nem adott ki. A parlament összehívásáról szóló rendelet legközelebb meg fog jelenni s Oroszország ennek következtében kénytelen lesz csapatait visszavonni. Az orosz kormány ezzel nagy kudarcot szenvedett, mert csapatainak előrenyomulása nagyon sok pénzbe került s ezért semmiféle kézzelfogható hasznot sem ért el.

Stolipin birodalmi kancellár. Stolipin ma este visszatér négyheti szabadságáról és holnap a császár Czarszkoje-Szelóban kihallgatásán fogadják. Ezen a kihallgatáson el fogják dönteni a tengerészeti vezérkar költségvetésének a kérdését, mely már csaknem kormányválságot idézett elő. Hír szerint a császár, aki nem óhajtja a kormányváltozást, Stolipinre nézve kedvező értelemben fog dönteni, sőt különös megtiszteltetést is tartogat Stolipin számára, akit a birodalmi kancellári méltósággal akar felruházni.

Bolgár követségek. Szófiai kormánykörökből érkezett hírek szerint, a bolgár kormány az eddigi külföldi politikai ügyvivőseket, a független bolgár királysághoz méltóan, követségekké lépteti elő. Ez alkalommal a külföldi bolgár diplomáciában több változás leend. Belgrádi bolgár követté Rizov Demetert, csettinjei ügyvivőt nevezik ki. Rizov, aki Bulgáriát egy ízben már képviselte Szerbiában, mint régi szerb-barát diplomata ismeretes.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kecskemét város törvényhatósága Gulner Gyula főispán elnöklésével ma tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlésen az eddigi tisztikar tagjait választották meg újból egyhangulag. Polgármester Kada Elek lett, helyettes polgármester Bagy László, főjegyző Sándor István, tanácsnokok Szegedy György, Mészáros József és Dékány László, főügyész dr. Angyal Vidor, tiszti ügyész Szabó Márton, első aljegyző dr. Dömötör Lajos, második aljegyző Stringovits Gyula, árvaszéki jegyző dr. Nagy János, harmadik aljegyző dr. Kiss György, első árvaszéki ülnök Zolnay Antal, ülnökök Szapanos Sándor, Kada Endre, rendőrkapitányok Füvesy Imre, György Pál, Zimay Károly, Tormáss István, községi bíró dr. Jeszenszky Lajos, házipénztárnok Tantó Sándor, ellenőr Soós Gyula, adópénztárnok Soós József, ellenőr Nagy János.

A zágrábi községtanács közgyűlésén elhatározták, hogy a keresztülutazó bécsi községtanácsosok fogadtatására 15.000 koronát szánnak. Bizottságot alakítottak ennek keresztülvitelére. A bizottság délutáni ülésén elhatározták, hogy a fogadtatást, mint a községtanács belső ügyét tekintik. A bécsi vendégek e hó 17-én délután negyedhárom órakor érkeznek Bródból és 18-án hagyják el Zágrábot.

TÁVIRATOK.

A görög király Corfuban.

Athén, május 5. (Saját tudósítónktól.) György király pénteken nővéreivel, Alexandra angol királynéval és az özvegy csárméval, akik Nápolyból ideérkeznek, Korfuba utazik s még akkor ott találja a német császári párt, amely az oroszokra utazik.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi kölcsön.

Berlin, május 4. (Saját tudósítónktól.) Az eddigi jelentések szerint a német birodalmi kölcsönre a jegyzések 800 millió márkát tesznek ki, a konszorra pedig 700 millió márkát. Pénzügyi körök ezzel az eredménnyel meg vannak elégedve.

Opportunizmus ő felsége.

☉

Szent-Pétervárról azt telegrafálják ma, hogy az orosz csár délelőtt tizenegy órakor kihallgatáson fogadta Sztolypin miniszterelnököt, aki négyheti szabadsága után tegnap érkezett haza.

Alighanem ezen a kihallgatáson dönt el, vajjon Sztolypin továbbra is az orosz kormány élén marad-e vagy sem.

Sztolypin három év óta miniszterelnök. Valóságos bombázóporban foglalta el a helyét és ma derűs ég borul a csár birodalmára — már mennyire az orosz ég derűlt lehet. Ugyancsak ő volt az, aki az orosz parlamentarizmus szekerét, a harmadik дума képeben, nagynehezen megindította és úgy ahogy az alkotmányosság gyöngye látszatát ébren tartotta. Ez a munkája valóságos mestermunka volt s igazi típusa az oportunistának, a lépten-nyomon való megalkuvásnak és a körülményekhez való alkalmazkodásnak.

Sztolypin bensőleg liberális gondolkodású ember és az a meggyőződése, hogy Oroszország megérett az alkotmányra. Mégis, mikor kezébe fogta a kormányt, ingalmatlanul vérbe fojtott minden alkotmányosságot czélzó mozgalmat. Nagyon jól tudta ugyanis, hogyha ő nem teszi meg azt, megeselekszi ugyanazt más az ő helyén. Az a más is szétverte volna a második dumát, mint ahogy ő szétverte — mégis azzal a különbséggel, hogy az a más már nem hívta volna össze a harmadik dumát, mint ahogy ő tette.

S itt kezdődik az ő okos oportunistasága. Nyilvánvaló volt ebben az időben, hogy a legfeketébb reakció számára teljesen megérett a talaj és az autokrácia azt teheti, amit akar. Tudta ezt jól az autokrácia is, ugyanígy, hogy a harmadik dumában tekintélyes párt alakult, amely állandóan követelte és még ma is követeli a parlamentarizmus utolsó gondolatának a kiirtását és a csári abszolutizmusnak érintetlen helyreállítását.

Emnek az áramlatnak deferált Sztolypin, mikor a képviselők előtt mondott beszédjében ismételtlen leszögezte a csár abszolutisztikus hatalmát, melyet éppenséggel nem érinthet a дума költségvetés-megajánlási joga. Míg egyrésztől sűrűn emlegette az autokrácia hasznosságát, másrésztől a dumában gyakran rendeztetett széles vitákat, mely bevilágított az autokrácia rothadt szervezetébe és mindazokra az iszonyatosságokra, melyeket az abszolutizmus nevében követtek el.

Opportunista, bajlékony, alkalmazkodó politikájával odáig jutott el, hogy az év elején a дума minden megjegyzés nélkül szavazott meg egy félmillió tételt a vezérkar újjászervezésére. Az első pillanatban semmi különös sem látszik abban a félmillió tételben; hanem a szenátus, a császári tanács, észrevette a „különöst“. A szenátorok laugoló beszédeket mondtak Sztolypin e vakmerősége ellen; kifejtették, hogy a hadsereg minden tekintetben a csár kizárólagos jogkörébe tartozik. Az újoncz-megállapítás, a költségek nagysága, a szolgálati idő s egyáltalában minden, ami a hadsereggel bármilyen vonatkozásban van, „ő felsége kizárólagos jogkörébe utaltatván“, ehez a dumának semmi köze nem lehet. Sztolypin már ekkor szabadságon volt és helyette a pénzügyminiszter próbálkozott a magyarázattal. Sikertelenül is elérnie, hogy a tételt egy-két szótöbbséggel megszavazták, de csak úgy, hogy valamennyi miniszter és főhivatalnok szintén leszavazott.

Ezzel azonban fölébresztették a csár gyanakodását; megnutatták neki, hogy Sztolypin tulajdonképpen igazi alkotmányosságra törekszik, és hogy nálánál veszedelmesebb ember nincsen — mert a forradalmárt éppen lehet lőni, míg Sztolypin a kormányzatról tör végzetes elvei felé. A helyzetet csakhamar olyanná kovácsolták, hogy a miniszterelnököt mindenki bukott embernek tartotta. Nyíltan megírták a leghivatalosabb lapok is, hogy Sztolypin, ha visszatér szabadságáról, már csak lemondó levelét írhatja meg.

Ma volt Sztolypin a csárnál. Ezen a kihallgatáson dönt el, megmarad-e az oportunistának az orosz kormányon, vagy pedig jön helyébe az erősegerinczű reakció.

UJDONSÁGOK.

A kulturáért.

* * *

Egy alföldi városban meghalt egy kilenczvenéves matrona, aki — miután már életében jó néhány százezer koronát ajándékozott kulturális czelokra — hatszázezer koronát hagyott iskolára, szegény diákok segélyezésére, muzeumra, könyvtárra. Szerettem volna ismerni ezt az özvegyt, elhagyott asszonyt, szerettem volna magam szemével, magam fülelvel kitapasztalni, hogy mi lakik benne, milyen szubtilis érzés, ábrándos optimizmus s megértő emberszeretet? Kilenczvenéves korban rendszerint nyugoszkodó második gyermek lesz az ember, aki csak azzal tördök, hogy fogatlan inyének elég puha legyen a csibehus s jól, lágyan legyen megvetve a feje alja. Közödség, kultúra pedig korra való tekintet nélkül ritkán szokta érdekelni az asszonyt, aki a maga kisvilága határvonalait meghuzza azok körül, akiket vérség, személyes szimpátia hozzá fűz s ezen a vonalon kívül nem sokat törődik semmivel. A mi matronánk azonban kilenczvenéves volt s asszony és mégis meg tudta látni azt, hogy milyen kevés, szegényes kultúra van körülötte — Kiskunfélegyházán, hogy ne láttá volna meg! — együtt tudott érezni a koplaló tanítójelöltekkel, álmodozni tudott egy szebb jövőről, amikor általánosabb s mélyebb lesz ebben az országban a tudás, s a tudással együtt a jólét és a boldogság.

Abból, hogy vannak, akik az ilyen alapítványra ösztönzést éreznek s hogy a közvélemény pedig hálás elismeréssel fogadja az ilyen jótévedést, kitünik egy régi igazság gyakorlati próbája: az, hogy a kultúra nagyrészt és első sorban pénzkérdés. A pénz szárnyat ad a tudásvágynak, tanulókedvnek, a szomorú szegénység pedig elesenévészíti és megöli. Pénzzel gyógyítani lehet nemcsak a test, hanem a lélek betegségeit, de pontosan csak addig, amíg annak a pénzüsségnek a hatóereje kiterjed. Évente tíz-busz szegény fiut, — aki stipendiumot kap, száz-kétszáz — másikat fiut, aki az alapítandó könyvtárban olvasni való könyvhöz jut, emelni fog az öreg matrona pénze a tudás ragyogó, tiszta atmoszférája felé. De ezen a tíz, busz, vagy száz, vagy ezer emberen túl továbbra is ott fog tapaszkedni Kiskunfélegyháza körül az az egyiptomi sötétség, mely az egész országot megüli s mélyben sápadtan, félősen vesznek el az apró, pisálkáló intellektuel-mécsék Tisza partján. Kárpát alján mindenütt.

A magyar föld, mint a száraz homok iszsza be mindazt a pénzt, mindazt a lelkesedést, mindazt az idegenenergiát, amit kultur-

czálal reá pazarolnak s meg sem látszik rajta. Azonban a korálsziget) is sok millió élet munkája árán lassan emelkedik a fekete mélyből a napfényes tengerszime felé. S hála a felérhajó, kilenczvenéves matronának, akiknek jóvoltából egy hajszálvonalal megint emelkedett a korálsziget mivója.

NAPIREND. Naptár. Szerda, május 5. Róm. kath.: V. Pius pápa. — Prot.: Kocsárd. — Görög-orsz.: apr. 22. Syc. Teod. — Zsidó: Ijar 14. — A nap kel reggel 4 óra 39 perczkor, nyugszik este 7 óra 15 perczkor. A hold kel este 7 óra 20 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 48 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatási államtitkár fogad délelben 12 órakor. Tavaszki tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj egy korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj egy korona. — Állandó kiállítás és Márk parodisztikus tárlata a Könyves Kálmánnál (Nagymező-utca 37—39. szám.) Nyitva egész nap. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A többi múzeum zárva. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6-ig.

— **A király Budapesten.** A király ma délután 3 óra 20 perczkor indult el Bécsből az osztrák államvasut pályaudvaráról és 4 óra 7 perczkor érkezett meg Marcheggbe, ahol a külföldi udvari vonat 8 perczig időzött és Budapestre a meghatározott időben 7 óra 30 perczkor érkezett a nyugati pályaudvarra. A vonat, amely hét udvari és *Ludvig Gyula* vasúti elnökgazgató természetesijából állott, a határtól kezdve *Ludvig Gyula* főrendiházi tag, *Kotányi Zsigmond* udvari tanácsos, a forgalmi főosztály igazgatója, *Vécsey Lajos* balparti üzletvezető, *Lendvay Márk*, valamint *Steiskál József* főfelügyelő és *Winkler József*, a műszaki kocsiosztály felügyelője kísérték. A magyar mozdonyt, amelyet *Marchegg*en csatoltak az udvari vonat elé, *Braun Ferenc* főfelügyelő, a nyugati pályaudvar fűtőház főnöke irányította Budapestig. A pontosan beérkezett vonatból elsőnek *Ludvig Gyula* államtitkár, utána pedig a király szállott ki kocsijából. A király kíséretében voltak gróf *Paar* és *Bolfras* báró főhadsegédek, *Braun*, *Spánari* és gróf *Hoyos* szárnysegédek, dr. *Kerzl* vezértörzserős, udvari orvos. A király elsőnek *Ludvig Gyula* utána *Fülepp Kálmán* főpolgármestert tüntette ki megszólításával, majd *Boda Dezső* főkapitánynyal beszélte hosszabb ideig. A pályaudvaron a rendőrség részéről megjelentek *Szirmay Andor* rendőrtanácsos és *Paulik Ferenc* rendőrfelügyelő. Jelen voltak azonkívül még *Daróczy Rezső* felügyelő, a nyugati pályaudvar főnöke, *Haviár György*, valamint *Messinger József* állomásfőnök helyettesek is.

A király a várótermen keresztül fogathoz sietett, amelyben *Paar* főhadsegéddel foglalt helyet. A pályaudvar előtt néhány száz szocialista az általános választói jogot áltozte, majd a Marsaillese éneklése mellett elvonult. A várpalotában, ahová a király kevéssel háromnegyed nyolcz előtt érkezett meg, a feljárónál gróf *Apponyi Lajos* magyarországi udvarnag, *Kántler Károly* prelátus, udvari plébános, *Demény Dezső* udvari káplán, *Róth Alajos* várkapitány és *Rosner Ferenc* udvari biztos fogadták a királyt. A felség lakosztálya előtt fogadására megjelentek *Gizella* bajor hercegnő, *Augusta* főhercegnő, *József* főhercege, gyermekeik: *József* Ferenc főhercege, *Zsófia* főhercegnő és *László* főhercege, valamint *Szerecsányi István* főudvarmester, *Szerecsányi Istvánné* született *Baththyány* Mária grófnő főudvarmesternő, *D'Orsay* grófnő udvarhölgy, *Roskoványi* százados szolgálattevő kamarás és *Kratochwill* százados. A király a fenségek üdvözlését igen szívélyesen viszonozta s azután visszavonult lakosztályába.

— **Kitüntetés.** A király *Stojanevic* Péter nyugalmazott községi jegyzőnek sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás czúrt érdemkeresztet adományozta.

— Személyi hírek. Návay Lajos, a képviselő-testület elnöke ma este földi uti birtokáról Budapestre érkezett. — Gróf Pestelich Taszillo családijával ma este a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. Holnap tovább utazik Keszthelyre. — *Montecucoli tengerészeti parancsnok* ma délután Triestbe érkezett. Megtekintette a san-marcoi hajógyárat, ahol az új hajók építésére készülnek. Megtekintette továbbá a Stabilimento Tecnico-ban épülő gépeket. Este a Lacroma jachton Piumba utazott.

— Az angol király útja. Az angol király délelőtt tíz órakor különvonaton Nápolyból Rómán át elutazott. A pályaudvaron a bucsuzásra az angol herceg jelent meg. Az angol királyné és az orosz császárné a „Viktória and Albert” hajón marad, amely előreláthatólag csütörtökön megy el innen. — Edvárd király különvonaton ma délután félhárom órakor Rómába érkezett. A pályaudvaron Viktor Emánuel király jelent meg fogadására. Rövid ottidőzés után az uralkodó szívesen búcsút vett Edvárd királytól, mire Edvárd király folytatja útját Modena felé.

— A német császár kitüntetései. A német császár gróf Vilcsék János titkos tanácsosnak és kamarásnak a nagy-sas-rend nagykeresztjét, dr. Müller Adolf osztálytanácsosnak a II. oszt. vörösas-rendet és dr. Breyschach Artur miniszteri tanácsosnak a II. oszt. korona-rend csillagát adományozta.

— Szegény Péter király. Ha binni lehet a híreknek, amelyek Belgrádból érkeznek, akkor Péter király igazán a legzaklatottabb, hogy ne mondjuk, legszegényebb királyok közé tartozik. Györgye, az izrgága extrónörökös olyan kívánságokkal és fenyegetésekkel állott ismételtelen elő, amelyek alkalmasak, hogy a mult rémképeit idézzék fel. Először ott a baj, hogy György mindenáron vissza szeretné csinálni lemondását. A király mindemáron el akarta távolítani Szerbiából Györgyöt, ő azonban vonakodott, sőt tegnap olyan megváltozott követeléssel állott elő, amely a királlyal együtt az egész kabinetet zavarba hozta. György hivatkozott arra, hogy lemondásakor Pasic miniszter egy millió frankot ígért neki. Kérte ennek kifizetését és kilátásba helyezte, hogy ez esetben hajlandó Angliába menni. Nem mulasztotta el kérését azzal támogatni, hogy ha nem teljesítenék, egy Nisbe utazik, ahol a katonatisztek elvárják cselekvésére készen. Pasic és Milovanovic már hajlandók lettek volna félmillióban kiegyezni, a többi miniszterek azonban erősen ellenkeztek. Mindinkább tért nyert az a felfogás, hogy Pasic, miután kormánytanácsai beleegyezés nélkül ajánlotta fel Györgynek a milliót, fizesse az összeget saját zsebéből.

— Wrighték Londonban. A Wright-testvérek tiszteletére, akik Londonba érkeztek, banketot rendeztek, amelyen sok katonatiszt vett részt. A jeles léghajósok tegnap egy félórát értek meg Haldane hadügyminiszterrel és a tüzérségi szertár igazgatójával. A Wright-testvérek, kik holnap utaznak hazra Amerikába, előzőleg még megjelennek az angol hadügyi hivatalban, ahol tanácskozni fognak velük. Körülbelül két hónap múlva a Wright-testvérek Németországba mennek, ahonnan valószínűleg ismét Angliába utaznak.

— Szivák Imrét megoperálták. Szivák Imre országgyűlési képviselő, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, tegnap óta betegen fekszik a Herzel-féle szanatóriumban. Régi vesebaja újult meg s annyira elmérgesedett, hogy az orvosok elkerülhetetlennek tartották az operációt. A család meghívására eljött Berlinből Israel dr. sebész-tanár, akit annak idején a király is elhivatott a beteg Fejérváry báróhoz. Az operációt ma délelőtt hajtott végre Herzel dr. egyetemi tanár, de semmikor szükségessé nem mutatkozott, a berlini professzor segítségére volt. Háromnegyed óra hosszáig tartott a műtét, s mint nekünk a szanatóriumból jelentik, fényesen sikerült. Szivák dr. betegsége nem súlyos természetű, de egyelőre nyugodnia kell s azért az orvosoknál kívül látogatást nem fogadhat.

— Dr. Popovics Sándor iskolatársai. Dr. Kőrömy Árpád felsőkereskedelmi iskolai tanár (Budapest, Mester-u. 27.) felkéri azokat, akik vele együtt voltak 30 év előtt iskolatársai dr. Popovics Sándor bank-kormányzóknak és 1879. június havában a budapesti kegyesrendieknek tettek érettségit, hogy a jövő hónapra tervezett találkozó előkészítetése végett felhelyüket tudassák vele.

— A császár utazásai. A csári palotában már elkészültek a császár nyári utazásának programjával. Az eddigi diszpozíciók szerint az utazás június végén kezdődik és előreláthatólag két hónapig fog tartani. A császár a „Standard”-yachton fog utazni, amelyet négy más hajó fog kísérni. Legelőször a „Standard” egy német kikötőben horgonyt fog vetni. A német kikötőből a császár Kopenháguba utazik, utána egy angol kikötőbe, ahol Edvárd királlyal találkozik, találkozik azonban Faliéres elnökkel és a spanyol királlyal, elhagyja Olaszország és Görögország vizeire és végül valószínűleg a Dardanellákon át Livádiába megy. A császár sehol sem száll ki szárazföldre, hanem a látogatókat hajón fogja fogadni és viszonzni. Már hozzáfogtak az utazás előkészületeihez és többek között a „Standard”-ot új gépekkel szerelik fel.

— Nem lesz általános kihallgatás. A „Budapesti Tudósító”-t illetékes helyről felszólították annak ismételt közlésére, hogy a király mostani budapesti tartózkodása alkalmával általános kihallgatásokat nem tart.

— Külföldi tanár a budapesti egyetemen. A budapesti tudományegyetem orvoskari tanártestülete utolsó ülésében egyhangulag elhatározta, hogy Jacques Loeb-ot az *University of California* világ-hírű tanárát meghívja egy előadási ciklus megtartására. A minap érkezett meg a jeles biológus válasza, amelyben köszönetet mondva a kitüntetésért, a meghívást elfogadja. A tanár San-Franciskóból június hetediké táján fog Budapestre érkezni. Jacques Loeb három-négy előadásban fogja ismertetni a termékenyítés és öröklés tanulmányozása terén végzett legújabb kísérleteinek eredményeit.

— Mikszáth jubileuma. A kassai Kazinczy-kör legutóbb tartott közgyűlésén Mikszáth Kálmán negyvenéves írói jubileuma alkalmából disztagnájává választotta s erről Mikszáthot táviratban értesítette. Mikszáth Kálmán a választást most az alábbi, dr. Blánár Béla kassai városi főügyészhez, a Kazinczy-kör alelnökéhez intézett levélben közölte meg:

Örömet okozott s élénk hangulatokat rázott fel bennem becses sürgönye, melyben arról értesít az elnökség, hogy disztagnájának választott a Kazinczy-kör. A legelső irodalmi elismerés is, amelyért, Kazinczy nevével volt összekötve. Mint rimaszombati diák, az ötödik osztályban az ő munkáit nyertem pályadíjjal irodalmi zsöngémmel, most, a pálya végén pedig társul választanak maguk közé éppen azok, akik az ő nevébe és lelkebe öltözködtek. Kedves nekem az is, hogy Kassáról jön ez a kitüntetés, hiszen már megint Kassa a főváros, a hívők fővárosa, mert Kassán van a szent sir. S ahol a szent sir van, onnan kell várni a föltámadást. Fogadja, tisztelt alelnök ur, mély tiszteletem kijelentését s fejezze ki, kérem, igaz köszönetemet és hálaomat új tagtársaim előtt. Mikszáth Kálmán.

— A hágai udvarból. Hollandia újszülött trónörökösnoje — így szól egy Hágából érkezett távirat — nem kap dajkát. Egy ideig üvegből fogják őt táplálni és az üveg megmarad arra az esetre is, ha a királyné nem tudja majd maga táplálni a gyermekét. A királyné leányával nemsokára átköltözik a „Het Loo” kastélyba és ott lesznek legalább hat hónapig. Az anyakirálynő vasárnap délelőtt a „Groote Kerk”-be ment istentiszteletre, délután pedig sétatársaságra indult. Henrik herceg, a királyné férje automobilon követte őt. A sokaság mindkettőjüket szeretettel üdvözölte. Hollandia minden templomában hálaadó istentisztelet volt vasárnap délelőtt. A szocialisták májusi ünnepéből csaknem semmi sem lett. Vasárnap este gyűlést tartottak a szocialisták és a gyűlésen legfeljebb háromszázán jelenek meg. Kis híján mult, hogy zavargás nem történt. Az örömlében tüntető csoportok sok dolgot adtak a rendőrségnek, amelyek több vendéglőt ki kellett ürítenie. Éjfélután az új piacra a tömegben saját kardjával megölték egy huszárt. — Ma délelőtt kilenc órakor a következő hivatalos orvosi jelentést adták ki: „A királynő és a hercegnő állapota teljesen kielégítő. Az éj nagyon nyugodtan telt el. Dr. Kouver, dr. Roessighn tanárok.”

— Meghalt német érsek. Münchenből jelentik, hogy dr. Stein érsek ma délelőtt röviddel tíz óra előtt meghalt.

— Kármán Mór kitüntetése. A hivatalos lap mai számának első híre országszerte nagy örömet fog kelteni a magyar tanári karban: a király dr. Kármán Mór egyetemi magántanárnak a nyilvános rendes tanári címet adományozta. Dr. Kármán Mór a mai magyar tanári kar számottevő részének volt nevelője és oktatója a mintagimnáziumban és az egyetemen is és régen részvett arra a kitüntetésre, amely most érte. Tudását és képességét külföldön is ismerik és többször ki is tüntették érte, de minemnél nagyobb öröme telhetik abban a kitüntetésben, amely most itthon érte, mert ezért küzdött legtovább.

— A magyar ifjuság a lengyel nemzeti ünnepen. A lengyel városi tanács és az egyetemi és műegyetemi polgárság meghívására a magyar egyetemek és főiskolák ifjusága az Országos Diákszövetség központi irodájának vezetése alatt nagy számban vett részt a lengyel nagy nemzeti ünnepen. Majd minden vasuti állomáson küldöttség fogadta a magyarokat, akiknek mindenütt lelkes ünnepelésben volt részük. Lembergben nagy küldöttség fogadta az ifjakat. A város reggelit adott tiszteletükre, amelyen számos köszöntő hangzott el. A nemzeti ünnepeken is résztvettek a magyar küldöttek. Az ünnepek legelső programja, a „tábori mise” volt. A felvonulásban különféle intézetek, testületek, főleg a leghíresebb lövész-egyletek részt. A tábori mise után megindult a menet a város felé. A rendezőség úgy intézkedett, hogy az egész néptömeg elvonuljon és azután következzen a magyarok csapata. Valóságos diadalmenet volt a diszruhás magyar csapat bevonulása a városba. Utközben Mickiewicz kiváló lengyel költő emlékszóbránál letették az összes utközben kapott virágokat, Nagy Gy. képviselő pedig rendkívül lelkesítő beszédet mondott. Mickiewicz szobrától a Szózat és Himnusz hangjai mellett vonultak a városi polgármesterek által adott 100 terítékű bankettre. Ez a városi parkban volt, a tartománygyűlés palotájának közvetlen szomszédságában. Jelen volt a három polgármester és a városi tanácsosok kívül a város színe-java. Osztatlan, derült hangulatban. A banket fél öt órakor ért véget. Este a magyarok tiszteletére díszelőadás volt a lengyel nemzeti színházban, mely zsutólásig megtelt díszes és előkelő közönséggel. Amikor a magyarok elhelyezkedtek a kilenc elsőemeleti páholyban, a zenekar rázendített a Rákóczi-indulóra, amit a küldöttség lelkes éljenzessel fogadott. Másnap hétfőn 9 órakor az 1863. évi szabadságharcosoknál volt a magyarok tiszteletére gazdag reggeli. Majd innen gyönyörű menetbe fejlődve zászlók és egységűs szokolisták kíséretében a honvéd-temetőbe vonultak át. Itt megkoszorúzták az aznap leplezett szabadság-szobrot. Ugyancsak délelőtt megtekintették a legnagyobb lengyel király, a Bécsot felszabadító Szobiszky-féle muzeumot. Kedden este a lengyel lövészegylet látta vendégül a magyarokat. Az egyetemi ifjak szerdán reggel indulnak vissza és szerdán este érkeznek Budapestre.

— A tatái tifusz. A tatabányai tifuszjárvány dolgában Kálmán Rudolf főispán ma Tatabányán járt, hogy meggyőződjék a tifuszjárvány megállítására vonatkozólag tett intézkedések keresztülvételéről. Kíséretében voltak Fáy István főszolgabíró, dr. Berencsi László tb. főorvos, dr. Virágh Gyula járóorvos és Lőrinczy kir. tanfelügyelő. A főispán örömmel látta, hogy a betegség megállítására tett óvintézkedések a legpróbb részletekig foganatba vétettek. A bányarvosokon kívül egy főorvos vezetésével 12 orvos és 14 Budapestről érkezett ápolónő látják el a betegeket. A rendes kórházakon kívül barakkok alakultak a betegek rendelkezésére, de berendezték erre a célra az összes iskolákat is és sok magánlakást. A tifuszjárvány nem torjed.

— A francia postások mozgalma. Párisból jelentik: A kormány ama szándéka következtében, hogy ötvenkét postai és távirati alkalmazottat meg akar rendszabályozni, az utóbbiak általános egyesülése és a forradalmi munkásszövetség között hír szerint élénk tárgyalás van. A forradalmi munkásszövetség vezetési a postai és távirati alkalmazottakat új sztrájkra akarják bírni, amennyiben az egész munkásság támogatásáról biztosítják és különösen rámutatnak arra, hogy egyes munkakategóriák, például a bányászok sztrájkját előkészítik. A postaalkalmazottak egyesületének választmányja azonban habozás a vezérek befolyásának engedni, miután egyrészt jelentékeny számú hivatalnok nem esatlakozik a sztrájkhoz, másrészt a közvélemény új sztrájk esetén kétségtelenül a kormány mellé állana.

— Házasság. Gyurgyokai dr. Zilahy Jenő május 11-én esküszik örök hűséget Krása Johannának, a Jézus Szent Szíve templomban.

Belgráder Rezső fővárosi kereskedő eljegyezte Nyitrai Jakab és neje leányát, Olgát Nagykanizsáról.

— **Az Erzsébetváros új rendőrkapitánya.** Az Erzsébetvárosi Kör helyiségében tegnap este a körnek több száz tagja gyűlt össze, hogy ünnepelje az Erzsébetváros rendőrkapitányának új vezetőjét, Peregriny Sándor rendőrtanácsost, aki csak nemrégiben került a kerület rendőrségének élére. A lakomán elsőnek dr. Morzányi Károly, a kör elnöke szólalt föl, aki biztosította a rendőrtanácsost a kerület polgárságának szeretetéről és ragaszkodásáról és ezt kérte az Erzsébetváros polgárai részére is. Peregriny Sándor rendőrtanácsos hosszabb beszédben köszöntö meg az ünneplést. Majd Sajó Sándor, az Erzsébetvárosból a Ferencvárosba helyezett rendőrtanácsos, mondott humoros felkészítőt, amelyben a kerület polgárságát és vezetőjét, Ehrlich G. Gusztávot éltette. Beszéltek még Gollert Jenő tanár és dr. Melly, Béla tanácsos.

— **Intimitások az új szultánról.** V. Mohamed szultánról, amíg bátyjának trónját el nem foglalta, ugyancsak keveset tudott a világ. Most, hogy az események homlokterébe állították és a muzulmánok császára lett, megéneklék a múltját és egyremásra jegyzik fel róla az intimitásokat. Legutóbb *Vico Mantegazza* írt hosszabb cikket a „Corriere della Sera”-ban róla. Egészen a múlt év július 24-ig Resad effendi szigorú felügyelet alatt állott. Neki senkit sem volt szabad fogadnia és senkivel sem beszélhetett. Egész személyzetét a szultán rendelte ki számára. És a szultánnak volt gondja, hogy a trónörökös körül csakis olyan emberek legyenek, akikben megbízhatik. Nagyritkán a trónörökös kocsija Konstantinápoly utcáin is megjelent, de ilyenkor mindig egy lovascsapat kísérte. A lovasok a szultán kémei voltak, akik azonnal körülvették a kocsit, mihelyt valaki közeledni akart, vagy csak egyszerűen köszönt is trónörökösnek. Egyszer Sforza lovag olasz diplomáciai ügynököt is körülfogtak, aki pedig egészen ártatlan volt a dologban. Sforza nem is ismerte a török trónörökösöt, hanem csak véletlenül megállt, amikor a kocsit és a csapatot közeledni látta. Ezért máris Resad hívének tartották és le akarták tartóztatni. Igen jellemző a következő eset, amely egy török katonatiszttal történt meg. Az illető egy szakasz élén haladt, amikor a trónörökös kocsija közeledett és katonai előírás szerint „vigyázz!” állásba állt a császári ház tagjának elhaladásakor. Másnap felelősségre vonták. Miután magatartását a szultán elleni tüntetésnek minősítették, haditörvényszék elé állították, amely kicsi híján hogy el nem ítélte. A katonai előírással való mentegődésre azt felelték, hogy hát az igen szép dolog, de azért az első mégis a szultán és az nem szereti, ha a trónörökösre valaki rá is néz. Véletlenül megessett, hogy néhány nappal később az illető katonatiszt egy szakaszban az élni ismét szembe találkozott a trónörökösrel. Ijedtében Oszolj“t vezényelt és ő maga hamar bemenekült egy boltba.

— **Ötvenéves jubileum.** A hazai ág. hitv. evangélikus egyház két érdemdus vezérémbere: dr. Baltik Frigyes, a dunáninneni egyházkerület püspöke, balassagyarmati lelkész és Belohorszky Gábor, a bási egyházmegye főesperese, újvidéki lelkész, a napokban töltik be működésüknek 50-ik évfordulóját. Ebből az alkalmából szívélyes ovációkban lesz részük.

— **A legsötétebb Oroszországból.** Feodorov híres anarkista kiadatását tudvalevőleg az orosz kormány sürgősen kérte a francia kormánytól. Feodorov a párisi orosz forradalmi bizottság előtt szenzációs leleplezéseket tett. Feodorov többek között elmondotta, hogy a Witte elleni merényletre egy Kazanzev — igazi néven Buksqueden gróf — nevű rendőrkém bírta rá, aki Szergeusz nagyherceg irodafőnöke volt. Feodorov Kazanzevtől két pokolgépet kapott, amelyet gróf Witte lakásába csempészett. A merénylet azonban, mint ismeretes, nem sikerült. Ugyancsak Kazanzev szólította fel Feodorovot arra is, hogy ölje meg Soloz képviselőt, mert az a pártkasszából állítólag százezer rubelt lopott. Feodorov azután lassanként kiismerte Kazanzevet, hogy az agent provokateur s hogy a fekete százak tagja és egyik újabb találkozásával Irinov mellett a vonaton leiszurta. Azt hiszik, hogy a Feodorov-ügy még sok szenzációs leleplezéssel fog szolgálni.

— **Öt ezer munkás kizárása.** Berlinben és környékén a gyárak ötezeröt száz munkást zártak ki, mert május elsején nem dolgoztak.

— **Öngyilkosság idegbaj miatt.** Pozsonyban Kovács Béla kataszteri becsőbiztos ma reggel lakásán idegbaja miatt fölbeltette magát.

— **Zanella képviselő afférje.** Megírtuk, hogy Zanella országos képviselő a reprezentanza legutóbbi ülésén egy összeszólalkozás folytán provokáltatta Jechel városi bizottsági tagot. A segédek most elhatározták, hogy az ügyet becsületbiróság elé viszik és a becsületbiróság tagjai udinei olasz katonatisztek lesznek.

— **A balatoni vasut első utasa.** Még meg sem nyílt a Balaton új vasútjának forgalma s már volt egy utasa a vasutnak: Vaszary Kolos, Magyarország hercegprímása. A hercegprímás ugyanis hosszabb idő óta gyöngélkedik s vasárnap elutazott Balatonfűre, ahol minden nyarat eltölt. A hajón való átszállás s a hajót azonban nagyon fásztotta volna s hogy ettől megkíméljék, a kormány megengedte, hogy vonatát a balatoni vasut kiinduló állomásánál, Szabadbattyánál áttéreljék a még el nem készült vasutra s szalonkocsiját külön lokomotív vette át és vontatta Balatonfűre. A balatoni vasutat július elsején adják át a forgalomnak.

— **Merénylő katoná.** Vasárnap estefelé Papp János tekintélyes pécsi vállalkozó leánya, mikor a házból ki akart menni, a kapuban találkozott Blum Ferdinánd 52-ik gyalogezredbeli őrzetével, aki ittas állapotban lévő, minden ok nélkül sértegetni kezdte a leányt, mire az visszamenekült a lakásba és elpanaszolta apjának a dolgot. Papp kiment, távozásra szólította fel a katonát, aki e felett olyan dühre gerjedt, hogy a kezében tartott szuronnyal úgy ütötte fejbe, hogy rögtön elborította a vér. Papp segélykiáltására a házban tartózkodó Sass Ferenc honvéderőmester elősított, de a megdühödött őrzető az őrmester fejére is oly hatalmas ütést mért, hogy az *sulyos sérüléssel a földre bukkolt.* A merénylő futásnak eredt; kirohant az utcára, ahol egy rendőr feltartóztatta és hosszabb dulakodás után ártalmatlanná tette. A rendőr telefonjelentésére katonai készütség jött a laktanyából, amely a merénylőt elfogta.

— **Csalás egy színésznő nevével.** Furfangos módon csalt ki a minap egy szelhámos nő két gyűrűt Nádasdy Gizella tanítónőtől, aki özvegy anyjával a Szigetvári-utcában lakik. Nádasdynek ékszer eladásával foglalkozik. A minap beállított hozzá egy elegáns fiatal hölgy, Petrass Sári gyanánt mutatta be magát és kijelentette, hogy azért jött, mert egy aranylánczot szeretne vásárolni. A tanítónő megjegyezte a látogatót előtt, hogy alig ismerte volna meg benne a Királysínház népszerű primadonnáját, mert hiszen Petrass Sári szöke, a látogatónak pedig barna haja van.

— Oh, csak a színpadon viselek szöke parókát, mert pompásan illik nekem, de különben bizony barna vagyok.

Nagy bőbeszédűséggel adta elő aztán jövelele czélját, de kedvére való aranylánczot nem talált. Ezek után, mivel Nádasdyék is a városba készültek, együtt ment velük. Utközben Nádasdy Gizella elmondta, hogy a városházára megy, az alpolgármesterhez, hogy átadja neki oklevelét és kérvényét, mert a fővároshoz szeretne bejutni tanítónőnek. Az alpolgármestert azonban nem találta hivatalában. A hölgy erre elkérte az oklevelet és a kérvényt azzal, hogy majd átadja ő az alpolgármesternek, a kit jól ismer. Két nap mulva az állítólagos Petrass Sári megint megjelent Nádasdyéknál. Kijelentette, hogy az alpolgármesterrel már beszélt, a dolog rendben van, de most két gyűrű kellene neki, mert meg akarja ajándékozni az öltöztetőnőjét. Vett is két gyűrűt, de nem fizette ki. Azt ígérte, hogy másnap majd elküldi a pénzt s azzal távozott. Többé aztán nem látták. A tanítónő várt néhány napig s miután rájött, hogy visszaélés történt, feljelentést tett a rendőrségen. A szemleleírásból azt gyanítják, hogy a két, mindössze tizenhat korona értékű gyűrűt Hanusz Böske nevű hölgy esalta ki, aki több ízben Festetich Vilma grófnőnek adta ki magát s kétes szereplése miatt már volt baja a rendőrséggel.

— **Árva gyermekek szórakozása.** A Beketow-cirkuszban minden esütőrtökön délután négy órakor családi előadás lesz. Ezeket az előadásokat a budapesti árvaházakban elhelyezett gyermekek, tanítóik kíséretében ingyen látogathatják. Az első ilyen előadást e hó 6-án, esütőrtökön délután négy órakor tartják a teljes esti műsorral, Webb kapitány fókáival és az Okabe japán csoporttal.

— **A Magyar Vöröskereszt Egyesület központi választmánya május 7-én, pénteken délután 4 órakor az egyesület saját gyülestermében (I. Vár, Disztér 1. szám) rendes ülést tart.** Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A sorsjegyllenőrző bizottság jelentése múlt évi működéséről. Előadó: Babics József jegyző. 3. Az Országos közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés tervezetének tárgyalása. Előadó: dr. Parkas László főjegyző. 4. Az 1908. évi zárószámadások bemutatása. Előadó: Szerb György igazgató. 5. Intézkedés a központi választmányban megüresedett helyek betöltése és a közgyűlés előkészítése iránt. Előadó: Csávósy Béla igazgató.

— **Lourdes a metzi bíróság előtt.** Érdekes pört tárgyal most a metzi bíróság. Dr. Ernst metzi orvos vádat emelt a metzi orvostestület tagjai ellen, mert róla egy nyilatkozatban azt állították, hogy ő a lourdesi helyek érdekében rosszhiszemű orvosi bizonyítványt állított ki. Az eset előzményei a következők: Egy Rouchelné nevű asszony évek óta szenvedett lupusban. Dr. Ernst az asszonyt gyógyíthatatlannak jelentette ki. Később Rouchelné Lourdesba ment, mikor pedig onnan visszajött, dr. Ernst bizonyítványt állított ki, amelyben feltűnő gyógyulást észlel Rouchelnén. A metzi orvostestület érdeklődését felkeltette az eset. Megvizsgálták Rouchelnét és ekkor konstataáltak, hogy nemcsak csodáról, de javulásról sincs szó és ha dr. Ernst ilyet állapított meg, akkor tudatosan ferdített. A tárgyaláson beigazolódott az orvostestület állítása, mire a bíróság dr. Ernstet vádjával elutasította, az összes vádlottakat felmentette s a költségekben dr. Ernstet marasztalta el.

— **A török időségi sajtó.** Az újabb török események, melyek a felvilágosodott új-törökö elkergetését és a régi konzervatív uralom helyreállítását eredményezték, sőt újabbban a szultán detronizálásával fenyegetnek, alkalmasint nagy kárára lesznek a szép fejlődésnek indult török sajtónak is. A politikai napilapokról a mostani zavarok között ütött forradalomban melyik párt marad a győztes, ne essék szó, jövője attól függ, hogy a most ki. Az időségi sajtó talán nem néz ilyen kétséges jövőnek elébe. A napisajtó mellett, sőt valószínűen annak a hatása alatt különben az időségi sajtó is elég szépen kifejlődött. A múlt év végén indult meg a Resimli Kiteb (Az illusztrált könyv) című folyóirat, amelynek első száma mintegy száz oldal terjedelemben jelent meg, politikai, tudományos és irodalmi cikkeket, számos illusztrációval. A Mou' allim (A tudós) minden esütőrtökön 16 oldalal jelen meg, jobbra közoktatási érdekű közleményekkel. A Muchhir (A tanító) vasárnaponként jelen meg és politikai karrikatúrákat közöl. A török nők olvasmánya a Mehasen (A szépségek), amely havonként jelen meg 80 oldal terjedelemben. Ez a lap nemcsak háztartási és divatközleményeket ad, hanem irodalmi és művészeti kérdésekkel is foglalkozik. Az olvasói között ajándékokat sorol ki. Van aztán egy jogi szaklap, a Chu-i-Hukukiye (Jogi kérdések), amely hetenként kétszer jelen meg. Sőt katonai szaklap is van már, az Efkiar-i-Askemye (Katonai gondolatok). Ez hetenként tizenkét oldal szöveget ad és érdekes illusztrációkat a török és külföldi hadseregek intézményeinek köréből.

— **Helyiségváltogatás.** Az Amerikai Egyesült-Államok budapesti főkonzulátusa f. évi május hó 6-án hivatalos helyiségeit VI. ker., Andrássy-ut 48. sz. alá helyezte át.

— **Gyilkosság az oltárnál.** Grottoróban, Cremona mellett, Portesani ottani földbirtokos éppen az eskető pap előtt állott menyasszonyával, amidőn hirtelen odafurakodott egy fiatal parasztleány és törrel szíven szurta a földbirtokost, miközben ezt kiáltotta arcába:

— Engem kellett volna elvinned! Nesze a nászajándékok!

A völégény holtan rogyott össze, a pap és a menyasszony pedig ijedten fordultak el a retenegetes látványtól. A boszuálló szerető azután önmaga jelentkezett a rendőrségnél.

— **A Villand testvérek a Magyar Iskolaegyesületnek.** A Budapesten is ismert Villand testvérek, akik először a városligeti cirkuszban, azután a saját cirkuszukban tartottak előadásokat, most értesítették az Országos Magyar Iskolaegyesületet, hogy Magyarország huszonegy nagy városában utolsó előadásukat az egyesület javára fogják tartani. Abban a levélben, amelyben az egyesület elnökségével elhatározásukat közlik, elmondják, hogy nagyon jól tudják, mekkora háálával tartoznak az hazájuknak, amely nemcsak anyagi boldogulást adott nekik, hanem egyiküknek szerető hitvest is, s hogy a gyermekeiket már magyar iskolába járatták és magyarnak nevelik.

— Keleti társasutazás. Május 19-én Budapestről előkelő társaság indul Egyiptom és Jerusalemba, hogy ott a pünkösdkor tartandó ünnepségeken részt vegyen. A társaság Egyiptomban hat és Palestinában is hat napig tartózkodik, visszajövet Messina romjait és Nápoly és Róma nevezetességeit tekinti meg. Aki ezen érdekes utazásban részt ohajt venni, annak szívesen szolgál programmal és felvilágosítással a Központi Menetjegyjárodánál (IV., Vigadó-tér 1.)

— Halálozás. *Badrog* Dénesné, nyugdíjas színésznő a múlt éjjel 58 éves korában meghalt Nagyjókán. *Badrog* Dénes a legkiválóbb magyar komikák egyike volt, aki hosszú ideig Szegeden, Győrött, Pécsen és egyéb vidéki városokban, nemkülönben a régi Népszínházban is működött nagy sikerrel. Temetése holnap délután lesz. Az Országos Színészegyesület palotájára kitűzték a gyászlobogót.

Damjanich tábornok legkedvesebb húgának leánya, özvegy dr. *Kicsiny* Györgyné, szegényen és elhagyatottan halt meg itt Budapesten szombaton este. Damjanich tábornok testvérei közt legjobban szerette Mária húgát, aki épp oly eszmes és szelid természetű volt, amilyen szenvedélyes temperamentumú is volt. Mint fiatal, nőlen tiszt, sokáig lakott emel a húgánál Aradon, a Ferdinánd-utca 3-ik számú házában s mikor áttették Olaszországba, nála hagyta két nagy szekrényét, egy fókos asztalát, egy vas-kazettáját s egy nagy, vaspántos s foszladozó bivalybőrrel bevont és erős pántokkal körülvegyt vasládját. Ez a fókos asztal arról nevezetes, hogy a vértanút és testvéreit mind azon keresztelték s még az apjától kapta. Damjanich Mária második felesége volt tövisi Vank János aradi főbírónak s három gyermeke született, a legfiatalabb szintén Mária, 1859-ben született s most halálakor 50 éves volt. Gyermekeit az előkelő Andrányi-családnál töltötte, amely rajongó tisztelettel volt Damjanichnak. Később dr. *Kicsiny* György jómódú nagyleki ügyvéd felesége lett. Az ügyvéd azonban szerencsétlen jótállás következtében egész vagyonát elvesztette, előtűti kétségbeesésében megőrült és meghalt s Damjanich tábornok unokahuga Andrányi Katica támogatása nélkül nem tudta volna hová hajtani a fejét. Ez haláláig segítette. Az özvegy kis leánykájával a fővárosba költözött. Arad városa csekély havi segélyben részesítette, majd gróf Károlyi Gyula főispánja alatt a vármegye is évi segélyt szavazott meg neki. A két segélyösszeg azonban együttvéve sem tett ki husz forintot s az özvegy nagy nélkülözések közt tengette életét. A sokat szenvedett urinő temetése tegnap volt. A boldogult leánya dr. *Melly* Béla fővárosi tanácsos közbenjárására a fővárostól kapott temetési segélyt s hétfőn délután 3 órakor volt a temetése a Szent János-kórház halottasházából. A gyászszertartást *Nedelkovic* Velinir szerb főesperes díjtalanul végezte. Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum tudós igazgatója egy ízben már megakarta venni az elhunytól Damjanich ereklyetárgyait. Most e vételhez valószínűleg gróf Apponyi Albert kultuszminiszter is hozzájárul, hogy az egyedül maradt leány ne legyen kénytelen nyomorogni.

Özv. *Kalmár* Jozsefné, született *Fuzekas* Anna, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, e hó 1-én, este 8 órakor életének 95-ik évében elhunyt.

Oláh Gyuláné, szül. *Ferenec* Berta 26 éves korában, hosszas szenvedés után Gyergyó-Szárhegyen meghalt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett.

Losonczy *Losonczy* Odón, nyug. m. kir. kuriai bíró, a Lipót-rend lovagkeresztje, Komárommegyei törvényhatósági bizottságának tagja, földbirtokos, folyó hó 2-án, életének 68-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Özv. *Juhász* Pálné, szül. *Nagy* Mária, *Juhász* Mihály kir. tanácsos, hódmezővásárhelyi polgármester özvegyeja 93 éves korában Hódmezővásárhelyen meghalt.

Tápiószentmártoni *Dömöl* Erzsébet, nagyenyedi állami polgári leányiskolai igazgató, életének 49-ik és tanítói működésének 28-ik évében május 2-án egy heti szenvedés után elhunyt.

Lóty Jozsefné, született *Becher* Sarolta, életének 66-ik, házasságának 46-ik évében, hosszas szenvedés után e hó 1-én Nagyszalontán meghalt. Az elhunyt urinő halála nagy családot borított gyászba és temetése e hó 2-án impozáns részvét mellett ment végbe.

— Rendőri hírek. *Meglátogatott rendőr.* Az éjszaka *Kontra* Pál és *Tóth* *Ferenec* háziszolgája nagy lármával haladtak végig a Baross-utczában. *Katona* Mihály 1780. számú rendőr eszendre intéte őket. A duhajkodók közül erre a Commerce-kávéház teraszán álló székkel egyiket fölkapta és a rendőrré rebant. A rendőrkardot rántott és támadóját fejbe vágta, azután bekísértte a klinikára. Ott a sebesülte bekötözték. A rendőrség a két ember ellen megindította az eljárást. — *Tűz.* A *Hűngária*-út 70. szám alatt *Olás* Ede fuvaros istállója az éjszaka kigyulladt és leégett. Az istállóban két ló is elpusztult. A kár közel négyszáz korona.

— Fővárosi Orfeum. Az új májusi műsor oly nagy sikert értett, hogy egész biztosra vehető, miképen az egész hónap folyamán alatt telt házakat fog vonzani. Szombaton és vasárnap az utolsó helyig eladott nézőtér tapsolt az új attrakcióknak, a pályadíjazott szépségeknek: *Liane* de *Lillynek* és *Féda* de *Féradnak*, valamint *Lilly* *Walter-Schreibernek*, a berlini Metropole-színház törpe primadonnájának, továbbá *La Paquitának*, a csodaszép színpompával működő tűkör-táncosnőnek, *Conchának*, a felülmúlhatatlan athlétának, *Mr. Stollsonnak* és a többi elsőrendű különlegességnek. Az előadások, mint rendesen, esti 8 órakor kezdődnek.

x *Ha* gyermekét egészségesben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. *Hommel*-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánaotoktól.

x *Fodor*-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x *Bob*-hashajtó a legkellemelebb. 10 fillér.

A szent lelkesedés.

Budapest, május 4.

Nagy tüzek forrnak most öskulturájú népeknél, lobogó tüzek és lobogó mámorok. Mintha az a sok esztendei halálos nyugalom, amelyet nyárspolgári megnyugvásal, nirvánagyönyörrel élveztek öserejű, kipihant idegű népek, most egyszerre felfeszített s tomboló energiakitörésbe szökcent volna ki. Az örökké megnyugvó, fejet kezesen hajtó emberek egyszerre átváltak demagókká, barrikád-hősökké, a vér örültjeivé és a forradalmi láz fanatikusáivá. A eszűdes emberekből rekedt, dühöngő szitkok pattogtak ki, a nyugodt munkásoknak megizzott a vére a forradalmak izgalmaiban, az élet hangtalanul elpusztuló nyomorultjaiból pedig hullahiének, sansculotte-ok támadtak föl Kelet városáiban. És a nagyösndességű századokra rászakadt a forradalmak napja.

Érdekes társadalmi jelenségek a huszadik század keleti forradalmi. Nemesak az új-törökök nagy revolúciója, hanem a perzsa forradalom is bizonyos jellegzetes tüneteket mutat, amelyek megegyezők azokkal a forradalmi jelenségekkel, amelyeket a fejlődöttebb társadalmaknál látunk. A külső kép persze, variálódik örökké, de a nagy lelkesedések, a mindent fölforgató, szent lelkesedések gyújtója újra és újra csak az, ami évezredekkel cselött dobott eszűt a befűsűlt társadalmak intézményeire és épített meg a romjain új öltöket, új isteneket, új szépségeket és új hazugságokat. És a nagy, alkotmányos eszmékért Konstantinápolyban és Teheránban is azért lelkesednek ma az emberek, amiért valamikor Párisban törték be a Bastille kapuit.

A török forradalmat azok csinálták meg, akiknek nem jutott már hus a nagy fazék-ból. Emberek, akik kibuktak a hatalomból, akiknek nem jutott semmi mindösből s sok jöböl, ami után vágyódtak, belévetették a tömegek közé az alkotmányosság eszméjét és forradalmat csináltak vele. A Keletnek éppugy megvannak a maga Robespierre-jei és Dantonjai, mint a 89-iki Párisnak. És ezek éppugy a maguk előnyösobb helyzetért csináltak forradalmat, mint a nagy franciaik. Az eszme, a szent lelkesedések mámore — mind bliktri. Legfölebb zászlónak jó, amit erősen lobogtathat a szél, meg jelszónak, amit nagy hatással lehet beleordítani a tömegbe. Szabadság, egyenlőség, testvériség: — mindez nagyon szép dolog, de végre is a forradalmaknak ezekhez semmi köze. Ha nem lehetett volna belölük pénz, állást és hatalmat kiesiszolni, megmaradtak volna továbbra is jó századokig a fantasztik agyában. Az új-törököknek is a parlamentárizmus csak jelszó volt, ami föltétlen szükséges a tömegek mozgósításához. Az idea megvalósítása is éppen azért következett be, mert megvalósíthatta a lelkesedések igazi célját, azt, hogy minél több embernek juttasson a kezébe. A parlamentárizmus sokkal több embernek juttat állást, hatalmat, vagyont, mint az abszolút kormányzati forma. Az összesűritett, egy kézben központosított hatalmak szétesztödnak több ember között. Többen jutnak a busos fazékhoz, több ember kap valamit, mint azelőtt. Mindenekelőtt pedig: a senki, akik csak akartak valók lenni, a forradalmak útján akarják elérni a céljaikat. Aiket összetört a társadalmi rend, akik megkínödtak alatta és nem jutottak célhoz, akik elgyötörték a szomjuságtól és akiknek az ajka elő elhuzták a vizet, azok lángolnak, azok lelkesednek és keseri dühvel döntögték a régit, az elkorhadtat és mind azt, amit meg lehet dönten. A nagy tömeget csak ügyutölteléknek használják.

A forradalmak tömegei pedig épen ugy a maguk hasznát keresik a verekedésekben, mint a vezetők. Párisban a tönkrejutott gazdákból verödött össze a convent-t ostromló tömeg és azok rohantak neki a veszedelmeknek, akik a pusztulásban nem sokat veszíthettek, de minden változás csak nyereség lehetett rájuk nézve. A rabszolgák, az éhezö proletárok, a megsejvedtek és a folyton kínlódók: ez a fölséges nép, az eszmék diadalra juttató örök ha-

talom. A páriák, söt — ha lehet ezt a fogalmat fokozni — a legnyomorultabb páriák viszik az eszmét, a nagyot, a dicsöt. Ugyamoz a büdös, pálinkát iz-zadó tömeg, amelyet béke idején, amikor nincs szükség rájuk, misera plebs contribuensnek szoktak tisztelni a demagógok.

A szent lelkesedés...? A gyönyörű mámorek...? Az idea hatalma...? Véletlenül, néha belecsöppennek talán ezekbe is a forradalmak. De csak nagyon néha. Amikor megfélekednek a verekedésben arról, hogy miért verekednek. És amikor küzdelem küzdödik önmagáért. És vér folyik csak a vérontás gyönyörűségéért. L'art pour l'art féle élvezet a verekedésekben.

A szép jelszavak mögött pedig kenyérakarás van.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) *Opera.* Hajduné *Kiss* *Ilona* asszony, aki néhány esztendővel ezelött a Zeneakadémia legtöbbet igéro tehetségei közé tartozott, ma az Operaház színpadára lépett ugy látszik azzal a szándékkal, hogy a kényelmes családi fészket felcserélje az izzó levegövel telt színpaddal. A vendég mai első szereplése alkal-mából „*Fra Diavolo*“-ban énekelte *Zerlinát*, és e kísérlet után konstatalhatjuk, hogy Hajduné asszony jogosan várhat az operai színpadtól jelentékeny művészi siker-eket és a színház vezetősége is idővel, a mai jelek után ítélve, olyan eröt nyerhet benne, aki sok finomsággal és művészi ihlettel tud beleilleszkedni egy stílizzált, tartalmas keretbe. A mai első színpadi próba meggyözött bennünket arról, hogy az ifju művészön kiváló kvalitásokkal rendelkezik. Különösen zenei érzés és izlés tekintetében olyan fejlettséget és jártékgában annyi könnyedséget, ötletet s rutint mutatott amely felpogosit bennünket arra a biztos feltevésre, hogy a művészön föleg azokban a szerepekben fog kiváló sikerrel szerepelhetni, amelyek nem a riktó drámai hatásokra vannak fellépítve, hanem amelyeknek vezéreleme az előadás szubtilitása és gráciája. Organuma még mintha nem volna minden vonalon egyformán kifejlödött. Így különösen a felsö regiszter még némi csiszolásra és erősödésre szorul. De maga a hanganyag tisztán és világosan esengő szop-rán, amelyet nem zavar semmiféle tremoló és telve van melegséggel és frissességgel. *Zerlina* szerepét rendkívüli sok bájjal ruházta fel és amidön a színpadra lépett, nyomában meghödtotta a szemlölöket. Elsö néhány taktusa után pedig a hallgatóságot is megnyerte a maga számára. Ez a legnagyobb siker, amely első színpadra lépés alkalmával elérni lehet és érdeklödvé várjuk az ifju művészön további szerepléseit. Ha *Mészáros* igazgató a művészöt szerzödtetni fogja, kétségkivül nyereség lesz a színpad számára és sehol semmiféle oldalról sem szabad a dolgot ugy magyarázni, mintha ez a színház valamely régi tagjára nézve bántó lenne. Mert hiszen olyan nagy intézetnél, mint a magyar kir. Operaház, minden arra való talentumot be kell fogadni és ez semmiesetre sem érintheti jogosan azoknak az érzékenységet, akiknek a színház és a magyar művészet iránt régóta és kiváló érdemei vannak. A mai előadás alkalmával a nézőtér zsűfolásig megtelt és a nagyszámú közönség szünni nem akaró tapsokkal és temérdek virágajándékokkal halmozta el a vendéget. A többi szereplö közül *Ambrusné*, *Környei*, *Kornay*, *Dalnoky* és *Hegedüs* voltak az előadás régi erőssége. e. u.

(*) *Az Opera új örökös tagjai.* Művészi kö-rökben biztosra veszik, hogy *Mészáros* *Imre* igazgatónak és *Alsögly* *Kálmán* főrendezőnek az Operaház örökös tagjává törtant kinevezetésével még nem fejezték be a kitüntetésüket ebben az irányban, hanem az említett kinevezéseket újabb sorozat fogja követni. *Vasquez* grófné és *Takáts* *Mihály* lesznek azok, akiket a kultuszminiszter az Opera örökös tagjaivá fog kinevezni és pedig azon az alapon, hogy nevezettek az 1885-ben megnyílt Operaháznak, *Benkö* karmester és *Szendrói* kivétellel, legrégibb és érdemekben legkiválóbb tagjai.

(*) **A Magyar Színház vendégei.** A Deutsches Volkstheater vendégjátékos színészei ma megismerték Guinon és Bouchuet rendkívül kedves és mulattató vígjátékát, a „Vater“-t és csak öregbítették azt a feltétlen sikert, amelyet a darabban szombaton arattak. Ma is Paula Müller és Galafrés kisasszonyok, valamint Thaller játéka volt a legszébb. A közönség sokat nevetett és hálásan tapsolt.

(*) **Az Akadémia jutalomtetelei.** Az Akadémia legutóbb tartott közgyűléséből a következő jutalomtetelekre hirdet pályázatot: Az Akadémia elhatározta, hogy bármikor fog is gr. Széchenyi Istvánnak az ő nevéhez és működéséhez méltó életrajza akár kéziratban, akár kinyomatva, benyújtani, ennek szerzője 8000 korona jutalomban fog részesülni. Az Akadémia id. báró Wodianer Albert alapítványából 1000—1000 korona jutalmat tűz ki Magyarországon bármely népiszkolájában működő két legérdemesebb néptanítónak, tekintet nélkül az iskolafenntartó jellegére. Az Akadémia pályázatot hirdet Bezerédj István élet- és jellemrajzána megírására. Jutalma Bezerédj Pál adományából 2000 korona. A határnap 1909 szeptember 30. A többi jutalomtetelek a következők: I. osztály. A gróf Teleki József jutalomért 1909-ben tiszta vígjátékok pályáznak, tehát a bohózatok ki vannak zárva. Határnap: 1909 szeptember 30. — A gróf Karátsónyi-jutalomért 1909-ben komoly drámai művek pályáznak. Határnap 1909 szeptember 30. — A Kóczán-jutalomért oly színművek pályáznak, amelyek tárgya II. Ulászló, vagy II. László király korából való. Határnap: 1910 május 31. — A Farkas-Raskó alapítványból 200 korona jutalom hirdetik hazafias költeményre, melynek műfaja szabadon választható. Határnap: 1909 szeptember 30. — A Buljovszky Gyula nevére tett alapítványból 400 korona jutalomban részesül olyan ódai költemény, amelynek tárgya lehetőleg a magyar nemzet hazafias küzdelmeinek érzelm és eszmeköréből veendő. Határnap 1909. szeptember 30. — Kivántatik elbeszélő költemény, amelynek tárgya lehet történeti, mondai vagy a jelen életből vett. Jutalma a gróf Nádasdy-alapítványból 100 arany. Határnap 1909. szeptember 30. — Az özvegy Vojnits Tivadarné-jutalomra az 1909-ik évben Budapesten előadott irodalmi bécsi és a színpadon sikert aratott magyar eredeti tragédiák, vígjátékok és népszínművek pályáznak. — Az esztétika módszereinek történeti és bíráló ismertetése. Jutalma a Gorove-alapítványból 100 arany. Határnap 1911. szeptember 30. — A magyar hűgütő kifejezések nyelvtörténeti és lélektani szempontból (nyílt pályázat). A munka terve az 1—2 kidolgozott fejezet kíséretében 1911. szeptember 30-ig küldendő be. Jutalma a Röck Szilárd-alapítványból 1000 korona. — Kivántatik a Korvina-könyvtár méltatása és részletes története. Jutalma az ifj. bojári Vigyázó Sándor emlékére tett alapítványból 2000 korona. Határnap 1911. szeptember 30. — Kivántatik Bajza József életrajza és munkásságának beható méltatása. Jutalma Ipolyi Arnold alapítványából 2000 korona. Határnap 1910. szeptember 30. — Kivántatik a magyar mássalhangzók változásainak története a legrégebb nyelvemlékek korától fogva. Jutalma a Marciánypályázatból 40 arany. Határnap 1910. szeptember 30. — Az Akadémia elhatározta, hogy nyelvészeti kiadványaiból egy-egy példányt kitűz jutalmul a budapesti, kolozsvári és zágrábi egyetemeken egy-egy (magyar nyelvészettel foglalkozó) hallgatója számára, akit az illető kar szaktanárai a kitüntetésre mint legkitünőbbet ajánlanak. Fejtessenek ki a hazánkban Amerika felé irányuló kivándorlás gazdasági hatásának főbb jelenségei. Jutalom az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár alapítványából 800 korona. Határnap: 1910 szeptember 30. — Kivántatik oly munka, mely az európai államok halandósági viszonyait ismerteti, különös tekintettel korra, halál-okra, foglalkozásra, jólétre és társadalmi osztályra. Jutalma a dr. Pollák Henrik alapítványából 1500 korona. Határnap 1911 szeptember 30. — Magyarország története a XVI. században a mohácsi vésztől a bécsi békéig. Jutalma a Bük László-féle alapítványból 2000 korona. Határnap 1910 szeptember 30. — A kisbirtok-rendszer jogosultsága a jelenben és jövőben, főleg hazánkra vonatkozólag. Jutalma az Ullmann alapítványból 800 korona. Határnap 1910 december 31. — A modern szociálpolitika állása a főbb európai államokban, különös tekintettel Magyarországra. Jutalma a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Fáy András nevére tett alapítványból 6000 K. Határnap 1909 szept. 30. — Az erkölcsi érték-fogalom történeti és kritikai tárgyalása. Jutalma a Lukács Krisztina-alapítvány kamataiból 2000 korona.

Határnap: 1910 szeptember 30. — Irassék meg történelmi források alapján a Thököly- és Rákóczi-korabeli társadalmi élet. Jutalma a Bojári Vigyázó Sándor emlékére tett alapítványból 2000 korona. Határnap: 1910 szeptember 30. — Kivántatik azon nagyjelentőségű változásnak magyarázata, mely korunkban a külkereskedelmi politika terén beállott és a szabad kereskedelem visszaszorításával a vámjáratot érvényre juttatta. Mik különösen a fordulatnak kiindulási pontjai, okai, valamint a közelebbi jövőben kilátásai? Jutalma a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Fáy-alapítvány kamataiból 4000 korona. — Az agrárpolitika rendszere, különös tekintettel hazai viszonyainkra. Jutalma a Lukács Krisztina nevére tett alapítványból 2000 korona. Határnap: 1909 szeptember 30. A magyar királyi udvari kancellária története 1690-től 1848-ig, a korábbi fejlődést felülvizsgáló bevezetés kíséretében. Jutalma ifjabb Bojári Vigyázó Sándor emlékére tett alapítványból 2000 korona. Határnap: 1909 szeptember 30. — A cseh husszita mozgalomnak és uralomnak története Magyarországon. Jutalma Ipolyi Arnold alapítványból 2000 korona. Határnap: 1909. szeptember 3. Az agrár- és iparállam közgazdasági és társadalmi jellege és jelentősége. Jutalma az Első magyar általános biztosító társaság alapítványából 1000 korona. Határnap: 1909. szeptember 30. — A hitelbankintézmények terén mutatkozó újabb irányok. Jutalma a Dóra alapítványból ötven arany. Határnap: 1909. szeptember 30. — A kodifikáció, mint erkölcs-pedagógiai probléma. Jutalma a Gorove-alapítványból 100 arany. Határnap: 1910. szeptember 30. — Magyarország diplomáciai összeköttetése Velencezéval 1548-tól 1540-ig. Jutalma a Péczei-alapítványból ezer arany forint. Határnap: 1910. december 31. — Kivántatik báró Eötvös József „A XIX. század uralkodó eszméi” című művének kritikai méltatása szociális, politikai és történetbölcsészeti szempontból. Jutalma a Sztróky-alapból 200 arany. Határnap: 1910. szeptember 30. — A erdélyi fejedelemség területváltozásainak története János király halálától a szatmári békéig. Jutalma az ifjabb Bojári Vigyázó Sándor-alapítványból 2000 korona. Határnap: 1911. szeptember 30. — Az Akadémia elhatározta, hogy a kiadásában megjelent „Monumenta Hungariae historica”-nak minden évben egy-egy osztályt kitűz jutalmul a budapesti, kolozsvári és zágrábi egyetemeken egy-egy (a történelemmel foglalkozó) hallgatója számára, akit az illető kar szaktanárai a kitüntetésre mint legkitünőbbet ajánlanak. III. osztály. Az 1908-ik akadémiái nagyjutalom (200 arany) és Marciánypályázat (50 arany) az 1903—1909. években megjelent természettudományi munkák legjobbjainak lévén odaítélendő, beküldési határidő 1909. december 31-ike. — Kivántatik körülbelül 15 nyomtatott ivnyi terjedelemben a szakirodalom gondos és rendszeres felhasználásával a Fourier sorok elméletének monográfiaszerű tárgyalása. Jutalma a Lukács Krisztina-alapítványból 2000 korona. Határidő 1911. december 31. — Kivántatik a p=1 genusu sikbeli és térbeli algebrai görbék elméletének monográfiaszerű tárgyalása. Jutalma Tomori Theodorovits Anasztáz alapítványából 2000 korona. Határidő: 1911. december 31. — Kivántatik valamely mezőgazdasági kérdésnek a növénytan és vegytan segédeszközeivel való tanulmányozása és megoldása. A pályamunkákra vonatkozó tervek 1909. december hó 31-ig küldendők be. A pályaművek idegen kézzel vagy géppel, lappozva és kötve a megjelölt határnapokig a Magyar Tudományos Akadémia főtitkári hivatalához küldendők, jelzés levél kíséretében.

(*) **Banket a Nemzeti Színház örökös tagjai tiszteletére.** Csillag Teréz, Helvey Laura, Rákosi Szió, gróf Festetics Andor, Gabányi Árpád, Gyenes László, Mihályfi Károly és Szacsay Imre tiszteletére a Nemzeti Színház tagjai a hó 8-án, szombaton este 10 órakor a Fészek Club helyiségeiben bankettet rendeznek. Bejelentések legkésőbb 7-én délig a titkári hivatalhoz intézendők, hol a részvételi jegyek (egy teríték ára 5 korona) átvehetők.

(*) **A „Jánoska” első előadása.** Martos és Jacobi fantasztikus zenés vígjátékával, a „Jánoska”-val, amelynek pénteken, a hó 7-én lesz a bemutatás előadása, már teljesen elkészült a színház. A darabot, amelyben körülbelül 50 gyerek vesz részt a főszereplőkön kívül, Stoll Károly rendezte, a zenét pedig Békési Ferenc karmester tanította be. A darab főpróbáját csütörtökön délelőtt 11 órakor tartják meg a sajtó meghívott képviselői előtt.

(*) **Színészek gyűlése.** Az Országos Színészegyesület tanácsa ma tartotta rendes havi ülését Ditrői Mór elnöklésével. A napirend előtt Nádas József bejelentette, hogy Sopron város tanácsa 200,000 koronányi költséggel újjáépítteti a régi színházat és így a jövő őszszel az állaudósított magyar színészet már az új, modern színházban fog játszhatni. A tanács ezt örömdetesen tudomásul vette. Köröndy Sándor, a műsorbizottság előadója, előterjesztette ezután a folyó évi január havi vidéki műsort. Ezek szerint 32 színigazgató működött, akik 1171 napon 1183 előadást tartottak. Eredeti darab volt 505. idegen 678. Huszonöt operát adtak, ezek között Krecsányi Ignác 4, dr. Janovitz Jenő, Kövesi Albert, Polgár Károly, Szendrei Mihály 3—3, Erdélyi Miklós 2, Heves Béla, Mezei Kálmán, Palágyi Lajos és Szilágyi Dezső 1—1 operát hoztak színre. Harmadikét klasszikus előadást tartottak, népszínmű 108-szor került színre, vidéki premier volt 135. A hazai szerzők darabjai közül Kálmán Imre 74, Huszka Jenő 31, Sztójánovics Jenő 25, Drégely Gábor 20, Bródy Sándor 19, Molnár Ferenc 18, Szigligeti Ede 16, Földes Imre 16, Csepreghy Ferenc 14, Herceg Ferenc 13, Sárgeti József 12, Mader Rezső 12, Kacsóh-Pongrácz és Verő György 11—11, Abonyi Árpád és Heltai Jenő pedig 10—10 estén szerepeltek. A legközelebbi napokban rendkívüli tanácsülés lesz.

(*) **A bécsi Uránia.** Bécsben az új Uránia épületnek ma volt ünnepélyes alapkövetétele Frigyes főherceg, mint a király képviselőjének, továbbá a közoktatásügyi miniszter és Bécs hivatalos köreinek részvétele mellett. A főherceg az uralkodó nevében legjobb kívánságainak adott kifejezést a mű sikerülését illetően.

(*) **Vizsgaelőadás a Magyar Színházban.** Rákosi Szió magániszkolájának növendékei a hó 8-án, szombaton délután 3 órakor vizsgálati előadást tartanak a Magyar Színház színpadán. Ezúttal a drámai növendékek mutatkoznak be Pailleron „Az egér” című szellemes vígjátékában. A darab előadására rendkívül olcsó (koronás) árakon lehet jegyet váltani.

(*) **A műszaki személyzet jutalomjátéka.** A Király-színház és Magyar Színház műszaki személyzetének, mint a kardaloknak volt, a hó 15-én, szombaton délután 3 órakor lesz a Király-színház színpadán a jutalomjátéka. Színrekerült rendes árakon Huszka és Martos nagy sikert aratott énekes daljátéka, a „Gül-Baba”.

(*) **Másfélmillió Holbein-kép.** A norfolki herceg a „Krisztina, milánói hercegnő” című Holbein-képet, mely évszázadokon át volt családja birtokában, másfélmillió koronáért eladta. A vevő, mint mondják, egy amerikai, nagyon valószínűleg Pierpont Morgan, aki szenvedélyes gyűjtője a Holbein-képeknek. A herceg a képet esztendőnkön át a londoni National Gallerynek engedte át, amelynek kezdeményezésére indítványozni fogják a parlamentnek, állítsanak a költségvetésbe egy tételt, amely lehetővé teszi, hogy a híres kép az országban maradhasson. A szobanforgó festmény az 1538-ik évből származik s az ifjabb Holbein főművei közé tartozik. Krisztina, milánói hercegnő, akit a festmény ábrázol, annak idején araja volt VIII-ik Henrik királynak, akinek Holbein egészen haláláig szolgálatában állott.

(*) **Massenet új operája.** A párisi nagy operában tegnap volt Massenet Catulle Mendès szövegére írott „Bauchus” című operájának főpróbája, amelyen az ujdonság rendkívül tetszett. A darab folytatása és befejezése a kedvezőtlenül fogadott „Ariadne”-nak. A librettónak sok rokon motívuma van Grillparzer Medejájával.

(*) **Nagy olasz operát a Műcsarnokban.** A tavaszi tárlaton, melynek hangversenyét állandóan nagyszámú, előkelő közönség látogatja, csütörtökön, a hó 6-án nagy olasz opera-est lesz, melyen a honvédzenekar Bachó István vezetésével a legkedveltebb operákat adja elő. A műsor a következő: 1. Rossini: Nyitány a Tell Vilmosból. 2. Verdi: Ábránd a Rigolettóból. 3. Gastaldon: A naru nial. 4. Puccini: Részletek a Toscából. 5. Arditó: Olasz népdalok. 6. Bellini: Részletek a Normából. 7. Leoncavalló: Ábránd a Bajazzóból. 8. Olasz induló. A kiállítás délután hat órakor zárul és este hétkor nyílik meg ismét. A hangverseny fél nyolcztól tizenegy óráig tart, s arra az egykoronás belépőjegyeken kívül a tag- és családtagjegyek is érvényesek.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szíri próbával.

Átmeneti kabátot (angol kelméből)	35 frtért
Felöltöt	30 „
Smoking-öltönyt (selyem bélésű)	35 „
Prima munka. Prima utcai öltönyt	30 „

IV., BELVAROS, Magyar-u. 3. I. emelet, Kossuth L.-u. mellett, Telefon 116—66

(*) **A béciek utolsó vendégjátékai.** A Magyar Színház vendégművészei, a Deutsches Volkstheater kiváló együttese, amely eddig minden estén valóságos elragadta a zsufolt színház közönségét, még két estén játszik Budapesten. Holnap, szerdán, megemléknek Molnár Ferenc világhírű vígjátékát, „Az ördög”-öt, ugyanabban a szereposztásban, amelyben először adták. Csütörtökön lesz a búcsúelőadás, amely alkalommal legkiválóbb sikerüket, a „Vater”-t adják Müller Paulával, Galafresével, Schweighoferrel, Thallerrel és Kramerrel a főszerepekben.

(*) **Gizella hercegnő a Mücsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatának befűzőn délután előkelő látogatója volt. *Gizella* bajor főhercegnő meglepetéssel meglepetéssel, aki leányánál, *Augusta* főhercegnőnél van látogatásban Budapesten. A hercegnőt *József* főhercegék vitték ki a kiállítási palotába, hogy megmutassák neki a Benczur-képet, amelynek híre már eljutott Bajorországba is.

(*) **A „Táncos huszárok” Bécsben.** Rajna Ferenc és Szirmai Albert dallamos operetteje, *Lindau* Károly átdolgozásában „Tanzhusaren” című kerületi színi előadás a bécsi Sommertheater in Venedig színpadán. A magyar újdonság zajos sikert aratott a császárvárosban is. A közönség tombolva tapsolt Szirmai fülbemászó muzsikájának és folytonos derűltséggel honorálta a mulattató párbeszédet. Az előadás kitűnő volt. *Warbeck* Ottó kellemes tenorja, *Marlow* Mimi pikáns játéka és *Arco* k. a. sikkes táncza különösen tetszettek.

(*) **A marosvásárhelyi szinkör megnyitása.** Az átalakított marosvásárhelyi szinkört, melyet Erzsébet királyné emlékeztetőre „Erzsébet-szinkör”-nek neveztek el, szombaton nyitotta meg *Szilágyi Dezső*, az erdélyi első színházi kerület igazgatója, nagy közönség tapsai közt. Az ünnepélyes megnyitásra *Szász Béla* prólógusát *Kondrát* Ilona szavalta nagy hatással.

(*) **Híres műrekek magyar kézen.** Amsterdamban tegnap kezdődött meg a híres Nesselrode-féle műgyűjtemény remekének nyilvános eladása. Az első napon eladásra került Bruyn Bartholomeusnak, a XVII. századbeli nagy német festőnek egy magyar vonatkozású festménye, mely *Mária királynét*, a mohácsi csatában elesett II. Lajos magyar király feleségét ábrázolja. A királyné, aki Szép Fülöp kasztíliai király leánya volt, özvegy ségre jutván, külföldre ment és V. Károly 1530-ban Németalföld kormányását bízta rá, melyet igazán vitt 1556-ig. A művész *Mária királynét* özvegyi ruhájában örökítette meg. A nagyrészt festményt Nemes Marcell királyi tanácsos, az ismert műgyűjtő vásárolta meg és nyomban elküldte a Szépművészeti Múzeumnak, ahol azt leltébe helyezte.

(*) **A beszteczebányai műtárlat megnyitása.** Ritka fényes ünnepség keretében ment végbe a Nemzeti Szalon 38-ik vidéki kiállításának megnyitása vasárnap délelőtt Beszteczebányán. A kiállítás céljaira a Katolikus Legényegylet átnyújtotta díszes terméit, amelyeket zsufolásig megtöltött Beszteczebánya és a környék előkelő társadalmi. Csesznák Gyula királyi tanácsos, polgármester a város nevében üdvözölte a Nemzeti Szalont, amelynek képviselőiben Déry Béla titkár köszöntötte meg a fogadtatást és fölkérte dr. Osztróuecky Miklós főispánt, a kiállítás védnökét a megnyitásra. A főispán ünnepi beszéde után a közönség megtekintette a tárlatot. A művásár az első napon megindult. A tárlat május 9-ig marad nyitva.

(*) **A képarverés első napja.** A Könyves Kálmán szalonjában kiállított képgyűjtemény árverése ma délután öt órakor kezdődött. Mivel az árverést a *Gyermekvédő Liga* javára rendezik, a liga vezetősége arra kéri a közönséget, hogy mennél nagyobb számban jelenjék meg az árverésen.

(*) **A Család.** Magas irodalmi színvonalon áll *Ruttikay* György társadalmi közlőnek új száma. Cikket *Eötvös* Károly és id. *Elischer* Gyula, egyetemi tanár írták bele. Novellákat *Benedek* Marcelltól és *Cholnoki* Lászlótól közöl a lap. A vezető-cikk a család-kérdéssel foglalkozik; az új szám versei *Vértessy* Gyulától és *Madarász* Emil-től valók. Ezekon kívül számos aktuális és érdekes írt rovat tartja. „A család”-ot, melynek előzetési ára egész évre öt korona. Kiadóhivatal: VII. Erzsébet-körút 26.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, al-lamvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 18. szám. Fiók-intézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-67. TELEFON 118-57.

FŐVÁROS.

A gázgyári ajánlatok.

Budapest, május 4.

A főváros tanácsának középítési ügyosztálya ma tette közzé a francia gázgyári ajánlatra vonatkozó jelentését, amelyben összehasonlítólágra ismer-teti a gázgyárnak házi kezelésben, a francia aján-lat szerinti és a gáztársaság ajánlata szerinti vár-ható pénzügyi eredményeit. Mindenestre különös, hogy a tisztán és kizáróan pénzügyi számításokat nem az arra illetékes szakügyosztály csinálja, ha-nem az az ügyosztály, amelynek az a rendeltetése, hogy utcát kövezzon és csatornát építsen. Az ügy-osztály által kiadott négy jelentés közül nemcsak nem fedi egyik a másikat, hanem egymásnak el-ellentmond, egymást léczáfolja. Mintha csak az lenne a célja az ügyosztálynak, hogy úgy összezavarja a dolgokat, hogy ember fia tisztán ne lásson. Ezt a célt legjobban a mai jelentés szolgálja. Annyi kép-telenség van benne minden alap, minden rendszer nélkül összehordva, hogy nincs az a szakértő, aki el tudna igazolni rajta.

Az ügyosztály végeredményében a házi keze-lés mellett van azzal a megokolással, hogy nincs semmi oka annak a föltetésnek, hogy a magánvál-lalkozás a gázüzemből több üzleti fölösleget tud ki-kozni, mint a hatósági kezelés. Az összes kimutatá-sai azonban ennek éppen az ellenkezőjét bizonyít-ják. Kimutatja az ügyosztály, hogy az utcai lámp-ás, mely egy óra alatt házi kezelésben 141 és fél liter gázt fogyaszt, a francziák kezelésében csak 125 litert fogyaszt. A városi lámpások tehát re-nitensek a házi kezeléssel szemben és a kimutatás szerint ugyanannyi lámpás ugyanannyi idő alatt tizenegy millió nyolczszáznegyven ezer korona ér-tékű gázzal többet fogyaszt városi kezelésben, mintha vállalkozó termeli a gázt. Hogy miért olyan érzékenyek az utcai lámpások a házi kezeléssel szemben, az ügyosztály nem mondja meg. Az ut-cai lámpások fogyasztóképességével különben is sokat hadakozik az ügyosztály. Nagy részletességgel kimutatja, hogy egy lámpás egy óra alatt nem fogyaszthat többet 125 liternél és ennek megfele-lően rektifikálja a négy héttel ezelőtt kiadott szá-mításait. De néhány lappal tovább, amikor azt szá-mítja, hogy mit kell fizetnie a városnak a lámpások föntartásáért, megint 141 és fél litert fogyasztanak a lámpásai.

Ezek a lámpások világítják meg az egész je-lentést. Azt mondja az ügyosztály, hogy a magán-vállalkozás nem tud több üzleti fölösleget kihozni, mint a hatósági kezelés. Ez alapon az ügyosztály számításai szerint az egész üzleti fölösleg 1924-ben 4.792.959 korona, 1925-ben 4.911.680 korona, 1926-ban 5.030.402 korona, 1927-ben 5.149.123 ko-rona, 1928-ban 5.267.845 korona, 1929-ben 5.386.566 korona, 1931-ben 5.086.443 korona és 1935-ben 8.663.819 korona. És ebből a üzleti fölös-legből az ügyosztály számítása szerint a francia társaság a városnak és a közönségnek 4.200.905; 4.450.419; 4.720.821; 4.942.111; 5.007.913; 5.010.531; 5.013.150; 5.355.645 és 10.168.857 ko-ronát fizet ki. Az már igazán az ügyosztály jól öröz-tötéka, hogyan lehet nyolczmillió korona bevételből tízmillió korona részeselet adni, mert az ajánlat szerint a francziák nem adnak semmit, amíg a maguk tőkéjének hatszázalékos kamatát nem biz-tosították.

Még jellemzőbb az ügyosztály számításaira, hogy az 1924-ben épített gázgyár kilenczmillió ko-rona befektetésének a kamatát és amortizációját csak 1941-ben állította be, mintha tizenhét évig egy fillér kamatot sem fizetnének a kilenczmillió után.

Ezeknek a számításoknak az eredménye a je-lentéshez esatolt grafikon, amely szerint a gázüzem összes tiszta bevétele 290.868.540 korona, amiből a francziák 277.528.679 koronát adnak a városnak és a közönségnek. Ezek szerint a francziák összesen 12.339.861 koronát vivének el, vagyis évenként 277.427 koronát. De az ajánlat azt mondja, hogy mindenek előtt kiveszik a francziák a pénzüik hat százalékát, évi 420.000 koronát, tehát ezen a címen föltétlenül elvisznek a negyvenhét év alatt 19.740.000 koronát. Ezenkívül megilleti a francziákat a jöve-delem 30 százaléka, öt százalék pedig a tisztviselőké. A 290 millió bevételből kétszáz millió kerül elosz-tásra s annak 30 százalékát, hatvan milliót is el-viszik a francziák. Ók tehát az ajánlatokban föl-tétlenül biztosítottak maguknak a hétmillió befek-tetésükért nyolczvan millió koronát, tizmilliót pe-dig a tisztviselőiknek. Csak az ügyosztály kiváló matematikusa a megmondhatója, hogyan lehet el-venni 290 millió koronából kilenczven milliót, hogy még 277 millió maradjon.

Jellemző az ügyosztály számításaira, hogy a francziákkal már 11 fillérért adhatja a gáz köbméte-rét, noha mindenki tudja, hogy ez képtelenség, hogy Berlinben, ahol félakkora területen méggye-szer annyit fogyasztanak, mint amennyire az ügy-osztály a szerződés utolsó évében számít s ott van az alkalmas szénbányák szájánál, tizenöt fillérért adják a gázt.

Az ügyosztály még tovább is megy. A fran-cziák kijelentik, hogy csak akkor szállítják le a gáz árát, ha a leszállítás után is adhatnak harmad-félmillió járulékot. Az ügyosztály egészen mellözta ezt a föltételt és az ajánlattól eltérő alapon esi-nált számításokat.

Igy rakja össze minden értelem nélkül a je-lentés a legnagyobb felületességgel a számcsoportokat. Bizonyos, hogy a házi kezelés leglelkesebb híveit is aggodalomba ejti ez az előterjesztés. Jo-gosan megdöbbenhet mindenki, hogy azokra bizza a város a közügyeit, akik ilyen munkára is rá-merik tenni a hivatalos bélyegzőt.

(*) **Nemzetközi kertészeti kiállítás.** Az Orszá-gos Magyar Kertészeti Egyesület huszonötévi fönnállásának megünneplésére a jövő évben nem-zetközi kertészeti kiállítást rendez az iparcarnok-ban. Az egyesület kérte a főváros erkölcsi és anyagi támogatását és meghívta a kiállításra való részvételre. A tanács elhatározta, hogy a kérel-met pártolja és a kiállítás költségeihez 15.000 koronával hajlandó hozzájárulni.

(*) **Tiltott gyógyszeresség.** Gróf An-drassy Gyula belügyminiszter arról értesíti a főváros hatóságát, hogy a Hoffmann Béla budapesti gyógyszerész által bejelentett „Kament” gyógyszerkülönlegesség for-galomba hozatalát nem engedélyezte.

(*) **Szökőkút a Múzeum-kertben.** A Nemzeti Múzeum kertjében, annak Sándor-utcai oldalán, a Széchenyi-szobor közelében szökőkút építenek. A szökőkút pontos mása lesz Maróti Géza kácsák-kút néven ismert remekének, amelyet már a milánói, valamint a pécsi kiállításokon is nagyon megdicsérték. A magyaros kerek, kavas kút, szélén a művészileg mintázott, uszni látszó kacsikkal dícsőséget szerzett már a külföldön is a magyar mintázó- és iparművészetnek és így na-gyon helyénvaló eszmé volt annak mását a Nemzeti Múzeumnak elkészíttetni. A kert szépségének emeléséhez is nagyban hozzá fog járulni a művészi vizöntő, amelynek munkálatai már javá-ban folynak s még május havában egészen be is fejeztetnek.

(*) **Az új fertőtlenítő intézet.** A főváros köz-gyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy a külső Váci-uton a Fairbanks telken fők-fertőtlenítő intézetet léte-sít. Dr. Bárczy István polgármester utasította a mér-nöki hivatalt, hogy az erre vonatkozó terveket sürgősen készítse el.

(*) **A Ferenc József jubileumi díj.** E hó 1-én járt le a főváros Ferenc József jubileumi díjaira hirdetett pályázata. A tudományos díjra 15, a szobrászművészeti díjra 20, a zenei díjra 10, a szépirodalmi díjra 16 és az ipari díjra 41 pályázat érkezett. A pályamunkákról a közgyűlés által ki-küldendő bíráló-bizottság fog dönteni.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az „Otthon” köréből.** Az Otthon írók és Hírlapírók Köre ma délután fél négy órakor Rá-kosi Jenő elnöklésével választmányi ülést tartott. Az ülése Alszeghy Kálmán, a kör gazdája, beje-lentette, hogy az Otthon javára rendezett opera-házi előadás 4140 koronát jövedelmezett. A vá-lasztmány elhatározta, hogy Mészáros Imre opera-házi igazgatónak köszönetet mond. Lovag Falk Zsigmondnak a múlt hónapról szóló pénztári je-lentését és Lendvay Sándor ellenőr jelentését tu-domásul vették. Ezután Lovag Falk Zsigmond me-leg szavakkal üdvözölte a kör nevében Rákosi Je-nőt abból az alkuból, hogy az Akadémia tiszte-letbeli tagjává választotta. Rákosi Jenő megkö-szönte a szíves szavakat és Alszeghy Kálmánt, a kör gazdáját üdvözölte, akit most neveztek ki az Operaház örökös tagjává. Végül a kör rendes tag-jai közé felvették Dencz Ákost és Róna Lajost, a pártoló tagok közé Práger Ferenczet, Perényi Alfonzt és Fischer Ferenczet.

(—) **Az Országos Polgári Iskolai Tanáregye-sület** bácsbokrogyeiek köre május 9-én az új-vidéki állami polgári leányiskola tornatermében közgyűlést tart, melynek tárgya Sebestyén rajz-tanár előadása lesz az újabb irányú rajzoktatás módszereiről.

3 UJ SZÓ...

„ALTVATER”

GESSLER

BUDAPEST.

ÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson a vád huszonhetedik tanuját Zsivoder Franjo csendőrsvezetőt hallgatták ki, aki előadta, hogy a szerb lakosok szerb újságokat meg könyveket cserélgettek egymással és hogy a délszláv mozgalom középpontjának ő eddig Laibachot tartotta, de a vádiratból úgy értesült, hogy Belgrád tekinthető annak. Oroszanin és Jovanovic vádlókat meg Vrnics védő hozzászóltak a tanu vallomásához, de mind a hármuktól megvonták a szót. Következett a huszonnyolcadik tanu, Kohn Theodor kereskedő kihallgatása. A tanu kivált Jovanovic vádlótól nyilatkozott, aki-ről semmi terhelő dolgot nem tud. Az ügyész figyelmeztette a tanut, hogy a vizsgálóbíró előtt másként beszélt. A tanu tagadta ezt és a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy mostani vallomását nem félelemből tette. A huszonkilencedik tanu Drpa Tanaszio is védelmére kelt Jovanovic vádlottnak. Ezt a tanut is emlékeztették arra, hogy a vizsgálóbíró előtt terhelően vallott Jovanovicról. „Akkor részeg voltam” — jegyezte meg a tanu. Hosszas vita támadt ebből az állításból. Az ügyész indítványozta a tanu kijelentésének jegyzőkönyvbe vételét és megbüntetését. „Ez terror! — kiáltottak a vádlottak. — Hiszen más tanuk is vallották az ellenkezőjét annak, amit a vizsgálóbíró előtt mondtak!” Közben dr. Popovic védő kérte, hogy Kossutics vizsgálóbírót szólítsák fel a tárgyalási terem elhagyására. A bíróság Popovic kérelmét elutasította. Drpa tanut pedig félrevezetés miatt egy napi ábezéssel és kemény fekvőhelyvel szigorított sötétzárkára ítélte. A tanut nagy lármá közepette kísérték ki a tárgyalási teremből. Erre az elnök elrendelte a déli szünetet. Délután folytatták a vád tanuinak kihallgatását.

Drpa tanut hamis tanuzás miatt letartóztatják és egy napi szigorított sötét zárkára ítélik. A következő tanu Mraovic Sztanko napszámos igazolja, hogy Drpa egész délután a korcsnában ivott. Miljusevic Sztanko községi hivatalnok mint tanu kijelenti, hogy semmiféle propagandáról, sem titkos összejövetelekről tudomása nincs. Amikor a védők a tanuhoz kérdéseket intéznek, az ügyész egyszerre ingerülten felugrik és panasolja az elnöknek, hogy Popovic védő folyton feléje mosolyog.

Popovic: Az ügyész ur is szokott én felém mosolyogni.

Ügyész: Kérem a bíróság védelmét...

Elnök: Figyelmeztetem a védőt, hogy a törvény szerint jogom van a védőt eltávolítani és a a vádlott részére más védőt rendelni. Ne mosolyogjon tehát folytonosan.

Popovic: Mit vétettem? Egy szót sem szóltam.

Elnök: Ha még egyszer látom mosolyogni és illetlenül viselkedni, ki fogom vezetetni. (Nagy mozgás és derültség.)

Abramovic Nikola tanu vallomása nagy derültséget kelt, mert minden kérdésre azt válaszolja, hogy soha életében nem volt távol felújától és nem tud semmit. Az elnök el is bocsátja.

Zsugai Luka tanu azt vallja, hogy titkos összejövetelek nem voltak, Zsifkovic azonban arra tanította az embereket, hogy a községi választásoknál szerbekre szavazzanak, ami jogos is, mert horvát nagyon kevés van a községben. Ezután a tárgyalást holnapra halasztották.

§ Szemét-irodalom. Nagy Károly, aki füzetes ponyvatermekkel vásárról-vásárra járt, a múlt év nyarán Csintalan Imre név alatt egy trágár füzetet hozott forgalomba „A vakmerő kigyósi leány borzasztó rémtette” cím alatt. A kir. ügyészség lefoglaltatott mintegy 1000 példányt e szemétből s megindította az eljárást Nagy Károly ellen. A mai főtárgyaláson az esküdtek marasztaló verdiktje után a bíróság dr. Vargha ügyész előterjesztése után Nagy Károlyt szemérem elleni sajtóvétségért 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért semmisségi panaszt jelentett be.

§ Százhárom hamis váltó. Nagy feltűnést keltett a múlt év őzén az a botrányos váltóhamisítási ügy, amelynek főszereplői az öngyilkossá lett László Géza rákospalotai volt iskolaigazgató, és Jenny József székesfővárosi adóhivatali számtiszt voltak.

Jenny Józsefet nyomban letartóztatták s bezárárták a pestvidéki törvényszék fogházába. Azóta a letartóztatott Jenny ellen folyton érkeznek bujabb és bujabb feljelentések magánokirathamisítás büntetése miatt. Eddig összesen 103 hamis váltó ügyében folyik ellene a bünyvizsgálat. Védője dr. Török Sándor nemrégiben kérte Jenny József elme-állapotának törvényszéki orvosi megfigyelését, s ezt dr. Aczél vizsgálóbíró el is rendelte. A törvényszéki elmeorvos-szakértők azonban a váltóhamisító gvallért teljesen épelméjű és beszámíthatónak mondták ki.

§ Afférek a hagyaték miatt. Néhány év előtt elhunyt a fővárosban Lyka A. György dúsgazdag mangánzó, aki körülbelül 800.000 koronát hagyott nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül szegény gyermekek javára. A hagyatéki tárgyaláson, mely Görgey István budapesti kir. közjegyző irodájában folyt le, heves jelenetek történtek. A tárgyalás után Lyka Anasztáz Emil és Sándor, az elhunyt örökgyógyó fivéréi, levelet intéztek Görgey István közjegyzőhöz, amelyben a közjegyzőt helyettesítő dr. Hedry Aladárról azt állították, hogy a jegyzőkönyveket meghamisította. dr. Stefanits István végrendeleti zárgondnokról pedig azt mondták, hogy a zárgondnokságba betolakodott és zárgondnoki minőségében hazudozott. A levél tartalmáért ugy Hedry, mint Stefanits rágalmaszása miatt feljelentették Lyka A. Emil és Sándor magánzókat. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék dr. Tholdt törvényszéki bíró elnöklésével ítélkező tanácsa. A tárgyaláson a vádlottak beismerték az inkriminált levél írását és bizonyítani kívánták a vád tárgyává tett tényállítások valódiságát. A törvényszék elrendelte a bizonyítást.

Dr. Stefanics közalapítványi aligazgató vallo másában kijelentette, hogy őt a közalapítványi igazgató küldötte ki zárgondnoki minőségben. Az ügy részleteire nem emlékszik; zárgondnoki tisztben teljes korrektséggel járt el. A délutáni tárgyaláson a bíróság a családtagok két ügyvédjét hallgatta ki. Ezek azt vallották, hogy a kérdéses hagyatéki tárgyaláson a Lyka testvérek határozottan ellenkeztek az ideiglenes zárlatot és Stefanicsnak zárgondnokká való kinevezését, azonban ez nem került be a hagyatéki jegyzőkönyvbe. A bizonyítási eljárás befejezést nyervén, Bíró ügyész terjesztette elő vádbeszédét, melyben honorálta a Lyka testvérek nobiles gondolkodását és önzetlenségét, de minthogy nem látja bebizonyítotttnak sem Hedry közjegyzőhelyettesével, sem pedig dr. Stefanics közalapítványi aligazgatóval szemben az inkriminált állításokat, kéri a vádlottak elítélését. Ezután dr. Káldor Gyula védőbeszédében utalt arra, hogy a jelen alkalommal nem az erkölcsi érzéketlenség, hanem a testvéri érzés, a családtag érzékenysége állított a törvény elé két kifogástalan jellemű embert. A Lyka testvéreket méltán sérthette a közjegyző-helyettesnek az az intézkedése, hogy bennük örökségvadászokat látott, habár Lyka Emil mindjárt bátyja halála után lemondott az örökségről. Beszéde végén mindkét vádlott felmentését kérte. A bíróság bűnösnek mondta ki Lyka A. Emil kétrendbeli becsületsértés vétségében és ezért 1200 koronára, Lyka Sándort pedig egyrendbeli becsületsértés vétségeért 400 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az ügyész a büntetés súlyosbításáért, a vádlottak és a védő a büntetés leszállításáért felebbztek.

§ A fundus instructus — ingóság. A közigazgatási bíróság a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Az ingatlan vagyon állagához tartozó fundus instructus értéke az ingatlannak törvényszerű legkisebb értékében benn nem foglalható; tehát az ingatlantól külön, mint ingóság alkotja illeték-egyenérték tárgyát.

§ Borzalmas lelet. A Cséry-féle szemét-telepen, kint Pusztaszentlőrinczen a napokban egy dobozba csomagolva egy hat-hét hónaposnak látszó fiúcsesemő holttestére akadtak. A borzalmas lelet-ről nyomban értesítették a pestvidéki törvényszéket. Dr. Aczél vizsgálóbíró dr. Andreánszky Jenő törvényszéki orvossal tegnap boncoltatta fel a talált holttestet. Mivel a hulla oly erős feloszlásnak indult, hogy a halálokat kideríteni nem lehetett, a vizsgálóbíró most, tekintettel azon körülményre, hogy a holttestet a főváros területéről jövő szeméteskocsi egyike hozta ki, megkereste a fővárosi rendőrséget, hogy a lelketlen anyát nyomozza ki s az eredményt közölje vele.

SPORT.

() Kardbajnokság a zöldasztal mellett. A Magyar Athletikai Szövetség vívóbajnokságainak több mint egy évtizedes multjában nem fordult még elő, hogy bárki is óvást jelentett volna a bajnok ellen. Vasárnap történt meg először, hogy Krencsey Géza jól megérdemelt bajnoksága ellen egyik versenytársa óvást tett. Aki figyelemmel kísértte a magyar vívósport hatalmas fellendülését, az kétségkívül elismeri, hogy a bajnokságok győztesei mellett velük teljes egyenlő érdemeket szereztek azok a vívók, akik mint méltó ellenfelek a második vagy harmadik helyen végeztek és ez a körülmény nem vette el kedvüket attól, hogy éveken keresztül ismét csak felvegyék a küzdelmet a bajnoki címért. Ezek között első helyen Krencsey Géza, az idei bajnok áll. Már csaknem egész évtized óta legjobb kardforgatóink közé tartozik. Első klasszisu vívó ő, ki már igen gyakran nagyon közel állott a bajnoki címhez, melytől csak pillanatnyi indiszpozíciója, vagy ellenfeleinek egy szerencsésen felhasznált akciója ütötte el. Most, hogy végre elnyerte a már többször is megérdemelt bajnokságot, valóban nagyon sajnálunk, ha a szövetség holtak vívószakosztályi ülésén ettől megfosztanák. M. Ervinnek elvégre teljesen mindegy, hogy eddigi 15—20 kard- és tőr-bajnokságát egygyel nem szaporíthatja.

() Délmagyarország kardvívó-bajnoksága. A Zombori Sport Egyesület által május 15-én rendezendő délmagyarországi kardvívó-versenyére a nevezési határnapot május 1-ről május 5-re, a pótnévezési zárnapot pedig május 10-re hosszabbította meg a rendezőség. A versenyre tizenkét tiszteletdíj érkezett be, amely egymagában elegendő lenne arra, hogy vívóink minél nagyobb számmal vegyenek részt a mérkőzésen. Nevezések Csávosi Lajos, Zombor, címre küldendők.

() A pozsonyi lóversenyek második napjának részletes eredménye a következő:

I. Eladóverseny. Díj 1000 korona. Táv 2400 méter. 1. Gr. Orsich P. Colette (lov. St. Sauveur). 2. Thomka Z. Solykoff (Goldschmid). 3. Bartos E. Lothian (Krause). Futott még: Mozi. Könnyen három hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:17. Helyre: 20:22, 23.

II. Dunai gátverseny. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Rheina-Wolbeck I. Blair (Pache). 2. Gr. Orsich P. Peugeot (St. Sauveur). 3. Liptay B. Magas (Gallo). Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:20.

III. Nugommorv akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv 4000 méter. 1. Liptay B. Windsbraut (Gallo). 2. Gr. Forgách I. Ifjasszony (Hujber). 3. Br. Neimans Kukoricza Janosi (tulajd.). Futott még: Peia. Biztosan két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:33. Helyre: 20:45, 45.

IV. Óvári díj. Díj 1500 korona. Táv 1300 méter. 1. Gr. Forgách I. Dsidás (Pálffy). 2. Br. Baich Sam Lewis (tulajd.). 3. Gr. Pejacevich Campanile (Czárán Z.). Futottak még: Pálंगा, Koczás. Küzdelem után félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:25. Helyre: 20:38, 49.

V. Hölgyek díja. Díj 1200 korona. Táv 2800 méter. 1. Gr. Forgách I. Palotás II. (Pálffy). 2. Gr. Forgách I. Gyöngyvér (Baich). 3. Kormos S. Haramia (St. Sauveur). Holtverseny. Futott még: Toledo, Ginster, Lotto, Föispán. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, holtversenyben második. Tot.: 10:24. Helyre: 20:25, 25, 25.

() A bécsi ügetőversenyek első napjának részletes eredménye a következő:

I. Beköszöntő verseny. Díj 2100 korona. 1. Pusztaberényi ménes Rendezvous (Capovilla). 2. Herold. 3. Waincott. Futottak még: Stuart Bella, Elimor. Hanni K., Mein Süsserl, Jelinek, Erons II., Quirinal, Muzerl. Tot.: 10:16. Helyre: 20:31, 111, 81.

II. Ujonez-verseny. Díj 2000 korona. 1. Vencellői ménes Csóka (J. Brown). 2. Álmos. 3. Totila. Futottak még: Our pride, Bundás, Teya, Fritzi Dillon (disq. III.). Tot.: 10:30. Helyre: 20:29, 51, 75.

III. Bécs város díja. Díj 4500 korona. 1. Wankó L. Jubilar (Miller). 2. Botha. 3. Countesse Caid. Futott még: Charley. Tot.: 10:22. Helyre: 20:26, 26.

IV. Badeni díj. Díj 2500 korona. 1. Brunner J. és társa Bariton (Stockbauer). 2. Victor. Lexington. Futottak még: Antrim, Duc, Phöbe, Young Quartermarch, Disciplin, Klondyke. Tot.: 10:33. Helyre: 20:47, 66, 30.

V. Ajándék-díj. Díj 2500 korona. 1. Sharovai ménes Nicotin (Ryerson). 2. Aufwieglerin. 3. Lady Cruse. Futottak még: Faust, Au joie. Tot.: 10:30. Helyre: 20:32, 34.

VI. Handicap. Díj 2000 korona. 1. Kohner W. Willy Allen (Wöss). 2. Bruder Straubinger. 3. Inn.

Futottak még: Amazone, Demission, Tutti-Frutti. Tot.: 10:22. Helyre: 20:35, 48.

VII. Kettesfogatu urkoosis-verseny. Dii 2500 korona. 1. Mr. Ralph Detektiv—Utolsó Happy (tulajd.). 2. Edith—Jutka. 3. Cont—Hernals. Futottak még: Mayboy—Zavinie, Cerialie—Jocus. Tot.: 10:22. Helyre: 20:27, 37.

() Badenia. Ma futottak Mannheimban a német versenypályák egyik legjobban díjazott vadászversenyét, a 40.000 márkás Badeniát, melyben Nugommorvnak is volt indulási jogosultsága, de nem startolt a versenyben. A győztes, mint egy táviratunk jelenti, Lipken hadnagy Prince of Wales-je (Raven) lett, míg második a tőlünk Németországba került Futár. Harmadik Eccington. Futottak még: Slogiton, Nimcompoop, Gay Paris, Lutour, Mr. Girdle. Ezankivül még résztvettek: Cad. Affair, Gerolstein, Etaliere és Thisbé, de ezek elbuktak.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Hivatalos jelentés. —

Budapest, május 4.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ma tette közzé a gazdasági tudósítótól április 30-ikán beérkezett jelentések alapján összeállított jelentést, melyet alább közlünk. Április 30-ika óta azonban az időjárásban lényeges és örvendetes változás állván be, az esőre szomjas vetések országszerte megkapták a kellő mennyiségű csapadékot és az utolsó napok hírei az összes vegetáció igen kedvező fejlődéséről számolnak be. Így tehát — további normális időjárást feltéve — egy jó közepes termésre lehet kilátásunk.

A hivatalos jelentés így szól:

Április havának második felében az időjárás kedvezőtlen, jóformán állandóan hűvös és szeles volt és csak az utóbbi napokban, május hó első napjaira átmenőleg javult meg annyira, hogy a mezőgazdaság és a vetések állapota miatt fokozódó aggodalmak egyelőre megszüntek. Az április hó végével szörványosan bekövetkezett eszések május hó első napjaiban országossá váltak és bár még távolról sem volt elegendő a csapadék, amely csak ritka helyen emelkedett 10 milliméteren felül, ez a talaj által oly nagyon megkivánt nedveség egyelőre biztosítani látszik a jobban megerősödött életeres vetések további sorsát. Ez a kedvezőtlen tavaszi időjárás állandó panaszra ad okot, mert eredményeképpen az őszi nemhogy megerősödtek volna, hanem sok helyütt megritkultak, úgy, hogy az idén ismét elég sok a kiszántás, főleg repce, árpa és búzából, sőt néhol a rozsól is. E körülmény annál inkább figyelemreméltó, mert a látszat mindjobban amellett szól, hogy az ősziakkal bevetett terület, szemben a múlt gazdasági esztendővel, az idén is csökkent. Némely helyütt igyekeztek ugyan a gazdák az őszi búzát tavaszi járó búzával, a rozstot tavaszi rozssal pótolni, mind a mellett a főkenyermagvak területe, különösen az eszközölt kiszántások következtében az ország nyugati, keleti és tiszamenti, sőt itt-ott a délvideki részekben is jelentékeny mértékben kisebbedett. A tavaszi szárazságban folytonosan uralkodó hűvös, sőt hideg szél és vihar erősen megrontotta a kilátásokat, de a vetések kedvezőtlenebb állapotát fokozták még a sok helyütt erős mértékben fellépett gaz, dudva és részben a különféle féreg és rovar is, amelyből ismét kijutott az ország több és különösen sík vidékeinek, ahol a rovások és férgek kártétele nemcsak a kenyermagvak vetéseiben, hanem az összes növényeken is meglátszik. Egyáltalában nagyon sok kisgazdaságon kívül még a közepegazdaságokban is divik az a rossz szokás, hogy a tengeri szár tövét már csak a buza és rozs szárba hajtása idején szedik össze, holott tudvalevő, hogy a földet hagyott tengeriszár töve, illetve gyökere biztos meleggágya a kikelő rovaroknak és férgeknek, amelyeknek elszaporodása által emiatt azután igen gyakran a károsodások fokozódnak.

Az őszi vetés.

A kedvezőtlen tavaszi időjárásban az őszi kivételével lassan fejlődhetnek és amellett, hogy a bokrosodás sem lehetett megfelelő, nagyobbára

ritkák maradtak, igyekeztek ugyan a legtöbb helyen fogasolással és hengerezéssel javítani a vetések állapotát, mindazonáltal egész április hó végéig, tehát a szár és kalásza hajtás ideje előtt a vetések nagyobbára alig érték el a gyenge közepes állapotot. A mostan bekövetkezett esőre, különösen, ha ismétlődni fog és ha az idő is megenyhül és a szárító szelek is elmaradnak, általános javulást szabad remélnünk, mindazonáltal félős, hogy erőteljes, szép, sűrű, gazdag őszi vetésünk az idén kevesebb lesz, mint a múlt évben, különösen őszi búzából, rozsól és árpából is, amelyek — noha nagyon alacsonyok — már szárba, sőt a rozsok kalásza is hajtának.

A tavaszi vetés.

A tavaszi vetések, amelyek jól megporhanyult talajba jutottak, szépen, egyenletesen keltek és jobbára erőteljesebbek is az ősziéknél, egész az utóbbi időig kielégítően gyarapodtak, csak hogy már ezek is nagyon sok helyen megsínyledtek a széleslyes, szeles és hűvös időt, mert helyenkint sárgulni kezdenek.

A májusi eső mindenesetre jó hatással lesz a tavasziakra, sőt remélhető, hogy a tavasziak még teljesen kielégítő állapotba kerülhetnek, tehát részben ellensúlyozni képesek lesznek az ősziéknél mutatkozó hiányokat.

Buza.

A Duna balpartján az őszi buza nagyobbára elmaradt fejlődésén. Ritka és foltos, néhol oly silány volt, hogy kiszántották és szokatlan mértékben tavaszi járó búzával pótolták. A tavaszi buza általában kielégítően áll. A Duna jobbpartján a korai kielégítőbb a későbbben vetettnél, amely utóbbi rosszul bokrosodott. Itt is több helyen kiszántás történt. A Duna-Tisza közén egyedül Bácsmezőben áll kielégítően és jól, másutt a kedvezőtlen tél és az ezt követő szeles időjárás következtében legföljebb még csak gyengének minősíthető, különösen a Tisza vidékén sokat kiszántottak belőle. Az esőre általában véve remélhető a javulás. A Tisza jobbpartján többnyire gyenge és csak néhol közepes, nagyon sok foltos vetés is látható. Itt is elég sok a kiszántás. A Tisza balpartján a korai buza itt-ott már szárba megy, noha még nem bokrosodott. A később vetett buza általában gyenge. Az esőre javulását általában remélik.

A Tisza-Maros szögén is sok a gyenge vetés, noha április hó első felében még normális állapot mutatkozott, a szükséges bokrosodás elég sok helyen kimaradt, a gaz pedig felburjánzott, férgek is elég sok kárt okoznak, úgy, hogy emiatt különösen a kisgazdák kiszántották vetésük egy részét és tengerit vetettek helyére. Az erőteljesebb korai vetések és főleg a géppel vetettek, kielégítően állnak. Az utóbbi eső jó hatását általában remélik, különösen ha az idő végre megenyhül és a szél kimarad. A Királyhágón tuli részeken, bár a tavasz kezdetén eléggé biztatóknak mutatkoztak, szintén előfordultak kiszántások, meglehetősen sok a ritka és egyenetlen buza, bokrosodása pedig nem kielégítő. Az esőt és enyhe szél nélküli időt kívánja itt is, mint általában az egész országban.

Rozs.

A Duna balpartján a búzánál jobban áll, bár e miatt is elég panaszt hallani. Itt-ott ebből is kiszántottak. A tavaszi rozs a hűvös idő és dérs, sőt éjjeli fagyoktól szenvedett. A Duna jobbpartján eléggé jól, sőt jobban áll, mint a buza. Néhol azonban ez sem bokrosodott megfelelőleg. Egyes helyeken, ahol silány volt, kiszántották. A Duna-Tisza közén valamivel jobb, mint a buza, de általában ez sem kielégítő, mert idő előtt, t. i. mielőtt megbokrosodott volna a legtöbb helyen szárba, sőt kalásza is hajtott. Ritka és alacsony a vetés ugyancsak mindenütt és szörványosan férgek is károsítják. Kiszántások előfordultak. A Tisza jobbpartján gyenge és csak egyes helyeken kielégítő. Többnyire ritka és foltos az őszi rozs is. A Tisza balpartján sem különb az állapot, noha a búzánál valamivel türethetőbb áll, bár szárba és kalásza bokrosodás nélkül jutott. A Tisza-Maros szögén nagyobbára kielégítően áll és kalászat hánnya. A Királyhágón tuli vármegyékben a búzánál valamennyivel kielégítőbb fejlődésük, mindazonáltal elég sok az olyan vetés is, amely gyenge és ritka. Néhol kiszántották oly silány volt.

Árpa.

A Duna bal- és jobbpartján az őszi búzából sok kipusztult. A tavaszi egyenletesen és eléggé sűrűn keltek, csak hogy ez is megsárgult. A Tisza jobbpartján azonban nagyon sok vetés megsárgult. A Tisza balpartján nagyobbára kielégítő, itt-ott az éjjeli hideg és hűvös szél ártalmára volt. A Tisza-Maros szögén az őszi árpa többnyire gyenge és foltos, sok kipusztult belőle. Ezzel szemben a tavaszi árpa ki-

elégítően áll. A Királyhágón tuli vármegyékben is kielégítően fejlődött.

Zab.

A Duna balpartján általában jól és egyenletesen kelt, néhol és különösen a hegyvidékeken csak most vetik, a kiszántott ősziakat zabbal is pótolják. A Duna jobbpartján a korai jól kelt, ellenben a késői itt-ott gyengébb. A Duna-Tisza közén nagyobbára jól kelt, de esőt kíván. A Tisza jobb- és balpartján kielégítően kelt, mindazonáltal a szárazságot és szeles időjárást már is megsínylette. A Tisza-Maros szögén jól kelt és kielégítően áll. A Királyhágón tuli vármegyékben néhol még vetik. A koraiak jól keltek és kielégítően fejlődnek.

Repcze.

A Duna balpartján nagyobbára kifagyott vagy oly rosszul telet, hogy kiszántották a megmaradt csekély területet, elfoglaló repcze is gyenge. Itt-ott tavaszi repczét is vetettek. A Duna jobbpartján nagyon sok kipusztult a tél folyamán, a megmaradt is ritka és foltos. Szárba hajtott és kezd virágozni. A Duna-Tisza közén néhol már virágozik, csak hogy kevés maradt meg a vetésekből. Sok repcze kivészett, megritkult a téli időszakban. Új szántás sok történt. Férges sok kárt okoznak. A Tisza jobbpartján kevés a repcze, ez is rosszul áll, mert foltos és fejletlen, kiszántásra került a legtöbb vetés, oly silány volt. A Tisza balpartján a téli fagyok miatt megritkult, nagyobb részét kiszántották. Itt-ott türethető. A Tisza-Maros szögén is jóval kevesebb repcze maradt, s az is gyengén áll. A Királyhágón tuli vármegyékben gyenge, közepes.

Tengeri.

Az ország sík és dombvidékein a tengeri vetésével nagyobb részben már elkészültek, a hegyi részeken most folyik a vetés. A korábban vetett tengeri szépen kel már, és minthogy most esőt kapott, jó fejlődésében bizni lehet. A tengerivel bevetett terület, különösen a kiszántás alá jutott, rosszul telet ősziak területe által ismét emelkedett.

Burgonya.

A hegyvidékeken még ültetik, másutt már teljesen elültették jól elkészített talajban. A korai már kél, de még esőt és főleg meleg időt kíván.

Miért drága az új októberi buza? Az októberi buza árfolyama, dacára a kedvező fordult időjárásnak és az ennek kapcsán beérkező jó vetésállási híreknek, 24 korona körül mozog, holott tavaly ilyenkor gyengébb terméskilátások mellett 20 korona volt az ára. Igaz ugyan, hogy az ő-buza ára is az idén 4 koronával magasabb, de ez magában véve nem volna elég ok arra, hogy május elején nem kedvezőtlen kilátások mellett az új buza már most ilyen szokatlan magas árfolyammal legyen forgalomban. De az idén olyan óriási mennyiségű liszteladások történtek az őszi hónapokra való szállításra, amintőre még eddig sohasem volt példa. Nem kevesebb, mint két és félmillió métermázsza liszt eladásáról van szó, melyből a budapesti malmok 1 millió 750 ezer mázsát, a vidéki malmok pedig 750 ezer mázsát kötöttek. Az egész mennyiség eladása természetesen csak spekulatív módon történhet. Kevés lisztkereskedő, vagy pék-mester van az országban, sőt Ausztriában is, aki nem vett volna előre már eddig is, dacára a nem éppen olcsó áraknak egy bizonyos mennyiségű lisztet szeptember—decemberi szállításra, félvén attól, hogy az idén aratás után ismét még drágábban kell nekik megfizetni a lisztet. Ezen liszteladások fedezésére a malmok a határidőpiacon vásárolták és vásárolják folyton az októberi búzát, úgy, hogy a malmok birtokában eddig nem kevesebb, mint két és félmillió métermázsza papirusbuza van, amely mindaddig birtokukban fog maradni, míg ez az őszi hónapokban kész búzára kicsorolódik. Az októberi búzára tehát mindig vannak vevők és ha más esztendőben egy jó kiadós májusi meleg eső koronás visszaesést okozott, az idén csak alig néhány filléres csökkenés állott be, mert az őszi liszteladások még most sincsenek teljesen befejeződtek. Hogy aztán jó termés esetén is ennek kapcsán olcsóbb árak mellett jó vége lesz-e ezeknek a szokatlan ragymennyiségű elővételeknek — annak az Isten a megmondhatója!

Fizetéképtelenségek. A böcsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Brauch Lajos kereskedő, Temesvár; — Vermes Ignác, kereskedő, Esztergom; — Hekecs Adolf, szabó, Losonez; Munk Arnold, kereskedő, Nagyszében; — Berkovics F., kereskedő, Zágráb; — Pank Berta, kereskedő, Zalaegerszeg.

A Rimamurányi újabb emelkedése. Már ismételt megemlékezünk a múlt hetekben a Rimamurányi papírok szembetűnő árfolyam-emelkedéséről s megírtuk annak a tulajdonképeni okát is. Az utóbbi napokban azonban ismét csend állt be a Rimamurányi körül, sőt árfolyamingadozások is fordultak elő. Ma azonban ugyanaz a bizonyos czig, melynek vásárlásai a múlt hetekben az árfolyam-emelkedést előidézték, újból kétezer darab részvényt vásárolt, mire a Rimamurányi papírok ennek hatása alatt 575 koronára emelkedtek.

Az országos állatkiállításról. Az országos állatkiállításra történt bejelentések véglegesen lezártak. Bejelentett 39 drb melegvérű kanca, 44 drb hidegvérű mén és 60 drb hidegvérű kanca, összesen 143 darab ló. — A szarvasmarha-csoportban magyar alföldi jellegű 293 drb, magyar erdélyi 32 drb és 32 bivaly, 384 simmenthali, 255 berni, 137 pinzgauti és möllthali. Magánkiállítás bejelentettek 150 drbot; 14 vidéki gazdasági egyesület pedig 216 drb tájfajta marhát. Bejelentett továbbá 124 drb bőderecs, 17 kelet friz marha és 45 különféle keresztelés; összesen tehát 1685 drb szarvasmarha. — A juhacsoportban bejelentett 156 drb elektoral negretti, 219 hazai fésűs, 152 francia fésűs, 168 husirányu fésűs, 56 angol husjuh, 65 friz, 162 drb raczka cigája keresztelés, 41 karakul, 24 drb különféle keresztelésű juh és 11 kecske; összesen bejelentett a juhacsoportban 1054 drb. — A sertésacsoportban bejelentett 665 drb mangalica, 3 báznai és 276 hussertés. Végeredményben bejelentett a kiállításra 3826 drb állat. — A kiállítás épületeinek építése a Tattersall területén már megkezdődött.

Emelkednek a Jelzálog-Hitelbank részvényei. Megírtuk már, hogy a Jelzálog Hitelbanknak sikerült az össze, a tárczájában volt agrár-részvényeket igen előnyösen eladnia. E részvényekből nagyobb mennyiség a bécsi Union bank birtokába került. Most aztán az Unkon banknak is sikerült mintegy hárommilliónyi Agrárbank-részvényt igen előnyösen elhelyeznie. E hirre a Jelzálog Hitelbank papírosai felé fordult a tőzsde figyelme s az érdeklődés-hatása alatt azok árfolyama ma 440 és fél koronáról 444 és fél koronára emelkedett.

Vetőmagtenyésztési intézet. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a szervezendő m. kir. vetőmagtenyésztési intézetnek egyelőre — további intézkedésig — Budapesten való létesítését határozván el, az intézet működésének f. évi május 1-ével megkezdése iránt intézkedett s az intézet vezetésével Grobner Emil adjunctust bízta meg. Az intézet célja általában a növénytermesztést, különösen pedig a vetőmagtenyésztést és vetőmagtermelést előmozdítani.

A Kereskedelmi R.-T. papírjainak emelkedése. Ismeretes, hogy a Magyar Kereskedelmi R.-T. az utóbbi időben igen kellemes és jó üzletmenetnek örvend s telepei mindentűt az egészséges fejlődés útján haladnak. Ezt a körülményt honorálja a tőzsde akkor, mikor a papírjai iránt erősen érdeklődik s jelentékenyen vásárolja is azokat, már t. i. amennyire a piacra kerülő mérsékelt tételek engedik. E kereslet következtében a mai tőzsdén a bank papírjainak árfolyama 578 koronáról 585 koronára emelkedett.

A vasuti politika aktuális kérdései. Ezen a czímen a Gyakorlati közgazdasági ismeretek szabad iskolájának május 7-én, este hét órakor az Ipar-egyesület helyiségében tartandó ülésen dr. Szabolcsi Antal felolvasást tart.

A nemzetközi postai átutalási forgalom szervezésének kérdése. A közép-európai közgazdasági egyesületek e hó 17—18-ik napjain Berlinben tartandó közös konferenciáján a nemzetközi postai átutalási forgalom szervezésének kérdése is napirendre tűzött. A konferencián ezt a kérdést magyar részről dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos fogja tárgyalni.

Záloglevelek sorsolása. A Magyar Földhitelintézet 4 százalékos forintra szóló zálogleveleinek most volt a sorsolása. Kisorsoltak 198.500 forint, azaz 397.000 korona értékben zálogleveleket. És pedig 6 darab 10.000 forintost; 232 638 859 989 1412 és 1765 számokat, azonkívül 131 darab 1000 forintost és 75 darab 100 forintos záloglevelet.

Kinevezés. A Monorakerületi Hitelbank Részvénytársaság Gál Antal főkönyvelőt cégvezetővé nevezte ki.

A Magyar Cukoripar R.-T. közgyűlése. A Magyar Cukoripar R.-T. igazgatósága mai ülésében megállapította a március 31-ével lejárt üzleti év mérlegét. A közgyűlés f. é. május 22-én tartatik meg, melyben 125 korona osztalékot fognak részvényenként javaslatba hozni. Az értékesítési számlára alapszabályozásilag átutalt összeg gyamánt 590.137 korona 07 fillér szeropel; ezen számlára rendkívüli dotációkép további 300.000 korona fordított, a fennmaradó 266.357 korona 13 fillér pedig új számlára lesz elővezetendő. A Magyar Cukoripar R.-T. igazgatósága ma tartott ülésében a központ cégvezetőjét, Breuer Gusztávot igazgatóhelyettesé kinevezte és a szeronési cukorgyár ügyvezető-igazgatójának, Szabadhegy Imrénnek a cégvezetési jogosultságot megadta.

A Wolframlámpa Részvénytársaság alaptőkeleszállítása. A Wolfram-villanylámpák a gyakorlatban — úgy látszik — jól beváltak, mert a Nemzetközi Wolframlámpa R.-T. immár második ízben bélyegezteti le részvényeit tőkeviszafizetés útján. Először 1907 november 11-én bélyegezték le a 200 koronás részvényeket 185 koronára, most pedig a május 18-iki közgyűlés napirendjére tűzték ki a leszállítást. Jelenleg 185.000 korona a társaság alaptőkéje.

Utazási ösztöndíj fiatal iparosok részére. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara pályázatot hirdet az ő es. és kir. felsőge koronázásának huszonöt éves jubileuma alkalmával fiatal iparosok részére alapított három, egyenként 600 koronát tevő utazási ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjak adományozása iránt pályázhatnak a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kerületében (Budapest székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, Kecskemét t. h. j. f. város, Fejér vármegye és Székesfehérvár sz. kir. város) született, vagy illetőséggel bíró fiatal iparosok, akik magukat szakmájukban a külföldön tovább képezni óhajtják. A folyamodó eddigi elméleti tanulmányait, gyakorlati tevékenységét és esetleges kitüntetésait igazoló okmányokkal felszerelt, a folyamodó által tanulmány tárgyává teendő speciális szakot, valamint az általa választott utirányt feltüntető kérvények cz évi május hó 31-éig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (V. ker., Szemere-utca 6) nyújtan-dók be.

Nyilttér.

Erovatban közlöttek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel.

Rohitschi „Styria-forrás” Gyógyviz.

Gyomordaganatok és görcsök, Bright-féle vesegyulladások, Orvosilag Bright-féle vesegyulladások, gége- és légcső-katarrhus, ajánlva! gyomor- és bél-katarrhus, huygysavas diathesis, Kötőanyag-cukorbetegség, Kötőanyag-cukorbetegség, eredmények! nehéz székelés, és májbetegség ellen. Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, V., Báthory-utca 8. szám.

Értesítés!

BRÓDY MARGIT

a legnagyobb kalapmodellekkel Párisból megérkezett és a hölgyközönségnek rendelkezésére áll a GERŐ-penzióban, (Lipót-körut 10. sz.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonátőzsde.

Budapest, május 4.

A készáru-piaczon ma barátságos volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, de arra még sem voltak rávehetők, hogy jobb árakat is fizessenek. Mivel másrészt az áruhirtokosok nem nagyon erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, melynek folyamán mindössze alig 12.000 q buza kelt el szilárdan tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 30.60 korona volt 81.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.60 korona 76 kilós bácskai úszkös buzáért. Egyéb gabonameműek közül rozs 10 fillérel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került 600 q zab 17.50—18.50 koronás áron, 300 q rozs 19.90 koronán, 100 q tengeri 15.40 koronás áron. — A határidő-piaczon a mai üzlet folytatólagos eszözésekre igen lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban csendes, de inkább barátságos hangulat mellett mérsékelt javultak, később pedig pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok. Kifejezetten szilárd csak a májusi buza volt, amely czikkben rendkívül csekély kínálattal szemben erős fedezési hajlam mutatkozott. A tegnapi zárlatához viszonyítva végeredményképpen ma a májusi buza 14 fillérel emelkedett, ellenben az októberi buza 10 fillérel, az októberi rozs szintén 10 fillérel, az áprilisi zab 8 fillérel, a májusi tengeri 14 fillérel csökkent.

A készáru piaczon elkel:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 81.5 k 30.60 K, 400 q 80 k 30.35 K, 150 q 79.8 k 30.35 K, 200 q 79.5 k 30 K felső, 300 q 79 k 30.25 K, 100 q 79 k 30.20 K, 400 q 79 k 30.15 K, 100 q 79 k 30.10 K, 400 q 78.5 k 29.70 K felső, 300 q 78.5 k 29.70 K.

Makói: 2460 q 78.5 k 30.15 K.

Bácskai: 2260 q 78.5 k 29.85 K, 100 q 76 k 29.30 K úszkös, 200 q 76.5 k, 200 q 79 k, 200 q 79 k 29.40 K, 200 q 76 k 28.60 K úszkös.

Fejérmegyei: 170 q 76 k, 400 q 75.5 k 29.05 K, 150 q 75.3 k 28.80 K.

Szarvasi: 2000 q 78.3 k 30.30 K.

Raktári: 730 q 79.8 k 30 K.

Zab: 100 q 17.70 K, 100 q 18.40 K, 750 q 17.50 K, 100 q 18.50 K, 100 q 17.60 K kpf.

Tengeri: 100 q 15.40 K ab raktár.

Rozs: 250 q 19.90 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ-

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.65—29.95
"	76	28.50—29.20	80	29.70—30.15
"	77	30.10—30.00	81	29.95—29.55
"	78	29.40—30.80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.10—29.80
"	76	28.55—29.10	80	29.15—29.85
"	77	28.95—29.05	81	—
"	78	28.10—29.55	82	—
Pestvidéki	74	—	78	29.15—29.55
"	75	—	79	29.15—29.80
"	76	28.80—29.10	80	29.50—29.85
"	77	29.20—29.55	81	—
Bácskai	74	—	78	29.80—30.80
"	75	—	79	29.35—29.76
"	76	28.95—29.40	80	29.80—30.15
"	77	28.95—29.50	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.05—20.20
" középminőségű uj	—	—	—	20.05—20.15
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.10—18.90
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.40
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.85—18.60
" II-rendű	—	—	—	17.45—17.85
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.40—15.65
Korpa:	—	—	—	12.40—12.70

A határidő-piaczon kötötet:

Délelőtt:

Előforduló kötéseik (100 kg.-kint) 1909-re:
Buza májusra 28.12—28.10—28.26—28.30
Buza októberre 23.66—23.64—23.80—23.72—23.78
Rozs októberre 18.70—18.78—18.72

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használat a valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Tengeri májusra	15.38—15.40—15.32	-----
Tengeri júliusra	15.74—15.82—15.78	-----
Zab októberre	15.06—15.14—15.10	-----

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. májusi buza	28.30—28.22
1909. októberi buza	23.77—23.76
1909. októberi rozs	18.72—18.74
1909. májusi tengeri	15.28—15.30
1909. júliusi tengeri	15.74—15.76
1909. októberi zab	15.10—15.12

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 3-tól 1909. május 4-ig.

	Érkezett	Elszállított
métermázsza		
Buza	19249	—
Rozs	2380	—
Arpa	933	—
Zab	11350	—
Tengeri	60144	5108
Liszt	4336	10259
Korpa	102	2103

Értéktőzsde.

A magyar politikai válság éreztette ma befolyását a tőzsdén, mert szilárd megnyitás után lanyhán indult a forgalom. A válság elsímitására céljából felmerült sokféle kombináció eredményezte azt, hogy a tőzsde tartózkodott a nemzetközi értékek vásárlásától. Később azonban az irányzat megváltozott, amit főleg a bányáértékekben történt vásárlások hoztak létre. Jelzálogbank részvényekben ma is élénk üzlet volt s a vásárlások ma 444.50 koronáig javították meg a Jelzálogbank árfolyamát. Vásároltak Leszámitolóbank részvényeket, melyek szintén 3 koronával javultak. A bányáértékekben történt vásárlások a Rimamurányi részvények árfolyamát is megjavították vagy három koronával. Egyedül a vezető értékekre nem volt befolyással az irányzat megváltozása, mert azok ma meglehetősen változatlanok maradtak. A helyi piacon mérsékelt volt az üzletmenet. Forgalomban voltak: a Hazai bank, az Agrárbank, a Kereskedelmi bank és a Lipótvárosi takarékpénztári részvények; az ipari értékek közül az Északmagyar közén, a Beocsini cement és a Salgó részvények. Keresettek voltak továbbá a Kereskedelmi részvénytársasági részvények is. A járadékpiac ma üzletlen volt. Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 641.25—642.50—642, Magyar hitel 755.50—754.25—756.25, Osztrák-magyar államvasut 709—709.50, Leszámitolóbank 488.50—488—489.25—488.75, Jelzálogbank 441.50—445.50—444.50, Rimamurányi 573.50—572—575—574.50, Városi villamosvasut 271—271.50, Déli vasut r. t. 108.75, Magyar koronajáradék 93.50—93.45 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 642.75—642.50—643.50, Magyar hitel 755.50—755.25—756.25, Osztrák-magyar államvasut 708.50, Leszámitolóbank 489.50—489.75, Jelzálogbank 444—445—444.50—445.50, Rimamurányi 574.25—575.25, Városi villamosvasut 270.75, Közúti vaspálya 567, Magyar koronajáradék 93.45 koronán.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, május hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 642, Magyar hitel 754, Államvasut 707.75, Leszámitoló 490, Jelzálog 444.50, Rimamurányi 575, Városi villamos 271, Közúti vasut 567 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 4. (Saját tudósítónktól.) A konzum ma nem volt a piacon és a forgalom majdnem egészen üzletlen lett. Ilyen körülmények között az árak nem változtak. London és Páris szilárd irányzatot követett, ellenben az északamerikai tőzsdék árfolyamai szilárdak, csak éppen szeptemberi határidőre volt némi gyöngülés észlelhető.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.40—15.70, bánáti 15.10—15.50, mossoni 14.55—14.90, tótfelvidéki 14.50—14.95, déliavasuti 14.66—14.95, marchfeldi 14.4—14.75, Rozs: tótfelvidéki 10.10—10.30, csepeli 10.05—

10.25, pestmegyei 10.20—10.40, déliavasutj 10.10—10.30, különféle magyar 10—10.25, osztrák 10.05—10.25. Arpa: morvaországi 8.40—8.80, Magyar tengeri 8.10—8.30, Cinquantin 9.80—10.10, Magyar zab, 9.25—9.75, válogatott 9.75—10.15.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 4. Az előtőzsdén a forgalom nyugodtabb lett, semmint volt az utóbbi napokban. A spekuláció a magyarországi belpolitikai válság és a newyorki gyöngébb árjegyzések következtében tartózkodó. Néhány bankérték iránt kereslet mutatkozott, Laenderbank-részvényt Páris számára vásároltak, hitelrészvény némileg hanyatlott, alpesi javult, államvasuti részvény iránt érdeklődés, ami az egész piacra kedvező hatást gyakorolt. Magyar jelzálogrészvény Budapest számára vásároltattott. — A déli tőzsde megnyitáskor az irányzat szilárd és később is barátságos volt a hangulat. — Berlin szilárd irányzatot jelentett. Helyi pénzüntézetek és alpesi bányarészvények emelkedtek.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 641, Laenderbank 451.50, Bankv. 532.50, Anglobank 305.—, Államvasut 708.75, Déli vasut 108, Alpesi 751, Rimamurányi 573, Magyar jelzálog 442, Skoda 283.50, Török sorsjegy 188, M. kor. járadék 93.40 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 643, Magyar hitel 757, Bankgyesület 532.50, Földhitel 1099, Laenderbank 451, Union 553, Magyar jelzálog 445.50, Államvasut 708.50, Déli vasut 108, Alpesi 650, Rimamurányi 574, Orosz járadék 99.70 korona, Török sorsjegy 188.

Bécs, május 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.45, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 144.—, Magyar hitelbank részvény 753.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 489.—, Rimamurányi 572.90, Magyar czukoripar 16.94, Adria hajózási részvénytársaság 392.—, Magyar koronajáradék 93.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.k. sorsjegy 204.—, Kassa-Oderbergi Vasutészvény —, Magyar Jelzálogbank 442.— Magyar keresk. bank 3425.—

Bécs, május 4. (Osztrák értékek zárlata.) 4 százalékos papír-járadék 96.85, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.30, 1860-as sorsjegy 157.75, Osztrák hitel-sorsjegy 473.—, Angol-osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 532.—, Osztrák-magyar bank 1766, Déli vasut 107.60, Dunagőzhajózási társ. 925.—, Dohány részv. 344.50, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.11, Osztr. Lloyd 436.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.60—99.95, Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsj. 280.—, Osztrák hitelintézeti részvény 641.50, Union-Bank 552.50, Osztrák Landerbank 452.50, Osztrák-magyar államvasut 707.50, Elbevolgyi vasut 463.—, Alpesi részvény 657.—, 20 frankos 19.03, Londoni váltóár 239.62, Lipótkohó 460.—, Töröksorsjegy 187.—

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, május 4. A mai alapirányzat. tekintettel a külföldi tőzsdék jó magatartására, szilárd volt és az utóbbi napok realizációi után ismét vételkedv mutatkozott, különösen bányáértékek iránt, amelyek 1 százalékgig terjedőleg magasabban indultak. Varsó—Bécsi vasut 4 százalékkal emelkedett. Lényegesen magasabb voltak a Baltimorevasut és Prinz Heinrich vasut részvényein kívül a villamosági részvények is. Kiemelendők még Osztrák hitelrészvények és 1902. évi oroszok, amelyek iránt szintén nagyobb érdeklődés nyilvánult. Utóbbiak 0.20 százalékkal emelkedtek. Egyébként az árfolyamok fluktuációja szűk határok között mozgott. Gőzhajós részvények el voltak hanyagolva. A további folyamatban az üzleti tevékenység ösztönzés híján ismét lényegesen csökkent, úgy hogy az árfolyam nem tarthatta magát egész terjedelmében, bár a piac megőrizte szilárd alapirányzatát. Villamosági részvények újabb véleményvásárlások után élnek voltak és tovább emelkedtek. Az utótőzsde irányzatát a bányáértékek újbóli esökkenése kedvezőtlenül befolyásolta. A készpénzpiac ipari értékei realizációkra többnyire gyengültek. Napi pénz 2 százalék, magánleszámitolási kamatláb 1 7/8 százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.10, osztrák hitelrészvény 202.10, Déli vasut 17.50, orosz bankjegyek 215.50, 4 százalékos új orosz köcsön 85.10

Disconto Commandit 169.70, Dinamittruszt 166.75, Harpeni 196.40, Unifikált török járadék 93.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.90, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar államvasut 152.10, Bécsi váltóár 853.25, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 235.80, Gelsenkircheni 187.25, Laurakohó 196.—. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) május 4. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.40, Osztrák hitelintézeti részvény 201.80, Osztrák-magyar államvasut 152.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 200.44, Bécsi Bankverein 184.80, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranyköcsön 79.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék 100.30, Osztrák koronajáradék 96.90, Magyar koronajáradék 94.10, Osztrák-magyar bank 127.40, Déli vasut részvény 17.80, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 853.25, Párisi váltóár 813.16, Union bankrészvény 135.—, Alpesi bányarészvény —. Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 4. 4.2 százalékos ezüst-járadék 180.—, 1860. sorsjegy 158.—, Déli vasut 17.40, 4 százalékos arany-járadék 96.65, Osztrák hitelrészvény 202.—, Osztrák-magyar államvasut 151.75, Olasz járadék 104.25, 4 százalékos Magyar arany-járadék 96.—. Nyugodt.

London, május 4. Angol consol 85. 1/2.

Páris, (Zárlat) május 4. 3 száz. Francia járadék 97.40, Osztr. arany-járadék 100.40, Magyar arany-járadék 90.30, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.97 4 százalékos unifikált török jár. 93.35, Török sorsjegy 176.25, Török dohányrészvény 362.—, Osztrák földhitelintézet 11.68, Osztr. Landerbank 480.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 719, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 544.—, Urikányi köcsön 161 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.50, Váltó német piacokra (rövid) 122.33, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 7/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 29/55, Magánkamatláb 1. 1/8. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Budapesti szurómarhávársár.

Május 4. Felhajtattott 1134 drb élő borju. (közte 14 rugott), 50 drb élő barány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 84—92 fillér, kivételesen 96—98 fillér, középminőségű élő borjúkért 72—82 fillérig, silány és rugott borjúkért 44—48 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Élő barányokért 11—16 korona. Az irányzat élénk volt, az árak 8—10 fillérel kgrként emelkedtek.

Kőbányai sertés piac.

Május 4. Hízott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 143—145 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 144—146 fillér, könnyű (páronként 250 klgig) 145—146 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 145—146 fillér, könnyű (páronként 240 klgig) 145—146 fillér. Sertéslétszám: 1909. május 2. napján volt készlet 24030 darab sertés, 3. napjára felhajtattott 438 drb sertés, 3. elszállított 276 darab sertés, 4. napjára lentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtattott 6712 irányzata. kellemesebb.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbéghid igazgatósága.) Május 4-én. Előző napi eladatlan maradvány 45 drb süldő. Pótfelhajtás 66 drb sertés. Mai felhajtás 387 drb sertés, összesen 453 drb sertés, 45 drb süldő. Eladatott 453 drb sertés, 1 drb süldő. Mai maradvány 44 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsirtsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli élősúlyban 112—118 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig 110 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli élősúlyban 116—118 fillérig, élősúlylevonással 144—158 fillérig, fiatal közép 220—300 klg-ig élősúlylevonással 144—156 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 144—156 fillérig. Huszsertés, belső sülő 108 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak 2—4 fillérel emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

Május 4. A mai sertésvásárra 19560 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtattott 6712 fiatal és 6482 hízott sertés. Árak: elsőrendű 126—128 fillér; középnehéz 112—122; idős 102—110 fillér; könnyű 96—108 fillér; fiatal sertés 90—120 fillér kilogrammonként élősúlyban, levonás nélkül.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

MÁLNÁSI MÁRIA FORRÁS természetes alkalis-sós savanyúviz.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 4. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lendvay Béla okleveles tanítót a csantavéri állami elemi népiskolához, Szathmári József okleveles tanítót a magyarstylyei állami elemi népiskolához rendes tanítót, Molnár Emma okleveles kisdudóvónót a nagyberznai állami kisdudóvóhoz kisdudóvónóvá, Székely Agnes okleveles kisdudóvónót a pánczélesi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónóvá, Prohászka Dezső csendőrmestert, Pullajtár Vilmos menekari őrmestert, Hunyadi Vilmos honvéd-huszárezrebeli számvivőt, Cristea Romulus tűzestert, Sifter István honvédgalegezerbeli számvivőt, Kovács András vármegyei díjokot és Solymosi Béla menekari őrmestert, igazolványos altiszteket a vezetés alatt álló minisztérium segédhivatalához ideiglenes minőségű irodatiszteké; az igazságügyminiszter Csáska Gyula aranyosmaróti törvényszéki igazgatót eddigi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott irodai igazgatóvá, Pataki Gyula budapesti törvényszéki irodatisztet a budapesti törvényszékhez telekkönyvvezetővé, Müller Irén rákospalotai országos javítóintézet-i család- és gyermekgyógyászati osztály vezetőjé, egyelőre ideiglenes minőségben család- és gyermekgyógyászati osztály vezetőjé megbízott miniszterelnök Bengyer Nándor budapesti lakos ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a pénzügyminiszteri számvevőszékhez; a budapesti itélőtábla elnöke Darvas István Béla pénzügyigazgatási gyakornok egri lakos, végzett joghallgatót és Hetényi József budapest lakos jogszigorlót, dr. Fényes Dezső és Pless György budapesti lakos ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla területére díjas joggyakornokká; a kassai itélőtábla elnöke Tolosai Bónis György jogtudor, kassai tszéki díjtalan joggyakornokot a kassai it. tábla területére díjas joggyakornokká; a kolozsvári itélőtábla elnöke Osztián Sándor közjegyzőjelöltet a kolozsvári itélőtábla kerületére díjtalan joggyakornokká; a kassai javítóintézet igazgatója, a vezetés alatt álló intézethez Argulács Odón kassai villamosági szerelőt, Gonda György tokaji szabómestert, Okolicsányi Rezső kassai ügyvezet, Lancesaris Béla budapesti könyvtörő és Győke Gábor dunavesei lakost ideiglenes minőségű családi felügyelőkké; a nagyváradi ügyvezet a nagyváradi törvényszéki fogháznál árszedésben lévő fogházról állásra Törös József bihari püspök lakost nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, 1909. évi szeptember 1-től számítható hatálylyal, Balázs Elek aranyosmegyei állami elemi iskolai tanítót a bethleni állami elemi iskolához eddigi minőségben áthelyezte; 1909. évi szeptember 1-től számítható hatálylyal, Gáspár Albert magyarstylyei állami elemi iskolai tanítót a homoródalmási állami elemi iskolához; Vass Ignác csantavéri állami elemi iskolai tanítót az orsovai állami elemi iskolához helyezte át; az igazságügyminiszter Karcsis Sándor püspökladányi és Konrad Emil debreceni járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Káplány Zelmá rákospalotai országos javítóintézet-i család- és gyermekgyógyászati osztály vezetőjé véglegesítette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Löwy Gyula budapesti lakos Lászlóra, Kiskoru Brandveiner József esztergomi lakos Hidasra, Kiskoru Szilveszter Gyula esztergomi lakos Szendére, Kiskoru Dvorszky István esztergomi lakos Ligetire, Spitzer József budapesti lakos Szegőre, Kiskoru Kohn Erzsébet budapesti lakos család- és gyermekgyógyászati osztály vezetőjé véglegesítette. Pályázatok. A szerajevói állami tanítóképző-

intézetben szerb á-hítű egyházi-ének tanítói állásra Julius végéig; a vingai járásbírósnál hivatalsszolgálatra, a gyergyószentmiklósi járásbírósnál ideiglenes irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt is kevés kivétellel országsszerte volt eső, amelynek mennyisége főleg a Délvidéken, meg Erdély nyugati nagyobb felén volt jelentékeny, ahol helyenkint a 30 mm.-t is meghaladta (Gyulafehérvárott 33, Aracson 34, Verseczen 37 és Nagyenyeden 42 mm.). A Délvidéken és Erdélyben zivatar is volt, itt-ott kevés jégesővel. Helyenkint, főleg a Dunántulon viharos szél uralkodik. A hőmérséklet keleten részben emelkedett, míg nyugaton inkább süllyedt, Erdélyben néhány fokkal magasabb, míg a nyugati részeken átlag 6 C. fokkal alacsonyabb a normálnál; a maximum Marosvásárhelyen, meg Botfalun 22 C. fok, a minimum Selmeczbányán 0 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható lényegtelen hőváltozással és sok helyütt — főleg délen — esővel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. It lists weather data for various stations like A.-Szlátina, Ungvár, Késmárk, etc.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

VIZÁLLÁS.

máj. 3. máj. 4.

máj. 3. máj. 4.

Table with columns: m é t e r, m é t e r. It lists water levels for various locations like Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboroz, Ung, Tisza, Óndova, Tapoly, Bodrog, Sajó, Hernád, Berettyó, Körös, Maros, Temes, Béga.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle ivilámpa fűrdők szívhaj és veredényelmeszedés ellen.

Elektromágneses gyógyítás Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).

Villamos fényfűrdők. Villamos massage (Vibratio).

Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfűrdők.

Szénsavas fűrdők. — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok.

Ámatlanság, Fejfájás. Nüdekek (Paralysis). Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, ischiás).

Serincezősorvasadás (Talisatio). Szívbetegségek.

Veredényelmeszedés. Köszvény és csusz, reuma, izületi és csontbajok.

Székrekedés, Daganatok. Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, verszegénység).

Bőrbajok, Bőrvizketeg, Lupus. Hajhullás, kopaszág.

Szörtelenítés (móknél az arcon). Aranyeresz csomók. Kívánatra prospektus.

Table titled 'Budapesti értéktő zede.' with columns: Pénz, Áru. It lists various financial items like Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok.

Table titled 'Maj záro árfolyam' with columns: Pénz, Áru. It lists exchange rates for various goods like Gőzmalomok, Iparvállalatok.

Table titled 'Maj záro árfolyam' with columns: Pénz, Áru. It lists exchange rates for various goods like Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Magához ránt az élet.

Születtem: szépre, jóra,
Már-már azt hittem, hiszek.
Azt hittem, hogy a síromba
Rózsákat viszek.

Éreztem eremben gyakran
Buzogni óriás erőket,
Azt hittem, sikerült legyőznöm
Száradt agyvelőket.

De rám tört az ostromba had,
Éhesen cibáltak, téptek.
Nehéz barompatáikkal
A mellemekre léptek

Tiportak egyre, gazul.
S mikor erőben csüggedni láttak
Győzedelmesen szótiebbentek
És hahotáztak.

Fetregtem. Kínban hörögtem,
Ontott véretem sirattam.
Jött az élet. A lelkem követelte
S majdnem odaadtam.

Mindjobban érzem a vesztet
Érzem, magához ránt az élet.
Hogy végre közöttük leszek,
Ugy félek...

Orbán Dezső.

(A német trónörökös és a vasúti vendéglős.)

A német trónörökösnek legutóbbi bécsi látogatása alkalmából, érdekes tótenekét ad elő a Corriere d'Italia című újság annak az elhidegülésnek az okáról, amely a német trónörökös és Ferencz Ferdinánd főherceg között egy kis ideig csakugyan megvolt. Az 1907-iki év telén Ferencz Ferdinánd trónörökös vadászatra hívta meg Gmundenbe a német trónörökösét, Haza felé utaztában azonban a német trónörökös egy kis pihenőt akart tartani Wesely állomáson, s a vasúti vendéglőst távirati úton hívták föl, hogy a fenséges utas és kísérete számára jó ebédre gondoskodik. A vendéglős, éppen vasárnap lévén, legott Prágába utazott, s a rendőrség közbejöttével néhány üzletet kinyitottat,

hogy élelmiszerekben, főzőedényekben és az asztalterítéshez szükséges készletekben bevásárlásokat végezhesen. El is költött vagy ezerkétszáz koronát. Amde a vendéglős nagyon elszámította magát, mert a német trónörökös mindössze negyedmagával érkezett az állomásra. A vendéglős jól kitétt magáért és föle telhetőleg meg is vendégelte előkelő vendégeit, s végül egy százhusz koronáról szól számlát nyújtott át. A német trónörökös szó nélkül kifizette ugyan a borsos számlát, de mert zsarolást látott a vendéglős eljárásában, utasította a prágai német konzult, hogy vizsgálta meg az ügyet. A dolog annyira elmérgesedett, hogy a vasúttársaság kitétte a vendéglős szűrét a vasúti vendéglőből. A kétségbeesett vendéglős fölfolyamodással ért a szigorú ítélet ellen, és hogyan, hogyan nem, a fölfolyamodás Ferencz Ferdinánd főherceg kezébe is eljutott, aki belátta, hogy a vendéglős nagy áldozatot hozott előkelő vendégei méltó fogadása érdekében, és hogy a német trónörökös részéről kissé túlzott takarékoság volt a számlát kifogásolni. El is rendelte, hogy a vendéglőst ne üldözzék tovább. Csakhogy ennek híre kelet Berlinben is, ahol nagy megütközést keltett a trónörökös közbelépése, de kiváltképen rosszul esett Berlinben az, hogy a prágai lapok dobra ütötték az esetet, amelyről még a cabaret-okban és énekes kávéházakban is gunydalokat énekeltek; ezek közül egynek ez volt a címe: „Utazó uralkodók részére kedvezményes árak“. Emiatt aztán elhidegülés támadt a két trónörökös között és csak Aehrenthal külügyminiszternek sikerült köztük a békét 1908 telén létrehozni.

(Sétáló hegy.) Dél-Franciaországban, a Verdun hegyi folyó völgyében, ahol most az annonsaint-andréi vasút épül, megindult a napról-napra lejjebb csuszik egy hegy. A különös tünemény színhelye Thoramé állomás környéke. Egy talán ötezer köbméternyi földtömeg elvált a hegytől s két nap óta fokozatosan csuszik előre a hegyifolyó árjában. A hegyecsuszamlás következtében a vasúti sínek s maga a thoraméi állomás épülete is elmozdult helyéről. Ez azonban csak kezdete még azoknak a bajoknak, amiket a sajátos természeti jelenség okozni fog. A vasúttépítő mérnökök kénytelenek lesznek a már lerakott vágányokat fölszedetni s a vasúti vonat számára egészen más irányt keresni. Ahogy mozgásának sebessége óránkint 50-60 centiméter. Nagy veszedelem fenyeget egy kápolnát, amely a mozgó hegy pályájának irá-

nyában áll. Ha esoda nem történik, a kis kápolnát eltemeti a megindult hegy.

(Az alvás tudománya.) Mivel életünk harmadát átalusszuk, nem jelentéktelen dolog azt tanulunk, hogy mint aludjunk. Mivel erre vonatkozólag a nézetek nagyon elágazók, s némelyek szerint csakis háton, mások szerint jobb oldalon, ismét mások szerint nyitott ablaknál s észak-déli helyzetben kell aludni, a „Matin“ megkérdezte több neves orvosnak s fizológusnak véleményét. Delonne, a francia hadsereg főorvosa így felelt: „Teljesen mindegy, hogy mint alszik az ember, az a fő, hogy jól aludjék. Az egészséges ember fekiúdjék a hátán, mert ez a normális helyzet. Az ablak egy mellékszobában nyitva legyen s átlag hét órát aludjék az ember“. Landouzynek, a párisi orvosi egyetem dékánjának véleménye: „Nem fontos, hogy az ember a jobb vagy bal felén alszik-e. Mindenki aludjék úgy, ahogy megszokta. Azt hiszem, hogy legjobban esik az alvás, ha az ember a jobb oldalán fekszik“. Letulle akadémikus véleménye: „Évés után az emésztés mindig nehezebb, még az egészséges embernél is. Ha az ember akkor fekszik baloldalára, mielőtt az emésztés befejeződött volna, akkor a teljes tevékenységben lévő máj a gyomrot fogja nyomni, s ez viszont a szív működését akadályozza. Ez az oka a nyugtalan alvásnak s az ugynevezett lidércnyomásnak. Ha az ember ilyenkor jobb oldalára fordul, álma rögtön nyugodtabb lesz. Debove tanár két paragrafusban felelt: „1. paragrafus. Háton fekvő vagy jobb oldalon kell aludni. 2. paragrafus. A mellékszobában egy ablak legyen nyitva, de úgy, hogy légvonal ne támadjon. Ha az ember jól betakarózik, az ablak még télen is nyitva lehet kissé“. Davanière tanár véleménye: „Az ember fekiúdjék hanyatt, hogy a tüdő és szív szabadon működhesek. Öreges és asztmások különösen, de a puha vánkásokat és derékfájásokat kerüljék. Akinek a tüdeje beteg, az fekiúdjék a beteg tüdővel ellenkező oldalán“.

(Összeköttetés a Marssal.) Még komoly tudósokat is egyre foglalkoztat az a kérdés, hogy a Mars lakható-e. A newyorki „Daily Express“ szerinti Pickering, a Harvard-egyetem obszervatóriumának igazgatója összeköttetést akar létesíteni a Marssal. Júliusban a Mars oly közel lesz a földhöz, mint még soha. Pickering akkora távközlő apparátust állít, mely ¼ angol mérföldet befűdön s ennek segítségével fényüzenetet akar küldeni a Marsra. Amerikában, hol minden szertelen vállalkozást óriási érdeklődéssel kísérek, Pickering kísérletét is feszült kíváncsisággal várják.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

Szeptember 3.

Ványa felett ma itélkeznek. A véletlen szálláson egy divánra, forró párnán fekszem. Éj. Az ablak rányája közt éjjeli ég. Az egen a Nagy Medve-csillagzat.

Tudom, hogy Ványa egész éjjel a börtön priccsén fekiúdt, néha felkelt, az asztalhoz ment és írt. S most épen úgy ragyog neki a Nagy Medve, mint nekem. S mint a hogy nem alszik én most, úgy ő sem alszik.

És azt is tudom, hogy holnap megjelen nála egy ember vörös ingben és nagyjával (korbács). Hátra köti a Ványa kezét s a zsineg bevágódik a Ványa testébe. A folyosón megosördülnek az örök fegyverei, sarkantyupengés hallatszik. Kinyitják a kaput... A kavicsos földön meleg köd hömpölyög, a lábuk slappognak a nedves homokban. Kelet felől rózsaszín árad. Ez — ő. Ez — a törvény.

Ványa felhalad. A reggeli homályban ő egészen szürkés; szeme, haja egyszínű. Hívó van s ő összehúzódik, bevonja nyakát a felgyürt gallérjába. Aztán a hóhér ráhuzza a fehér leplet, meghuzza a zsineget. A lepel fehér s mellette vörös a hóhér. Váratlanul hirtelen és hangosan zördül meg a kirántott zsímoly. A test függ. Függen Ványa.

A párnám süti az arcomat. A takaróm lecsúszik a földre. Kényelmetlen a fekvés. Látom Ványát, az ő felkes szemét, szöke hajfirtait. És félénken kérdezem magamtól: miért? miért?

Szeptember 5.

Azt mondom magamnak: Ványa nincs. Ezek csak egyszerű szavak, de én nem tudok bennök hinni. Nem tudom elhinni, hogy ő már meghalt. Ugy rémlik, hogy most mind-

járt megcsikordul az ajtó, ő bejön s én mint eddig annyiszor, megint azt hallom:

„Aki nem szeret, az nem ismeri az istent, mert a szeretet az isten.“

Ványa hitt a Krisztusban, én nem hiszek. Mi különbség hát közöttünk? Én hazudom, kémkedem és ölk. Ványa is hazudott, kémkedett és ölt. Váramennyien csalással és vérrrel élünk. A szeretet nevében?

Krisztus felment a Golgotára. Ő nem ölt. Ő életet ajándékozott az embereknek. Ő nem hazudott. Ő az embereket az igazságra tanította. Ő nem árulkodott. Őt magát árulta el egyik tanítványa. El szerint egy a kettő közül: vagy az ut a Krisztus felé, vagy...

Tudom, hogy Ványában szentség volt, az ő igazsága az ő szenvedései. De nekem a szentség és igazság valami el nem érhető, megfoghatatlan. Én is meghalok, mint ő, de sötét halállal, mert a keserű vizelben — üröm van.

Szeptember 6.

Heléna azt mondja nekem:

— Nagyon féltettem önt... Nem is merem önre gondolni... Ön olyan... különös. Most is a parkban vagyunk. A fák közt az ősz liheg, a szél sárga leveleket kerget. Hiddog van. Földszag érezhető.

— Beh jól érzem magam, édesem!

Megfogom a kezét és míg finom ujjait csókolgatom, ajkaim suttognak:

— Édesem, édesem, édesem...

Ő nevet:

— Ne légy olyan szomorú. Légy vig.

De én azt felelem:

— Tudod mit, Heléna. Én szeretlek téged és hízok: jer velem.

— Minek?

— Én téged szeretlek.

Rugalmasan hozzám simul és suttogva szól:

— Tudod, hogy én is szeretlek.

— Hát a férjed?

— Mit a férjem?

— Hiszen veled vagy

— Ah, édesem... Hát nem mindegy az? most veled vagyok.

— Légy velem mindig.

— Ő hangosan felnevet:

— Nem tudom még, nem tudom.

— Heléna, ne neved és ne tréfáld.

— En nem tréfálok.

— Ő megint megölel.

— Hát mindig szeretni kell? Hát lehet-e mindig szeretni? Te azt akarnád, hogy egyedül csak téged szeresselek. Azt én nem tehetem. Megyek.

— A férjedhez mégy?

— Ő szóvalanul bólint.

— Eszerint te szereted őt.

— Nézd, édesem, fénylik a leszálló nap, suttog a szellő, neszel a fű. Mink szeretjük itt egymást. Mi kell még egyéb? Minek arra gondolni, ami volt? Minek azt tudni, hogy mi lesz? Ne gyötörj hát engem. Nem kell a gyötrellem. Örüljünk így kettesben, éljünk. Nekem könnyű és szomorúság nem kell.

— Én így szólok:

— Te azt mondtad, hogy te az övé is vagy, az enyém is. Igaz? mondd. Igaz-e ez?

— Igen; igaz.

— Arcán árny futott végig. Szemei szomorúnak, homályosak. Fehér ruhája elmosódik a szürkületben.

— Miért?

— Ah, hogy miért!

Közelebb hajlom hozzá:

— S hátha... hátha nem volna férjed?

— Nem tudom... Semmit sem tudok. Avagy örök-e a szerelem? Ne faggass, édes. Ne gondolj ezekre, ne gondolj, ne.

— Hevesen megcsókol. Én hallgatok. Lelkembem lassan nő a féltékenység: én nem akarok s nem is fogok senkivel sem osztzkodni.

(Polyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. május 5-én

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A nászinduló.

Színmű 4 felvon. Irtá: Bataille
Honry. Fordította Császár Imre.

Személyek:
Lechatteller Roger Odry
Suzanne, neje Alszeghy I.
Nelly, leányuk Kies A.
De Plessans Grace Márkus E.
Oloziéras Bónis
Oloziérasné K. Gerő L.
Mortillot Claude Dezső
De Plessansné Helvey L.
Hortense György I.
Martelle Varnai I.

Kezdeté 7/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Lupin Arzén.

Színmű 4 képen Irtá: Croisset és
Léonce. Fordította: Adorján A.

Személyek:
Gourmy Martin Szerényi Z.
Germindé Hegedűsné
Kriszta Szonya Varsányi I.
Charmeract-herceg Tihanyi
Guehard Hegedűs
Charolais apó Vendrey
Bernard, a fia Sarkadi
Viktore Haraszthy
Vizsgálóbíró Bihari
Boursin Balassa
Hendörbirtos Kazalozky
Jean Bárdi
Marie Molnár A.
Irma Balázs
Firmán Győző

Kezdeté 7/8 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Egyptom.

Kezdeté 7/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A bűvös vadász.

Regényes opera 4 felvonásban.
Szöveg írtá: Kind F. Ford. Ormai
Zenéjét szerzette Weber K. M.

Személyek:
Ottokár Mihályi
Kunó Szemere
Agata Ambrusné
Anna Payer M.
Max Déri
Gáspár Szendrői
Sámuel Kárpát

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Deutsches Volkstheater vendégjátéka:

Der Tonfel.

(Az ördög.)
Vígjáték 3 felvonásban. Irtá:
Molnár Ferencz.

Személyek:
Alfred Leyrer
Jolantha Marberg L.
Az ördög Kramer
Hans Klitsch
Elsa Müller P.
Mizzi Jannemann
Andreas Czasta

Kezdeté 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

A szép nizzai nő.
Spirituista betérés. — Soványító
kúra. — Medvevadászlat Orosz-
országban.

Katona szív.
Virginius. (Történet a rómaiak
idejéből.) — Cleopatra szereleme.
— Mézeskalács-gyár. — Az úd
hadserege.

Apa és fiu.
(Török életkép.)
Az előadások délután 6 órákor,
vasár- és ünnepnap d. u. 4 óra-
kor kezdődnek.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telof. 107-46.

Ma este 8 órákor
7 Okobe japán császári műve-
szek. Webb kapitány fókával.
Holnap, esütőtökön d. u. 4
órákor KÜLÖN Matinée fel hely-
árak felnőttek s gyermeknek

AMERIKAI PARK

Igazgató: FRIEDMANN A. :: Telefon-szám: 4-49

A világ **COL. BOR de VERY**
csodája
zongorán lövekekkel egy operettet játszik.

Amerikai szépség-
versenyek kitün-
tetett csillaga: **MABEL BERA** Newyorki Met-
ropolitan Opera-
House tagja.
Gray et Mc Carly Paul Carra ventriloquist
amerikai excentrikusok. Telsedo Sister
nagy tirolai tánc és ének-
csoport. kaliforniai táncművészek
„Obersteirer“ Ch. Moutrell
jongleur-excentrique

Az előadás kezdete a Nagy Varietében 10 órákor.
TABARIN MOULIN ROUGE
Reggel 4 óráig nyitva.

LOMNA NŐVÉREK a meztelenség műve-
szeteinek fellépője.
Még 14 szenzációs szám. — Kedvezőtlen időben
az előadás zárt helyen lesz megtartva.

Első honvédeknek Bachó karmester vezetésével.
Amerikai gyermekzenekar.

Belépődíj 60 fill. 9 óra után 1 kor. Kapunyítás este 6 óra-
kor, vasárnap délután 3 órákor. — Kedvezményes jegyek az
összes tőzsdékben kaphatók és 6 óra után ráfizetéssel érvényesek.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás-nélküli műfogak
Tartós fogtömések, | aranyhídak, koronák,
Foghasások (altatásban is.) | Jól használható fogszűrők el-
készítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkilek főnap alatt megkapják műfogakat.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uráló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 évi jót-
állással, minden árfelemlés nélkül
szigorúan az eredeti gyári áron
havi 12 és 15 kosaras részletre
adják és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külföld és belső
gumik, csapágyak, lámpákat, pedálokat, láncokat, lam-
sztrákat és csomókat ország forgalmának követelményében melyen
leszállított magyarálat 20/10 árúval készült az eredeti gyári
eredeti gyári árban 20/10 árúval készült az eredeti gyári

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Erzsébet-út 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

NAPOLEON

Irtá **FODOR SÁNDOR** prel.-kanonok. Elő-
szót írt hozzá **MARGALI HENRIK**. Ára:
negyedéretű albumalku díszes kiadásban
fűzve 8 K. Ugyanaz, díszesen bekötve 10 K.

Magyar nyelven most jelenik meg először ennek
a csodálatos embernek a története. Mindvégig
rendkívül érdekes és tanulságos olvasmány a
felhőtöknek éppen úgy, mint az őreiebb ifju-
ságnak, mert Napoleon életpályája a legzsebb,
a legérdekesebb és a legtanulságosabb történe-
tek egyike. — A könyvet 16 melléklettel Meissenier,
Delaroché, Veresscsagin, Gerard stb. képei díszítik.

SINGER és WOLFNER KIADÁSA

BUDAPESTEN, VI., ANDRÁSSY-ÚT 10. SZ.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás ked-
nap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnap-
kon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás ke-
zdeté 11 órákor.
Szenzációs újítandó!
Edison képek
párisban hatvan éne-
kes és zenés műve-
ségeket a világ leg-
előkelőbb művészei
közreműködésével.
Mindem órádon
váltkozó műsor.
Műfolyamok:
Páhaly I. K., L. helyes fill.
II. hely 40 fill., III. hely
20 fill., Gyermekneknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelembe

Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb
kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncsokra legyen
és bérmentve. Telefon 64-20.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelképeket megismerő a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott és
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangjárata rendkívül
jóval bizonyult, részleteiben
is legmagasabb minőségű
kaphatók. Fémgráfok, gramofonok,
hegedők, fuvolák, citrások, sziták
stb. olcsón legjobbak. Készítetnek
évesen 10 ezer darab.
Árjegyzékét ingyen küldjük
Magyarország Budapest
s. t. r. szabadság tere
Spst. VIII. Rákóczi-utca
Telefon 24-20.

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 350 forinttal

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szobából 100 szoba
állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitál-
tól a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.
Album 50 ténér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalat

Budapest, Váci-körút 9. (Szereseu-utka sarok).

Ezen szabadalmazott egy 15-
mór részekkel, rézdísszel, erős
acélcsodronnybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak,
teljes készlet 4.50 K.
Rézgy sodronnybe-
téttel 80 K. Rózagy-
csiszolás és javítás
17 K. Váskorona
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Fa-
kerettel 7.50 K. Kár-
pított matracok
minden kivételben.
Vas- és rézabronok
leghatékonyabban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyártó

VI., Gósi Zsigmond-utca 44.

(Volt Uj-utca)

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Uránia	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
6. Csütörtök	A walkür	Dr. Szélpál Margit	Az ördög	Az elvált asszony	Vater	Az Országos Szin- művészeti Akadémia előadása.	Szalámit
7. Péntek	Faust	Annuska	Lupin Arzén	Jánoska	Hanka	A párisi asszony	A valeni nász
8. Szombat	Hamlet	A dolovai nábob leánya	Vigyázz a nőre!	Jánoska	A nagy cél Régi jó idők	Az Országos Szin- művészeti Akadémia előadása	Donna Juannita
9. Vasárnap	d. u. este	Mignon	Cyrano de Bergerac	Az elvált asszony	A sasfők	-	Az ördög mátkája Donna Juannita
			Passé-Partout	Jánoska	Hivatalnok urak		

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. május 6-án.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irtá: Rajna Ferencz. Zenéjét Szép Ernő verseire szerlette: Szirmai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg Király E.
 Von Flüggen Szirmai
 Von Saarburg Csizsér
 Von Dennenvitz Sárosi
 Von Stackelberg Margittay
 Hellbrück Simai
 Canisius Wolf Papir
 Herma, neje Erdei B.
 Thea, leánya Petráss S.
 Prosch Libor Németh
 Éde, a fia Ötvös G.
 Dürenstein Pásztor
 Erna, a felesége Nyáralái
 Hertha, leányuk T. Harmath
 Dr. Frolocker Raskó

Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZINKÖR)

Csók király.

Regényes daljáték 3 felvonásban. Irtá: Urbán Dezso. Zenéjét szerlette: Sztójánovics Jenő.

Személyek:
 Rumschweig Vajda
 Don Bombadilas Vitrág
 Heemskerk Kies M.
 Erike Déry R.
 Yvette Föthy Frida
 Yolanda Dinnyési R.
 Friderika Térey I.
 Fansen Katherina Kecskeméthy
 Csipkés Miska Albert Erzt
 Schre hals Kövessy
 Gurgeltief Tábori
 Hansa Gusztáv Abay
 Birkenholz Csillag
 Treugott Kozma
 Drückemlich Kövesdy

Kezdeté 1/3 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Pénteken, május hó 7-én kerül színre

először a

FAKSONIA

Fantasztikus, zenés vígjáték, 3 felvonásban, irta Martos Ferenc, zenéjét szerlette Jacobi Victor.

Játszanak benne:

Ötvös Gitta, Örley Flóra, Harmat Ilona, Kosáry Emmi, Boross, Papir, Szirmai, Csizsér és Fényes Annus, Lakos Vilma

Nevetséges,

hogyan manapság még itt-ott!

szeplős nők

láthatók, holott be van már igazolva bizonyítva, hogy a

Diana-krém

és a

Diana-szappan

az arcról az összes szeplőt és pattanást egész egyszerűen

leemossa

Eredeti levelek!

Tisztelt ERÉNYI BÉLA gyógyszerész úrnak
 Nagyon szeretnék meggyőződni arról, hogy a Diana-puder tényleg olyan kitűnő-e, mint az itteni doktorné mondja. Kérek tehát azonnal egyelőre csak 1 darab Diana-pudert és 1 darab Diana-szappant. Ha nálam is úgy beválik, mint másoknál, úgy előre is biztosítom, hogy mindég csak az Ön készítményeit használom. Kérem tudassa velem, hogy itt kinél lehet venni Diana-szappant, hogy ne kelljen portát küldötnem. Tisztelettel
 NAGYADONY ZELMA, Dobozna.

Tisztelt Gyógyszerész úr!
 Kérem tudassa velem, hogy állandóan használom-e a szűz arcomat is a Diana-szappan mellett, miután már egészen elmúltak a szeplőim és pattanásaim és nem szeretném, ha megint olyan lenne a bőröm, mint volt. Ha jónak látja, küldjön Diana-pudert is egy dobozzal, miután kicsit szűz még az arcom. Várom szives választát a vagyok hálás tisztelője
 SÓLYOM D. né tanárné, T. Újlek.

Kedves ERÉNYI gyógyszerész úr!
 Nálam igazán várakozáson felüli módon vált be a Diana-puder és a Diana-krém is, most már csak a Diana-szappant szeretném kipróbálni, kések tehát azonnal küldeni 3 darabot utánvétellel. Az arcom már egészen fehér és sima a szeplőim is eltűntek, de hallom, hogy ha Diana-szappannal mosakodik az ember, akkor még szebb lesz a bőre, én pedig nagyon kényes vagyok az arcomra, tehát nem sajnálom a pénzt erre, csak aztán ez így beválik.
 SCHÖNTHAL ERNESTIN, Wien II.

Igen tisztelt Gyógyszerész úr!
 Örömmel értesítem, hogy a Diana-szappan nálam is megtette a barátom körében elismert vérem hatását. Most még csak azt kérdezem, hogy kinél lehet itt Hamburgban beszerezni az Ön készítményeit (pudert, arcomot és szappant) miután egész családom használja felséges szeplőt elleni szerit és jobb szeretnék itt megvenni azokat, hogy a portát ne drágítsa meg az árát. Tisztelettel
 ÖZV. BRAUSSNER EDUARDNE, Hamburg.

Tisztelt Gyógyszerész úr!
 Az ide mellékelt 26 rubelért kérek Diana-szappant, pudert és arcomot, még pedig úgy, hogy a nagyobb rész szappan legyen. Legutóbbi Budapestben tartózkodásom alkalmával személyesen hoztam magammal néhány Diana-szappant, de igazán sajnálom, hogy mindjárt többet nem hoztam, mert ilyen csodaszert még nem kaptam eddig. Mondhatom minden szeplőm elmúlt és a kezem is remek fehér. Még lehet róla győződve, hogy mindenkinek ajánlom az Ön készítményeit. Kész tisztelője
 ROSZOLOV OLGA, Moskva.

Tisztelt Uram!
 Szeplőim teljesen elmúltak, csak azt sajnálom, hogy még nem hámlott le egészen az arcbőröm; kérem tudassa velem, hogy a nappali vagy éjjeli krém használatával, illetve melyikkel lehetne meggyorsítani a bőrhámot. Nagyon hálás vagyok a háziorvosomnak, mert ő ajánlotta a Diana-szereket. En t. i. azt láttem, hogy valami vérbajom van a azért olyan vörösről az arcom, de szerencsére csak bőrbaj volt és ma már igazán nyoma sincs. Először mégis a Diana-szappan feltalálójának, vagyis Önnek vagyok hálás és terjesztem le a cikkeit egész családom és ismerőseim körében. Hálás tisztelője.
 GRUBER ESZTI, Szikszó.

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körut 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközöltek.)

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 és fél órakor
a bécsi „Hölle“
szociális alkort vendégszerzés

! BROGANTIKO! zenés jelenet László A. Béla (Szereplők: MELA MARS és Viktor Nerbert).
„EIN GRIFF – EIN BETT“
Szociális bohózat! Amokivál Szociális bohózat!

MELA MARS

keberkedni László A. Béla szociális bohózatával.
Engesztelést adnak elő:
Budaörsi Esterházy, Viktor Nerbert, Skólla Maria stb.
A HÖLLE tagjának főlépcső előtt a ROYAL ORFEUM pártján új szociálisalkort rendeztek magyar műsora: A népszerű. A nemzetközi primás Julosa egy van. Habsbörög. A nemzetközi primás a „Vörös Május“ a szociális utca az Ágyvár-ágyra című falrajzú bohózat.
Vasárnap, május 9-én fél 4 órakor előadás előadás szociális alkort, a bécsi HÖLLE teljes társulatának vendégszerzésével.

Előzetes jelentés!

Jardin de Paris

idén május hó 15-én nyílik meg este 9 órakor.

Elsőrangú művészi műsorral!

Jegyeket a f. hóra előjegyezni lehet elővételi-díj nélkül: Zipsor és Könyg-nél (András-y-ut 4.)

Butorszállítás

Beraktározás

Balassa Gyula és Társa

udapest, Teréz-körut 19. Telefon 33-32.

CZIMBALMOT

ne legyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb ozimbalm arjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi ozimbalm osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legtekélyesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiadósabb, miután egy csopp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
eltérőleg a többi parfümtől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és emiatt fogva a levegőn nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és ill gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, róza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeannette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, illatszer- és győgytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

10k. útv. szállítók, piperoszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padló-beeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat

és porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngytyúk-u. 7.
Pontos kiszolgálás!!
TELEFON: 53-55.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:

Lőcse szab. kir. városa. Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő jó forrásvíz-vezetékekkel, villamos világitással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

"AZ ANKER"

élet- és járadékbiztosító társaság.

Magyarországi igazgatósága:
=**BUDAPEST.**=

Az „Anker-palota” építkezésének befejeztéig
V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál-esetre, kiházasítási és agkori el-látási biztosításokat, továbbá gyer-mekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyar-országban 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

Ezen specialista legjobban ajánlható szertelett gazdag tapasztalattal aipján, melyeket a kórház bogyazervei és bújakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsótolyást, sebeket, szifilist és őnfertő-zésből támadt idegobjakot.)

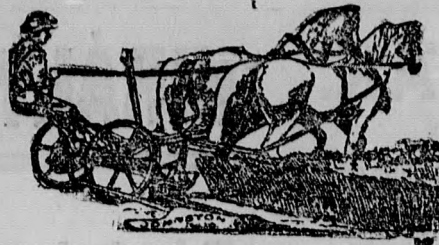
Meglepi az eredmény férfiu! gyen-geségnél (Impotentia) még őregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytan a honorárium utáng is fizethető. Levelekre díjmentes válasz. Kívánatra gyógyszersek.

Bemelés dobetől 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Ajánlóház, a Pannónia szállóval szemben.)
Lépcsőházi bejárat. - Külön várószobák.

JOHNSTON

10-es számú fűkaszalógépe, széna-forgatója és teljesen acél önműködő kiváltású gyűjtőgereblyei

a jelenkor legtekélyesebb mezőgazdasági eszközei.

JOHNSTON

könnyű marokrakói és kévekötő aratógépei

a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak. Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, csekély vonóerő-szükséglet és föltétlen megbízható munka-képesség a Johnston-gépek alapjelölői.

Dőlt gabonában is kiváló munkát végeznek. Elsőrangú anyag! Legmodernobb szerkezet! Szolid, tartós kivitel! Ezen gépekből Magyarországon több ezer van használatban!

Német tervezés, szerelés vagy gyűjtőgépet vesz, kérje be előzőleg árajánlatot!

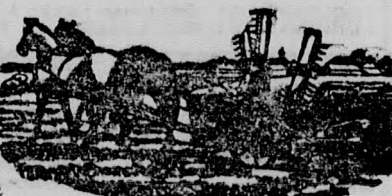
Vezérköpviselőt és főraktár:

Bächer Rudolf

= **Elischer Ferenc**

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Arjegysek ingyen és bérmentve.

Hirdetések

felvételnek a kiadóban,
VI., Eötvös-utca 32. sz.

PAP PAP PAP

Öszezsuknato vasagy kivethető matracozal 10 frt.

Sodronygyatetek méret szerint 5 frttől feljebb.

Gichner János

ágynemű, réz- és vasbútor-gyáros,

sző, yeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körut 20.

Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 36. sz. Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Arjegyzekeket bárkinék ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rollerblak 1 frt darabja 1 frt felj. Rollertak 50 kr.-tól felj.

KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV

Sz. Hilaire Josefa,

Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsébet, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössi Sámuelné, Zemplényi Szabó Antelmé nyomán szerkesztette

Zemplényi Szabó Antónia.

FÜGGELÉK:

A magyar gazdasszony házi kintostára.

Nolcadik, négy színezett képpel, ötvenhárom fametszettel és számos kiváló magyar és francia étellel bővített kiadás.

Ára kötve 4 korona 80 fillér.

Kapható:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél

Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

KISS szerencsésje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyona szert tenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyeresémeny útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal **állandóan remé- nye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsájtott 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyeresémeséyek páratlanok**, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt.**

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinél életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnök kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyeresémenyvel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérelje meg szerencséséjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyeresémenyeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sor- solva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyeresémeny

1.000.000 korona
(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyeresémeny	400000
1 " " á	200000
2 " " "	100000
1 " " "	90000
2 " " "	80000
1 " " "	70000
2 " " "	60000
1 " " "	50000
2 " " "	40000
5 " " "	30000
3 " " "	25000
8 " " "	20000
8 " " "	15000
36 " " "	10000
67 " " "	5000
3 " " "	3000
437 " " "	2000
803 " " "	1000
1528 " " "	500
140 " " "	300
34450 " " "	200
4850 " " "	170
4850 " " "	130
100 " " "	100
4350 " " "	80
3350 " " "	40
55000 nyer. és jutalom	K 14,459.000

Adél 73215	Cristian 56393	Ferdinand 54742	Izor 100963	Manó 2310	Róland 100058
Adolf 8522	Cornelia 106930	Ferenc 22163	Izsó 40591	Marcell 2403	Rozália 30669
Adorján 97473	Constant. 29643	Flóra 102148	Jakab 90688	Margit 102701	Rozina 50453
Adrienne 57507	Clement. 4406	Flórián 21375	Janka 103386	Mária 50603	Rudolf 106638
Agnés 40640	Clarissa 103018	Flóris 73313	János 27394	Mariska 102157	Salamon 44717
Agost 102215	Cézár 89133	Fodor 108104	Jenő 8300	Márk 20068	Sámson 22250
Agoston 8355	Cecilia 13281	Franciska 50551	Jolán 31295	Magdolna 29345	Sámuel 21526
Akos 23141	Carolina 107657	Frida 90806	Jónás 107460	Márton 56956	Sándor 102273
Aladár 87350	Camilla 8389	Frigyes 82604	Józsa 96055	Máté 101132	Sarolta 19111
Alajos 96069	Dániel 17026	Fülöp 102186	József 65972	Malvin 27181	Sebestyén 81210
Albert 98649	Dávid 60099	Gábor 22965	Judith 34618	Matild 93673	Simon 106059
Alfonz 95016	Demeter 51484	Gábrriel 75018	Julia 107239	Mátyás 48170	Stefánia 27117
Alfréd 102105	Demjén 90755	Gáspár 23148	Juliska 67629	Melinda 106172	Szaniszló 90814
Alice 684	Dénes 57543	Gedeon 75001	Kálmán 102770	Menyhért 27106	Szeréna 102160
Amália 82105	Dezso 33803	Gergely 48149	Kamill 9810	Mici 72796	Szidónia 3241
Ambrus 63453	Domokos 91301	Gertrud 38992	Karolin 78187	Mihály 107474	Szilárd 32465
Andor 94220	Dóra 58562	Géza 63458	Károly 108111	Miklós 89620	Tamás 58104
András 96578	Dorottya 102136	Gida 108003	Kázmér 16604	Miksa 73375	Taszió 10105
Anna 91345	Döme 99726	Gizella 14742	Katalin 90801	Milán 60076	Teofil 79475
Antal 58138	Dömötör 107461	Gottfried 90712	Kelemen 13672	Mór 106170	Teodor 102487
Antónia 90710	Eberhard 21058	Gusztáv 13275	Klára 90847	Náci 19759	Teréz 196938
Aranka 37469	Edith 108381	Gyárfás 39468	Klotild 107163	Nándor 79339	Terka 29431
Armin 78233	Ede 73330	Guidó 91032	Konrad 54793	Nathalia 102711	Tihamér 88377
Arnold 95022	Ednard 80854	György 20196	Kornélia 90689	Náthán 33816	Tibor 102109
Áron 20551	Elek 78235	Győző 107027	Kornél 108384	Nelli 64248	Titusz 60983
Árpád 78229	Elemér 57211	Gyula 39772	Kristóf 21647	Neszi 50456	Tivadár 50574
Arthur 6454	Eleonóra 83813	Gyuri 102230	Krisztina 102371	Netti 616	Tóbiás 107282
Attila 65958	Elías 439	Hedvig 94222	Lajos 91000	Nina 108073	Tóbor 27370
Augusztá 8216	Ella 79331	Heléna 95017	László 81046	Olga 67635	Ulrik 60134
Aurél 94224	Elvira 107155	Henrik 107245	Lázár 107683	Olivér 83897	Urban 106787
Salázs 13523	Elza 12717	Hermann 8102	Lonárd 21507	Orbán 102101	Valentin 90684
Balint 78224	Emanuel 37781	Hermína 22957	Lonke 24195	Oszkár 103024	Valéria 34083
Bándi 39757	Emil 4220	Hubert 102133	Leó 107476	Ottília 23121	Vendel 107549
Barnabás 102104	Emilia 65052	Hugó 106154	Laura 32061	Ödön 94283	Verona 106107
Beatrix 38900	Emma 107244	Ibolyka 98963	Leontin 56338	Ottó 79323	Vidor 86841
Béla 8274	Endre 74130	Ida 29749	Leonora 39743	Pál 109986	Viktor 90545
Benedek 4205	Erna 95346	Ignác 66918	Lidia 75009	Paula 73386	Viktória 41625
Benjamin 108108	Ernestin 13163	Ilka 2340	Lina 102114	Péter 107134	Vilma 87536
Bernát 22211	Ernő 79841	Illés 21354	Livia 8224	Piroska 9812	Vilmos 107175
Berta 60111	Ervin 71111	Ilma 13643	Lorándt 45192	Pista 20056	Vince 67634
Bertalan 14769	Erzsébet 68902	Iлона 102333	Lipót 56973	Pongrác 67698	Walter 24799
Bertold 34233	Etel 107250	Imre 100953	Lörinc 94904	Rafael 107497	Wladimir 3138
Blanka 479	Eugénia 107479	Iren 17012	Lucia 10174	Ráchel 54402	Zoltán 79344
Bódog 88059	Eva 9807	Irna 8391	Ludmilla 99987	Regina 73317	Zseni 67625
Boldizsár 102195	Fabián 37783	István 487	Lukács 60121	René 51335	Zsigmond 102223
Borbála 8357	Fanni 39442	Iván 90672	Ludvig 102745	Rezsó 24782	Zsófia 170484
Boriska 95346	Felicía 29482	Ivor 32068	Lujza 17041	Richard 50474	Zsuzsana 107484
Böske 93671	Félix 37790	Izabella 39493	Magda 90538	Róbert 21051	

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Nyolozad . . . 1.50 korona
 Negyed . . . 3.—
 Fél . . . 6.—
 Egész . . . 12.—

huzása:
 május 19-én és 21-én.

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegyet, hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyeresémeny-jegyzéket küldeni.

— A sorsjegy árát: —
 kor. _____ fill. } mellékelve bélyegekben küldöm.
 (A meg nem felelő módot sziveskedjék áthozni.) } egyidejűleg postautalványon küldöm.
 kérem utavételezni.

Pontos Név: _____
cím: Lakhely, utca, házszám: _____
 Utolsó posta, (megye) _____

KORONÁT AZ ÖTÖDSZÖR NYERTÉK GAEDICKE BANKHÁZÁBAN

400.000

A MÁJUS 19 ÉS 21-iki I OSZTÁLYU HUZÁSHOZ AJÁNLOUNK

EGÉSZ 12.- FÉL 6. NEGYED 3. NYOLCZAD 1.50. SORSJEGYEKET KORONÁÉRT

GAEDICKE BANKHÁZA BUDAPEST, KOSSUTH-LAJOS-UTGZÁLL

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-JÉLE ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillülsk hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők, mertek minden ártalmas anyagtól, az altsati szer-
vek bujainál legjobb eredményel használtatvan, gyöngéden
hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a melléte oly
ártalmatlan, mint a pillülsk, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül-
sejék miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy te-
keres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz,
csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mel-
lett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk.
Kérjük határozottan NEUSTEIN
FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak
ha minden doboz törvényileg bejegyzett védje-
gyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT
LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” alá-
írással van ellátva. A keresk. törvényeszkileg
védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva
NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz
címezett gyógyszerészára, Bécs, I. Plankeng. 6.
Kapható: Budapeston, Török J. gyógy-
szerészára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 28.

Magyar királyi államvasutak,
Üzletvezetőség Szeged,
4496—09. szám.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzlet-
vezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet Obecse állomáson létesítendő mozdonytelep és laktanya előállításával járó munkákra.

A munka végzésére vonatkozó költségzámítá-
s, pályázati feltételek, ajánlati minta és szerző-
déstervezet, valamint az építési tervek a szegedi
üzletvezetőség építési és pályafentartási osztályá-
ban (II. emelet, ajtó 3.) és a szabadka—zentai
osztálymérnökségnél Szabadkán a hivatalos órák
alatt megtekinthetők. Az építési tervek el nem
árusítottak, míg a kiírási művelet példányoként
a pályázni szándékozóknak 3 korona befizetése el-
lenében szolgáltatják ki.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 12-én
déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség tit-
kárságánál Szegeden „Ajánlat az obecsei mozdony-
telep és laktanya munkáira” felirattal ellátott le-
pecsételt borítékban. Az ajánlat benyújtását meg-
előző nap, vagyis f. évi május hó 11-én déli 12
óráig mint óvadék 1000 korona készpénzben, vagy
letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzlet-
vezetőség gyűjtőpénztárába befizetendő. A posta
utján benyújtott ajánlatok ajánlott levélben térti
verényenvel adandók fel. Letétjegy az ajánlathoz
nem eszatelendő.

Az ajánlatok 1 koronás, az ajánlat mellék-
letei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel látan-
dók el.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot,
hogy az ajánlattevők közül szabadon választ-
hasson.

Szeged, 1909. év aprilis hó.

Az üzletvezetőség.

SZOCZIOLÓGIAI KÖNYVTÁR

SZERK. JÁSZI OSZKÁR ÉS SOMLÓ BODOG

Nyolcz kötet.

A Szociológiai Könyvtár 8 kötetre tervezett sorozata a társadalom-tudo-
mányi kutatások legújabb eredményeit magában. A köte-
tek mindegyike fő-
képpen és elsősor-
ban a művelt nagy-
közönségnek nyújt
kittinó tájékoztatást
a természettudo-
mányi világnézet
alajján álló ama
szociológiai vizs-
gálódásokról, ame-
lyek a legújabb ered-
ményeket hozták
felszínre. Ezek a
külföldi munkák
elsőrangú fordítá-
sai nékülöznek
minden olyan jegy-
zetet vagy függé-
léket, amelyek csak
a szakutató szem-
pontjából bírnak ér-
tékel és a munka
olvasását megnehe-
zíték.

Az egész sorozat
ára (8 kötet) füzve
56 Kor.
Köte 60
76 Kor.

**A 8 kötetre tervezett sorozat-
ból eddig megjelentek a
következők:**

**A kölcsönös segítség
mint természetör-
vény.** Irta: Kropotkin P. Ford.:
dr. Hadzsar J. Ára füzve
6 K, köteve 8 K 50 f.

A jövő állama. Irta: Mengler A. Fordította:
dr. Ormos Ede. Ára füzve
5 K, köteve 7 K 50 f.

Avallásszociológiája
Irta M. Guyau. Fordította:
Rudas László. Ára füzve
11 K, köteve 14 K.

A fajok problémája.
Irta Finot. Fordította: dr.
Zalai Béla. Ára füzve
6 K, köteve 8 K 50 f.

**Sajtó alatt vannak és leg-
kézelebb magietennek.**

A prestige lélektana.
Irta: Leopold.

**A Kriminológia fő
irányai.** Irta: dr. Rónai Z.

**Az emberi házasság
történelme.** Irta: Westermarck.

**A biológiai filozófia
alapelvei.** Irta: Le Danter.

A Szociológiai Könyvtár nyolcz kötetből álló
sorozata az Athenaeum r.-társulat kiadá-
sában (VII. Kerület, Rákóczi-út 54. szám)
jelenik meg. — Kötetei Külön is Kaphatók.

**Szabadalmi-védjegy-
és mintaoltalom**

Kiosztás az összes kulturáliamban.

ADLER MIKSA okl. gépészmérnök,
lítes szab. ügyvívó
Budapest, VI., Andrássy-ut 61. szám.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN**

ÉKSZERESZ-ÉS MŰORÁSZ
üzletében szerezhetők be

BUDAPEST, Erzsébetkörút 29.

**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
KÉREGEZÉK 2000 RAJZZAL INGYENÉSBÉRMENTVE.**

GUMMI

és HALMÓLYAG

óvszer-különlegességek,
valódi francia és amerikai gyártmány,
eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva. Feltétlen biztos.

Árak tucszatonként: korona 3, 4,
6, 8, 10, 12, 16. Női óvszer „Pessarium
occlusivum” Mensinga tanár szerint K
3—5. Bevezető készülék hozzá K 3.—

Uj! „Auto vaginal Spray” a je-
lenkor legmegbízhatóbb női kü-
lönlegessége K 15.— „Diana-óv”
havibaj-kötő hölgyek részére K 11.—

Haskötők, gummi göröcserharisnyák és irri-
gátorok. — Szétküldés eredeti gyári árák
és titoktartás mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keleti J.
gummiaruk és betegápolási cikkek gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-ut 17.

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET
EGÉSZ 12-KOR. FÉL 6-KOR. NEGYED 3-KOR. NYOLCAD 1-50. KOR.

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság t. az. részvényesei folyó évi

rendes közgyűlésüket

szombaton, f. é. május hó 29-én, délelőtt 10 órakor Bécsben, a bécsi kereskedők testületének nagytermében (IV., Schwarzenbergplatz 16. sz. a.) fogják megtartani.

A szavazásra jogosult részvényes urak sziveskedjenek belépőjegyeiket f. é. május hó 21-től fogva a társulat számfejtőségében: Wien III., Hintere-Zollamtstrasse 1. szám alatt átvenni, ahol a fentemlített naptól fogva megtekinthető, vagy átvehető a közgyűlés napirendje, a felügyelő-bizottság által felhívásigált zárószámadás és az üzleti jelentés is. A részvényesek önálló indítványait a közgyűlés csak abban az esetben tárgyalhatja, ha azok legalább 14 nappal előbb a napirendre való kitűzés végett az igazgató-tanácsnál közöltettek. A meghatalmazáshoz szükséges úrlapokkal a társulat számfejtősége szolgál.

Wien, 1909. május 5-én.

Az igazgató-tanács.

Alapszabályok.

18. §. Az igazgatótanács tagjaira vonatkozó kivételről (29. §.) eltekintve, minden részvényes, aki a közgyűlés idején és 6 hónap óta legalább 5 db saját nevére szóló egész részvény tulajdonosaként van a társaság könyveiben bejegyezve, osztrák, vagy magyar állampolgár s polgári jogainak élvezetében van, vagy mint jogi személy (részvénytársaságok és hasonlók) Ausztriában, vagy Magyarországon székel, a közgyűlésen abban az esetben bír saját neve alatt egy szavazattal, még pedig tekintet nélkül a birtokában lévő részvények nagyobb számára, ha kimutatja, hogy a részvények valóban tulajdonában vannak; ez pedig azáltal bizonyítható, hogy részvényeit legalább nappal a közgyűlés előtt az igazgató-tanácsnál Wienben, vagy 7 nappal a közgyűlés előtt a társaság budapesti, vagy linzi ügynökségénél letétbe adja. A letett részvények csak a közgyűlés megtartása után bocsáthatnak újból a tulajdonos szabad rendelkezésére. 19. §. Jogi személyek (részvénytársaságok és hasonlók), valamint gyámság és gondnokság alatt állók szavazati jogát, azok törvényes képviselője gyakorolhatja s a szavazati jog egyáltalában gyakorolható meghatalmazott által is, de a meghatalmazottnak szintén szavazásra jogosult részvényesnek kell lennie s a számára egy évnél nem régebben kiállított meghatalmazást legalább 7 nappal a közgyűlés előtt az igazgató-tanácsnál ki kell mutatnia. Az ekként igazolt meghatalmazottak saját és összes meghatalmazóinak nevében legfeljebb 5 szavazattal bírnak.

Utánnyomás nem díjaztatik!

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. orvostudor és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, vesekést, bajkört (gyphilis), borbajkört, elgyengült testet, idősebbeknél is, éreltörséget és annak atóbiáját, ideg- és hágerimezbajt, valamint minden női bajkört.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-9-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszerokról gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyulok.

Polgár Sándor
Magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötészerész
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és b. fogápolási tárgyakba.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,
haskötő, göresér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, mulabak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand díspárisigárból.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védelem 1902. évi törvény alapján.

Minden háztulajdonos,
ki meggyőződni óhajt, vajjon általanly szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vízdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.
Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság” KUNZ F. czég
Központi iroda: I., Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I., Haros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep. Telefon 11-06.

621/1909. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur rendeletére a Vág folyó balpartján a szarkalási felső kanyarban létesítendő partbiztosításhoz szükséges **4743.4 köbméter terméskőanyag** termelésére és szállítására nézve 1909. évi május hó 27-én déli 12 órakor a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati feltételeknek megfelelően kiállítandó és szabályszerűen felszerelendő ajánlatok a kitűzött nap déli 11^{1/2} órájáig a szállítandó kő mintájával együtt a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatal főnökénél nyújtandók be.

A köntendő szerződés mintája és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a nevezett hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott az ajánlati minta is megszerezhető.

Komárom, 1909. évi május hó 3-án.
M. kir. folyammérnöki hivatal.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elfismert egy és kétesövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

